ENA 900 din - Leto XLI - št. 79 Kranj, petek, 14. oktobra 1988

GORENJSKI GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Odprte strani

Med bratstvom in različnostjo

De sade z Leibnizom

Vi ste in morate biti gestapovec

Ljubljanska banka
Temeljna banka Gorenjske Kranj
Gorenjc in banka — formula prihranka

Jesenice — Danes zvečer, ob 19.30 začenjajo v Gledališču Tone Čufar s premiero Anouilhovega Valčka toreadorjev letošnjo gledališko sezono. Pod režijskim vodstvom Mirana Kende bodo nastopili Rado Mužan, Tatjana Košir, Jožica Višak in drugi. Sceno je pripravil Jože Bedič, kostumi so delo Anne Čeh in Ivanke Leskovar, lektor je Ludvik Kaluža, za odrski gib je poskrbel Janez Mejač. Ponovitve Valčka toreadorjev bodo tudi jutri, v soboto, v nedeljo, ponedeljek in torek, vsakič ob 19.30 uri. — L. M.

Na liniji treh reform

Slovenija in Zveza komunistov Slovenije vztrajata na liniji treh reform v Jugoslaviji: gospodarske, politične in partijske. Njihovo uresničevanje, čeprav so bile sprejete tudi na kongresu in konferenci zveze komunistov Jugoslavije, je v nevarnosti. Nastajajoča demokratična večina je postala manjšina, pobudo v politiki pa tudi z nesprejemljivimi metodami sprejemajo centralistične, anarhistične in protidemokratičnе sile, ki igrajo tudi na karto manipulacije s težavami in stiskami ljudmi.

To je ena od ugotovitev sredine seje centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. Slovenija se s svojih stališč ne umika, ampak želi, da bi se demokratična fronta prebudila in se uveljavila, kar bo zelo pomembno na bližnji 17. seji centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije. Zaradi sedanjih razmer v državi in razjarjenih strasti, ko je razum drugorazrednega pomena, bo težko spremeniti razmerje sil, vendar ga je treba, sicer bo za vse skupaj prepozno in usodno. Slovenija se postavlja v prvo vrsto te borbe, ne zaradi svojih egoističnih in parcialnih interesov, ampak zaradi usode Jugoslavije in v njej združenih narodov in narodnosti. Tri reforme nimajo alternative. Nekateri v državi jih glasno ponujajo, vendar se s tem še naprej igrajo z ognjem.

Slovenija ne namerava kloniti pod pritiski, pod naprej pripravljenimi scenariji. Prav tako se ne namerava zapirati, ampak se odpreti in se z vsakim, če je pripravljenost (poštena, iskrena) na obeh straneh, usesti za skupno mizo kot enakopraven sogovornik. Tako bomo še naprej ravnali pri dogovarjanju o ustavnih spremembah, o spremembah gospodarskega in političnega sistema, o prenovi partije, ki ima spet močne državne ambicije. Komunisti in tudi nekomunisti so slovenski partiji na konferenci izrekli zaupanje, centralni komite pa je v sredo ponovno potrdil zaupanje svojemu predsedstvu. Seveda nihče ne more biti odvezan odgovornosti za delo, ki mu je naloženo. Vendar naj se ta odgovornost ugotavlja argumentirano, po uradnih poteh in to tam, kjer je bilo izvoljeno. Ne more Slovenija odstavljati srbskega ali kateregakoli vodstva, prav tako pa tudi drugi nimajo pravice odstavljati slovenskega. Tudi to smo jasno povedali in če bo treba, bomo še ponavljali.

Predvsem se nehajmo vojskovati, saj je postalo na tem bojišču že prevroče in tudi morebitni zmagovalci bi uživali skaljeno in kratko slavo. Mar res nimamo drugega dela, čeprav ga imamo na pretek. Toliko ga imamo, da mu ne vidimo konca. Raje delajmo tako, da bo bolje za vsakega posameznika in za vse skupaj. Tudi nova ustava ne bo ničesar spremenila, če je ne bomo vsebinsko napolnili z delom. Na to mislimo, ne pa na to, kdo bo koga v tej Jugoslaviji povozil. S tem, kar se sedaj dogaja v državi, smo si tudi še dodatno zapravili že sicer omajan ugled v svetu.

J. Košnjek

Podelili priznanja "inovator leta"

Ljubljana, 12. oktobra - V domu sindikatov v Ljubljani so 20 organizacijam, skupinam in posameznikom podelili priznanje "inovator leta", ki ga podeljuje Radiotelevizija Ljubljana za uspešne inovacijske dosežke, pomembne za krepitev gmotne podlage združenega dela. Med inovatorji je tudi Janez Jenko z Jesenic. Ob tej priložnosti so se za okroglo mizo zbrali predstavniki organizacij z največjimi inovacijskimi dosežki in se pogovarjali o uspehih, vplivu inovacijskega dohodka na poslovanje, organiziranosti razvojno-inovacijske dejavnosti ter vključenosti poslovodnih delavcev v inovacijske procese.

V Žireh nova skakalnica

Žiri, 13. oktobra — Smučarski skakalni klub Alpina iz Žirov zaključuje z novogradnjami in popravili skakalnic v Poljanski dolini. V nedeljo ob 11. uri bo v Žireh otvoritev 15-metrske skakalnice. Ob tej priložnosti bo tekmovanje mlajših pionirjev B in C za pokal Gorenjske.

J. K.

Zdravstveno stanje zdravstva je na moč zskrbljujoče

Leto je za dva meseca predolgo

Zaradi interventnega zakona že od novembra lani zdravstvo ni smelo porabiti denarja, tudi če se je natekel na račune zdravstvenih skupnosti. Zaradi izkazanih prispevkov so morali celo zniževati prispevne stopnje, kar se je zgodilo tudi zdaj na Gorenjskem. Zaradi tega račune zdravstvenim organizacijam plačujejo z zamikom poldrugega meseca, tako da je na Gorenjskem na vrsto čakalo za 8 milijard računov. Drugi udarec pa je prišel tako rekoč čez noč, saj je prišla zahteva po novih blokadah, kar je zdravstvo prikrajšalo za teh 8 milijard. Kot je še pred kratkim dejal dr. Drago Petrič, ne bi imel nič proti, če bi se leto končalo oktobra. Zdaj pa jim tudi to ne bi več kaj dosti pomagalo, saj jim zmanjka za kakih 25 odsotkov potrebnih sredstev, torej kar za tri mesece funkcioniranja zdravstva. Neplačanih računov in blokiranih sredstev je bilo zdaj za 16 milijard. Kako naj ob takšni izgubi (če stvar imenujemo s pravim imenom), z izgubo, podedovano od lani in ob inflaciji sploh še lahko poslujejo? Kako do konca leta, ne da bi odkrili karte in prikazali zlom, ki so ga doslej prikrivali?

V gorenjskih zdravstvenih organizacijah je šlo do zdaj brez izgube in najemanja dragih kreditov za plače, čemur se gre zahvaliti tudi gorenjskemu racionalnemu organiziranju v medobčinsko zdravstveno skupnost, kjer ni blokad in kjer je mogoče v prvi vrsti poskrbeti za domače, gorenjske zdravstvene ustanove, da hitreje dobi plačane račune.

Ob tričetrtletju se bo gorenjsko zdravstvo najbrž spet izvleklo s tako imenovanimi knjigovodskimi mahinacijami. Te bodo sicer rešile knjige zdravstvene organizacije, da jim, izgubarjem, ne bo treba izplačevati plač po zakonu o sanaciji. Prihodnosti zdravstva pa to ne reši. Teoretiki in praktiki zdravstva sodijo, da bi v teh razmerah pomagalo le krčenje zdravstvenih zmogljivosti, kajti sedanje zdravstvo švedskega standarda je za naše balkanske razmere veliko predrago.

Kako so skušali zdravstvo rešiti z med drugim tudi višjimi participacijami in kaj se je iz tega izcimilo, pa si preberite na strani 12.

D. Z. Žlebir

Volk sit, koza načeta

Škofja Loka, 12. oktobra - Ali sistemska rešitev ali napol zasebniško kupčkanje - to je bilo vprašanje, s katerim so se skoraj tri ure spopadali zagovorniki prvega in drugega načina odvozlavanja finančnega vozla, ki se mu reče merilo za vrednotenje vzgojnoizobraževalnega dela v osnovnih šolah škofjeloške občine. Zmagali so drugi, to pa iz čisto preprostega razloga: v škofjeloških osnovnih šolah so pač izračunali, da bi bili ob povečani dotaciji eni šoli v drugih prikrajšani v vsakem primeru, vendar pa občutno manj, če merilo vrednotenja letos ostane nespremenjeno in če "oškodovani" šoli poravnajo primanjkljaj tako rekoč iz lastnih blagajn.

Ravnanje je čisto človeško, vendar pa v popuščanju vsaki nesistemski rešitvi tiči druga nevarnost; da to postane običaj, da se bo - tako kot se je včeraj pojavila s svojo pretnjo po nezaupnici strokovni službi SIS osnovna šola Ivana Groharja in danes Petra Kavčiča z grožnjo štrajka - jutri pojavila s svojim nezadovoljstvom neka tretja šola in se bodo zanjo spet iskale neke na pol zasebniške rešitve. Zato bi ob rob današnji skupščini škofjeloške izobraževalne skupnosti lahko dejali: volk sit, koza načeta.

H. Jelovčan

Pečeni kostanj oznanja, da se bližajo hladni dnevi — Foto: F. Perdan

Smučanje v cenovnem vrtincu

Kranj, 11. okt. - Bled ostaja s cenami na ravni inflacije, Kranjska gora je med gorenjskimi smučarski središči pozimi tako ali tako najdražja, pri podražitvi pa letos izstopa Bohinj.

Štiričlanska družina bo morala za teden dni bivanja v Bohinju odšteti milijon in pol dinarjev, v hotelu seveda, saj žičničarji še niso povedali, koliko bodo veljale smučarske vozovnice. Danes je seveda to osupljivo veliko, že januarja, februarja, če bo inflacija še naprej tako vrtoglava, bo ta milijon in pol pomenil veliko manj. Dražja od Bohinja bo Kranjska gora, kar je že običajno, Bled pa pozimi s cenami ne pretirava, saj je njegova zimska ponudba skromna. Cenovni vrtinec pa bo še bolj kot lani zagotovo zredčil število domačih gostov, ki so v preteklih letih ustvarili kar 80 odstotkov zimskih nočitev, že lani pa je bilo tujih gostov za 5 odsotkov več, še več pa jih bo verjetno letos, saj so naši žepi vse bolj plitvi in hotelirji skušajo privabiti čim več Angležev, Skandinavcev itd.

mv

Srečanje borcev Žirovske čete

Žiri, 12. oktobra - Uvod v žirovski krajevni praznik 23. oktober bo letos pripadel borcem Žirovske čete Gorenjskega odreda. Ob 45. obletnici ustanovitve čete se bodo v nedeljo, 16. oktobra, ob 11. uri srečali pri spominskem obeležju na Žirovskem vrhu.

H.J.

UGODNI NAKUPI! POPUSTI!
21. sejem stanovanjske opreme
kranj, 14. - 20. 10. '88
KREDITI! GOBARSKA RAZSTAVA
— vse za kmetijstvo, dom in gospodinjstvo
— varčevalni sistemi z energijo
— pregled jugoslovanske ponudbe pohištva
— ozimnica
GORENJSKI GLAS GRAFIČNE STORITVE

Gojko Bervar

Srbska iniciativa

Kot kaže, zdaj na jugoslovanskem prostoru prevladuje srbska iniciativa, ki je od tod popolnoma izrinila slovensko. Toda, medtem ko so na slovensko iniciativo (alternativna gibanja, politični pluralizem, civilno služenje vojaškega roka, itd.) reagirali predvsem politiki in njihova glasila zunaj Slovenije, se srbski strah plazi pod kožo ne le politikov, ampak, naj tako rečem, navadnih ljudi.

Srbska iniciativa ima kaj preprost obrazec; v najkrajšem času s pritiskom (policijskim, vojaškim, državnim) rešiti položaj na Kosovu.

In drugič: z razbremenitvijo gospodarstva prerazdeliti sredstva in izboljšati položaj delovnih ljudi.

Tako preprosto zastavljen program je seveda našel pri ljudeh, ki so jih prej politiki zasipavali z obrabljenimi frazami, navdušen sprejem, čeprav v bistvu ponuja spet kopico megle, ki dolgoročno ne daje dobrih rezultatov. Jasno je, da se položaja v pokrajini ne da urediti z represijo (dr. Ivico Masturka, delegata v hrvaškem saboru, so srbski časopisi grobo napadli, ker se je zavzemal za tolerantnost) in v albanskem prebivalstvu samo oživljajo odpor do take države. Tudi razbremenitev gospodarstva je močno poenostavljena formula za ureditev gospodarskih razmer — ponuja samo kratek predah. Brez temeljite reorganizacije, preusmeritve k proizvodnji in tehnologiji konca 20. stoletja je vsakršno tako prizadevanje samo kratkega diha.

Slobodan Milošević, ki še zdaleč ni neumen politik, je najbrž vse to že zdavnaj opazil. Čemu torej politika, ki mora svojo zgrešenost pokazati slej ko prej?

Najprej: na prvi pogled se vidi, da se da krivdo za današnji položaj gladko prevreči na krivce zunaj ožje Srbije predvsem pa zunaj sedanjega vodstva — na kosovsko. Na nekdanje politične garniture. Pri tem sedanje vodstvo gladko pozabi, da je še pred letom, ko je obračunavalo z Dragišo Pavlovićem, obljubljalo hitro rešitev problemov na Kosovu — danes pa samo govori o še težjem položaju v tej pokrajini. Prav tako je krivdo za gospodarski položaj in vse večje siromašenje delavskega razreda mogoče zlahka prevrniti na zvezni izvršni svet, ki mu je isto vodstvo pred dobre pol leta dalo zaupnico in napadlo slovensko vodstvo, ki je zahtevalo vladin odstop.

Ne gre torej za željo po ureditvi razmer na Kosovu in ne gre za dejansko gospodarsko reformo. Miloševićeva garnitura je predvsem dvignila zastavo, na katero vidi vsak iz množice in koraka za njo, tudi če je na koncu prepad. Ko na njej piše, da je to zastava, ki se bojuje proti vsem, ki ogrožajo srbski narod, množici proti za Srbijo nepravični ustavi iz leta 1974 niti nepotrebno ni, da jo sploh še vidi — že tistim pred sabo verjame, da je tako. Po učinkih delovanja množice pa je mogoče šele opaziti prvi cilj takšne politike. Pod pritiskom te množice je padlo vojvodinsko vodstvo, le malo je manjkalo, da bi odšlo tudi črnogorsko (tu vojna še zdaleč ni končana). Na torkovem sestanku srbskega cekaja so predlagali izključitev najmočnejših politikov v pokrajinskem vodstvu Kosova iz CK ZKJ. V Sloveniji napadajo tiste politike, ki jih imajo za mehki trebuh slovenskega političnega vodstva — Smoleta, Šetinca, Dolanca in skušajo s pogrevanjem stokrat prežvečenih obtožb o napadih na jugoslovansko ljudsko armado o dozdevnem slovenskem izkoriščanju nerazvitih Slovenijo osamiti v federaciji. Na zadnji seji srbskega cekaja so spodbudili Mihajla Švabića, da je še enkrat načel vprašanje domnevnih denarnih mahinacij na univerziadi — pri kateri pa vsi vemo, je bil čelni mož Josip Vrhovec. »Prozvivanje« morebitnih tekmecev, diskvalifikatorsko izločanje republik, ki jim ekonomska moč daje vsaj močnejši moralni vpliv (dejansko še zdaleč ne) — ni treba kaj dosti ugibanja, kaj lahko stoji za tako politiko: poskus pridobiti si prevladujoč vpliv v državi. Potem pa lahko seveda tisti, ki tak vpliv ima, odloča, kakšna bo zgodovinska presoja njegovih potez — tudi če so bile v resnici zgrešene.

Jeseniški borci:

Slovenskim delegatom vso podporo

Jesenice, 11. oktobra — Jeseniški borci so v torek na svoji 8. redni seji občinskega odbora z vso resnostjo spregovorili o družbenopolitičnih in gospodarskih razmerah v občini, ki ima glede na velik odstotek delavcev iz južnih republik in svojo lego na tromeji specifičen položaj.

Jesenice imajo danes 24 odstotkov prebivalcev iz drugih republik, vendar so ti dokaj številčno vključeni v družbenopolitično življenje v občini. Borci so zaskrbljeni, da bi zaradi slabšanja gospodarskega stanja, nižanja realnih osebnih dohodkov in novih podražitev v vzgojnem varstvu in šolstvu ne bila še bolj ogrožena socialna varnost delavcev in njihovih družin.

Z novim karavanškim predorom bo jeseniška občina morala evropskemu prometu in turizmu nuditi kaj več. Potrebne bodo novogradnje za obmejne carinske formalnosti, vendar borci opozarjajo na varovanje zemljišč: grade naj se na slabše vrste zemlji.

Jeseniški borci so ostro obsodili vse nacionalizme, ki so izbruhnili v državi. Ni res, so poudarili, da bi Slovenci minirali enotnost jugoslovanskih narodov. Če bi vsi narodi in narodnosti s toliko preudarnosti in strpnosti reševali probleme, kot prav Slovenci, ne bi prihajalo do nobenih izgredov. Zahtevamo le spoštovanje drug drugega. Tudi jeseniški borci vztrajajo na sklepih zadnje borčevske konference in podpirajo naše narodne poslance v zvezni skupščini. D. D.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: **Štefan Žargi** (glavni urednik in direktor), **Leopoldina Bogataj** (odgovorna urednica), **Jože Košnjek** (notranja politika, šport), **Marija Volčjak** (gospodarstvo, Kranj), **Andrej Žalar** (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), **Lea Mencinger** (kultura), **Helena Jelovčan** (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), **Cveto Zaplotnik** (kmetijstvo, kronika, Radovljica), **Darinka Sedej** (razvedrilo, Jesenice), **Danica Dolenc** (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), **Stojan Saje** (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), **Danica Zavrl-Žlebir** (socialna politika), **Dušan Humer** (šport), **Vilma Stanovnik** (Tržič, turizem), **Vine Bešter** (mladina, kultura), **Franc Perdan** in **Gorazd Šinik** (fotografija), **Igor Pokorn** (oblikovanje), **Nada Prevc** in **Uroš Bizjak** (tehnično urejanje) in **Marjeta Vozlič** (lektoriranje).

Akontacija naročnine za 2. polletje 24.000 din

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

Čudna skupščina izobraževalne skupnosti odločila

Učiteljskega štrajka ne bo

Škofja Loka, 12. oktobra - Za današnjo skupščino izobraževalne skupnosti, ki se je navzlic samo eni točki dnevnega reda raztegnila na skoraj tri ure, bi se v oceni najmanj zmotili, če bi jo primerjali z otroškim vrtcem, kjer kričijo vsi vprek, vsak hoče svojo igračo, vzgojiteljica pa je nemočna, da bi napravila red. Vendar so otroci otroci in jim je zato marsikaj odpuščeno. Veliko huje je, če se po otročje nezrelo obnašajo odrasli, še huje, če so to izobraženci, vzgojitelji otrok...

A pojdimo po vrsti, sezimo v dogajanje pred današnjo zares čudno skupščino izobraževalne skupnosti. Leta 1986 se je škofjeloška osnovna šola Petra Kavčiča razcepila na dve šoli; Petra Kavčiča in Ivana Groharja. Ob tem je mestna šola Petra Kavčiča dobila več oddelkov na višji, predmetni stopnji kot na nižji, razredni. Vse druge šole v škofjeloški občini, razen žirovske, kjer je razmerje usklajeno, imajo več oddelkov na razredni stopnji. To sicer ne bi bilo nič narobe, če normativ izobraževalne skupnosti za financiranje dela osnovnih šol ne bi bil za obe vrsti oddelkov enak; osnova je oddelek s povprečno 30,88 tedenskimi urami neposrednega pedagoškega dela z učenci. Da je ur in s tem učiteljev več na predmetni stopnji kot na razredni, je znano. Zato so v osnovni šoli Petra Kavčiča že lanskega decembra, ko so dodobra preračunali zaostajanje, naslovili na občinsko izobraževalno skupnost upravičen predlog za spremembo vrednotenja dela.

V vreči denarja izobraževalne skupnosti, ki jo je interventna zakonodaja že lani krepko zadrgnila, letos pa ji daje komaj komaj še dihati, je pač tako, da gre vsako povečanje enemu lahko samo na račun drugega. Druge šole se seveda niso strinjale, da bi dobile manj, kot jim po veljavnih merilih pripada in zato tudi niso bile za nova merila, kot so jih zahtevali v Kavčičevi šoli. **Tako se je odbor za razvoj pri občinski izobraževalni skupnosti šele sredi tega leta opredelil za oblikovanje dvojnih cen oddelkov.**

Na osnovi predmetnika osnovne šole je ohranil skupno povprečno število 30,88 pedagoških ur na oddelek na teden, vendar je za oddelke od prvega do četrtega razreda upošteval 25 ur, za oddelke od petega do osmega pa 36,77 pedagoških ur. Skupščini izobraževalne skupnosti je odbor tudi predlagal, naj bi tako spremenjena merila vrednotenja veljala za vse osnovne šole od 1. septembra naprej, za šolo Petra Kavčiča pa od 1. januarja tega leta. V denarju to pomeni, da bi šola Petra Kavčiča dobila 11,227 milijona dinarjev več, medtem ko bi druge šole samo v zadnjem četrtletju bile prikrajšane za skupaj 16,841 milijona dinarjev, in sicer šola Ivana Groharja za 2,817 milijona, šola Cvetka Golarja za 5,614, Ivana Tavčarja za 7.017 in šola Prešernove brigade za 1,404 milijona dinarjev.

Skupščina izobraževalne skupnosti je bila junija tudi po drugem sklicu sklepčna le v zboru izvajalcev, torej šolnikov, ki so se nazadnje le kolikor toliko zedinili za spremembo normativov, vendar z začetkom veljave 1. septembrom za vse šole, tudi Kavčičevo. Le-ta pa se s takim izkupičkom očitno ni strinjala in je sredi septembra poslala izobraževalni skupnosti novo pismo. V njem je zahtevala uveljavitev spremembe in poravnavo razlike od 1. januarja 1986! V nasprotnem primeru bodo delavci šole 17. oktobra štrajkali!

Kolesje v strokovni službi SIS, samoupravi izobraževalne skupnosti, v vseh osnovnih šolah pa tudi v občinski politiki se je torej znova zavrtelo. Ustavilo naj bi se današnji skupščini, ki pa je bila očitno p več na hitro in slabo pripravljena. Med ko so uporabniki kar tričetrt ure čakali ž žem rok, da se bodo najprej sporazume zboru izvajalcev in prišli na skupno zase nje z usklajenim predlogom, se je tam oc jala pravcata branjevska debata. Razlog bila dva različna predloga rešitve proble odbor za razvoj, ki ga je podprlo tudi p sedstvo izobraževalne skupnosti, je vztra pri svojem junijskem predlogu, ki mu je dal še enega: naj se do decembrske skup ne prevetrijo vsi normativi, posebej za vr notenje dela podružničnih šol, ki bi bile radi novih dvojnih cen oddelkov občut prikrajšane. **Aktiv ravnateljev osnovnih pa je dan prej izoblikoval drugačen pr log: da se šoli Petra Kavčiča odobri dob 11,2 milijona dinarjev iz blagajn drugih Ravnatelji so tudi sprejeli svoj ključ za r delitev. Rešitev naj bi bila začasna, za to to, medtem ko naj bi v novo leto stopil dobro premišljenimi novimi normativi.**

V spopadu dveh predlogov, brezste nem in že naravnost smešnem glasovan ko je že kazalo, da ne bo nič ne s prvim n drugim, ampak se bosta oba skupščin zbora morala usklajevati, je po pičlih tr urah vendarle zmagal predlog ravnatelj Morda je tako tudi najbolj prav, saj so n mativi strokovna stvar, ki jo je treba stro vno domisliti, ne prehitevajoč časa, si lahko ena sprememba na hitro povzroči stem domin, nova podobna pisma,kot je b zadnje iz šole Petra Kavčiča.

Štrajka 17. oktobra torej ne bo, ost pa žalostno spoznanje, da se vse neha denarju.

H. Jelovč

V radovljiški občini spreminjajo srednjeročni in dolgoročni družbeni plan

Beg od velikih k malim nogam?

Radovljica, 10. oktobra — V radovljiški občini spet spreminjajo razvojne načrte, tokrat predvsem zaradi nekaterih novih in spremenjenih naložbenih načrtov v turizmu, stanovanjskem in cestno—komunalnem gospodarstvu; v načrt pa bodo vnesli tudi nekatere nove površine, na katerih bo mogoče zidati stanovanja, gostinske lokale, športno—rekreacijske objekte, šole in vrtce...

V turizmu je glavna novost izgradnja zdravstveno—turističnega centra z dvema operacijskima sobama, 20 ležišči in 120 hotelskimi sobami na Grajski pristavi na Bledu, prenova Riklijevega objekta na Bledu in spremenjeni načrti Alpetourove delovne organizacije Gostinstvo v Bohinju, ki pa se bo še morala odločiti, katere naloge bo uresničila v tem srednjeročnem obdobju in katere v naslednjih. Na področju stanovanjske gradnje bodo načrte okiestili in jih nekoliko dopolnili, število zgrajenih stanovanj v tem srednjeročnem obdobju pa naj bi zmanjšali s 464 na 410 (zdaj je zgrajenih 264). Iz srednjeročnega načrta nameravajo izločiti komunalno opremljanje stavbnih zemljišč za 52 zasebnih hiš v Koritnem in za 30 hiš v Zalošah pri Dobravi, precej spremenjen pa je tudi načrt izgradnje in obnove komunalnega omrežja in nekaterih cestnih odsekov.

Razprava o spreminjanju in dopolnjevanju razvojnih načrtov, še zlasti srednjeročnega, na torkovi seji izvršnega sveta je še enkrat dokazala, da ob nestanovitnih gospodarskih razmerah ni mogoče stvarno načrtovanje. Plan, ki ni »podprt« z denarjem (in takšen je predlagani osnutek), sploh ni plan, ampak je le spisek želja. Odgovor na vprašanje, koliko je v občini denarja za naložbe in za druge naloge, pa tudi ni možen, kot tudi ni mogoče ostati resen ob letošnji programirani (96-odstotni) inflaciji.

Član izvršnega sveta Zlato Kavčič se je vprašal, ali ni predlagani osnutek dopolnjenega plana beg od velikih prednostnih naložb k malim. Ker ne bo mogoče igrati na več trobent hkrati oz. za vse ne bo denarja, bo treba napraviti vrstni red. Prva naloga naj bi bila, kot je jal Kavčić, razbremenitev spodarstva, druga blejska oznica in tretja čistilna nap va v Radovljici. Po precej bu razpravi je le prevladalo m nje, naj bi v osnutku, ki naj ga obravnavala občinska sk ščina, le določili prednostne ložbe in naloge, tudi zato, da bi potlej prevladovali subje vni razlogi in da bi naloge, ki manj pomembne, ne bile na sti kot prve. Ob pomisleku, pomeni osnutek načrta be malim naložbam, pa je Pavel rovnik, predsednik izvršn sveta, dejal, da si blejske obv nice ne moremo odmisliti, saj cer vse ostale naložbe na Ble ne bi dosegle namena.

C. Zaplotn

Žirovsko blagovnico gradi Pionir

Trg deluje tudi v gradbeništvu

Žiri, 12. oktobra - Dolga leta želeno blagovno hišo bodo Žirovci predvidoma dočakali julija prihodnje leto, torej leto dni po začetku gradnje. Konzorcij investitorjev, v katerem so Alpina, ABC Loka, Ljubljanska banka, PTT Kranj in kranjska Kokra, je zanjo odštel dve milijardi dinarjev. Za toliko jo bodo zgradili delavci ljubljanskega sektorja novomeškega Pionirja.

Med sedmimi ponudbami, ki so jih poslala slovenska gradbena podjetja , je bil namreč Pionir neprekosljiv ponudnik. Cenejši je bil od vseh, v primerjavi z domačim SGP Tehnik za 700 milijonov dinarjev. Investitorji so ravnali po tržnih zakonitostih in izbrali najcenejšo možnost, ne oziraje se na morebitno užaljenost domačih gradbincev. Da so užaljeni, so dali slutiti z zavrnitvijo Pionirja, ki je želel voziti beton iz njihove betonarne. V Pionirju so se zato obrnili na sosednje logaško podjetje, kjer so - veseli, da imajo delo - svoj delavnik povsem prilagodili Pionirju. O dobri organiziranosti in pridnosti Pionirja med drugim govori podatek, da so prvo ploščo betonirali do pol treh ponoči. V prenapetem slovenskem gradbeništvu, kjer slabim že primanjkuje dela in ga bo vse bolj, je gradnja žirovske blagovnice tudi odlična reklama za Pionir. Obenem pa opozorilo domačemu podjetju, ki sicer ima ugled, da je trg neizprosen in da na njem užaljenost in ljubosumnost ne uspevata. Tudi v občinah, kjer so doslej ščitili domače gradbince, se že ozirajo drugam , iščejo čim cenejše ponudnike.

V novi žirovski blagovnici ob zadružnem domu bodo imeli poslovne prostore člani konzorcija investitorjev; ABC Loka bo v njej uredila samopostrežno p hrambeno trgovino, Ljubljans banka bo opravljala denarne p sle, PTT bo spodaj imel svo "pošto", zgoraj pa telefons centralo, Alpina bo prodaja obutev in športno opremo, K kra tekstilno blago, konfekci trikotažo, pletenine in podob Skratka, blagovnica bo membno obogatila ponudbo v reh za Žirovce in tudi druge, jih bo zamikalo v Žiri.

H. Jelovč

Spremembe v škofjeloški vladi

Zamenjava peterice

Škofja Loka, 12. oktobra - Predsednica škofjeloškega izvršnega sveta Ida Filipič-Pečelin je sestavila seznam potrebnih zamenjav v občinski vladi. Gre za pet imen, osnovni razlog za to pa je tako imenovana kontinuiteta dela izvršnega sveta. Ob vztrajanju pri sedanji sestavi bi namreč 1990. leta potekel mandat vsem hkrati, kar vsekakor ne bi bilo dobro.

V ozadju zamenjav pa so tudi nekateri drugi vzroki; zaposlitev članov na drugem delu oziroma v drugi občini, prezaposlenost z rednimi delovnimi obveznostmi in "osebni razlogi".

Ida Filipič-Pečelin predlaga zamenjave za Janeza Kosa, ki zdaj pokriva področje družbenih dejavnosti, Gorazda Krajnika za področje informatike in financ, Benjamina Sokolova za področje turizma, gostinstva in preskrbe, Alojza Tolarja za področje krajevnih skupnosti in Mirjam Jan- Blažič za področje industrije. Njihova mesta naj bi v občinski vladi zasedli: Ludvik Leben bi bil posebej zadolžen za področje turizma, gostinstva in preskrbe, Lidija Lužević za področje financ in informatike, Brane Selak za področje družbenih dejavnosti, Mitja Zupan za področje krajevnih skupnosti in Primož Pegam za področje industrije.

Običajni postopek za imenovanje novih članov izvršnega sveta se začne pri predlogu mandatarja, ki ga sprejme (ali ne) predsedstvo občinske konference SZDL, končna pa v zborih občinske skupščine. V SZDL pa so tokrat izkoristili temeljne kandidacijske konference, kjer se ljudje v krajevnih skupnostih in združenem delu prav zdaj opredeljujejo o kandidatih za novega člana predsedstva SRS ter predsedstva SFRJ, in dali možnost najširšemu krogu ljudi, da se že pred novembrskim zasedanjem skupščine pogovorijo o predlaganih novih članih izvršnega sveta. Na tako demokratičnost je mandatarka Ida Filipič-Pečelin pristala.

H. Jelovčan

Vedno bolj zategnjeni pasovi

Šolarji odpovedujejo celo malice

Tržič, 12. oktobra — Kljub temu da seja sveta za socialno zdravstveno politiko in postpenalno pomoč pri OK SZDL v sredo ni bila sklepčna, so člani izpostavili nekaj najpomembnejših težav, ki tarejo Tržičane. Eno od teh je prav gotovo vedno slabše socialno stanje družin (ki sicer ni značilno samo za Tržič), saj so osebni dohodki najnižji v regiji, pa še te se realno iz meseca v mesec zmanjšujejo.

Denarja za najrazličnejše socialne pomoči je seveda malo, malo pa je tudi upravičencev, saj je meja za socialno pomoč tako nizka, da jo delavci (če sta na primer vsaj dva družinska člana zaposlena) večinoma dosegajo. To pa še zdaleč ne pomeni, da lahko živijo kaj bolje kot od danes do jutri. Že meseca julija so izračunali, da dva zaposlena v Peku zaslužita s povprečno plačo le 65 odstotkov sredstev za pokritje minimalnih življenjskih stroškov. Kot je povedal predsednik skupnosti socialnega skrbstva **Viktor Kralj**, je socialni položaj nekaterih družin že tako težak, da otroci v šolah odpovedujejo kosila, v zadnjem času pa celo dopoldanske malice. Kako se potem ti otroci učijo in kako zdravi so, je vprašanje, ki bo zato najbrž kmalu še bolj aktualno. Vendar pa, kot pravi Dušan Kavčič, vodja službe za socialno delo, v zadnjem času ni opaznega povečanja števila prosilcev za različne socialne pomoči, saj se ljudje vedno bolj zavedajo, da je težko prositi tam, kjer ni kaj (oziroma zelo malo) vzeti. Kljub temu so se v sredo dogovorili, da bodo izdelali vsaj metodologijo za iskanje najbolj ogroženih družin v občini, saj je na osnovi osebnih dohodkov včasih težko sklepati o resničnem socialnem položaju družin.

V. Stanovnik

Če bo zima lepa in snega dovolj, gostov ne bo manjkalo

Dva direktorja, prvi za lepo, drugi za slabo vreme

Kranj, 11. okt. - Napoved o tem, kakšna bo nova zimska turistična sezona, lahko strnemo v takorekoč soglasne ocene gorenjskih hotelirjev: če bo vreme lepo in snega ne bo manjkalo, potem problemov ne bo, potem bo v hotelih in na smučiščih gostov, predvsem tujih, dovolj, če pa snega ne bo, potem nas čaka katastrofa. Na vprašanje, če tudi drugod, pri naših smučarskih sosedih stavijo na "nebo", je odgovoril predstavnik kranjskogorskega hotela Kompas, ki je povedal, da imajo poleg glavnega še dva direktorja, prvi je zadolžen za lepo, drugi za slabo vreme. Prvi ima program zaposlitve gostov v primeru lepega vremena, drugi, ko pada sneg ali je snega premalo. Programa sta si seveda povsem različna, navodila, ki jih dajeta njunemu sebju seveda tudi.

Sestanek, ki ga je z gorenjskimi hotelirji in žičničarji sklicala Medobčinska gospodarska zbornica za Gorenjsko, udeležili pa so se ga tudi predstavniki splošnega združenja gostinstva in turizma ter žičničarstva je bil namenjen predvsem temu, kako bodo hotele in s tem seveda tudi smučišča napolnili tik po Novem letu, ko se običajno za teden, dva, tja do šolskih počitnic pojavi praznina in hotelske postelje ostajajo prazne.

Cenejši paketi

Prvo priložnost predstavlja novosadski sejem, ki se bo začel 18. oktobra in kjer bi lahko privabili nažaj na Gorenjsko goste, ki so jo pred leti radi obiskovali, prav zadnjo pa se jih je dosti odločilo za druga, lahko rečemo nova smučarska središča po Jugoslaviji. Ponuditi bi jim seveda morali privlačne pakete, kakor eno ali večtedenskemu dopustu pravijo v turizmu. Kdove kako velike pripravljenosti in navdušenja med gorenjskimi hotelirji ni bilo zaznati. Ali imajo torej raje prazne postelje, kot da bi nekoliko spustili ceno?

Zadrego je pojasnil Matjaž Završnik z Bleda, ki je dejal, da je težko zdaj spuščati cene, ko so s turističnimi agencijami vendar že vsi posli dogovorjeni in sklenjeni in bi sveže ugodnosti bile v bistvu nelojalna konkurenca. Na sestanek namreč predstavniki turističnih agencij niso bili povabljeni, predstavniki obeh poslovnih združenj pa so pojasnili, da pripravljajo tudi z njimi posebej en sestanek in se bodo torej lahko dogovorili.

Odgovor na vprašanje, bodo pripravili cenejše pakete za praznino, ki nastaja v prvi polovici januarja, je tako pravzaprav obvisel v zraku, odvisen bo od tega, kakšne podatke oziroma ponudbe bodo hotelirji sporočili odboru za sejme v Ljubljano, kjer bodo pripravili predstavitev na novosadskem in morda še katerem sejmu.

Tudi pozimi prihaja vse več tujih gostov

V gorenjske turistične kraje prihajajo tuji gostje predvsem poleti, pozimi jih je bistveno manj, večletno povprečje se je sukalo okoli 20 odstotkov vseh nočitev. Že lani pa jih je bilo več, njihov delež je porasel za 5 odstotkov, letos bo verjetno še bolj, saj bo padec življenjskega standarda še bolj razredčil število domačih gostov. Na smučanje prihajajo k nam predvsem Angleži in Skandinavci, manj pa seveda iz sosednjih dežel, od koder sicer prihajajo naši najštevilčnejši gostje.

Kakor so povedali hotelirji iz Kranjske gore, bodo skušali tudi ponovoletno praznino napolniti predsvem s tujimi gosti, njihovi komercialisti so prav zdaj na poti po tujini, kjer bodo skušali prodati tudi postelje tik po Novem letu, ceneje seveda, če pač ne bo šlo drugače.

Zimske počitnice bodo letos drage

Zaradi padca življenjske ravni, saj nam je letos stvarni osebni dohodek v Sloveniji že padel približno za četrtino v primerjavi s tem časom lani, bo domačih gostov verjetno manj, marsikdo si lepih zimskih počitnic ne bo mogel več privoščiti, morda se bo sem in tja še odpeljal na smučišče, ne bo pa si mogel več privoščiti bivanja v hotelu.

Hotelirji o cenah nič kaj radi ne govore, tudi na torkovem sestanku so bili skrivnostni. Po eni strani jih je seveda treba razumeti, saj pri tako visoki inflaciji, ki cene vrtinči pri nas, res osupljivo izgledajo cene, ki bodo veljale februarja, marca. Po drugi pa seveda ne morejo prodajati mačka v žaklju.

Na Gorenjskem je pozimi najdražja Kranjska gora, cena polpenzionskega dne bo znašala 105 tisoč dinarjev, polni penzion pa 115 tisoč dinarjev. Razlika torej ni velika, saj hotelirji žele, da gostje k njim prihajajo tudi na kosilo, saj do smučišča res ni daleč.

Bled je pozimi za približno 20 do 25 odstotkov cenejši od Kranjske gore, kar je glede na njegovo skromno zimsko ponudbo razumljivo. V hotelih B kategorije bo polpenzion veljal približno 65 tisoč dinarjev, v hotelih A kategorije 95 tisoč dinarjev, polni penzion pa od 120 do 150 tisoč dinarjev.

Pri podražitvah letos na Gorenjskem najbolj izstopa Bohinj, pri čemer je treba reči, da se bolj kot pred leti tudi trudi s ponudbo. Vendar Bleda tudi pri cenah še ni ujel, letos bo približno 10 odstotkov cenejši. Povedati pa velja, da imajo hotelirji manj problemov s polnitvijo hotelov A kategorije, kamor seveda prihajajo predvsem tujci, več težav je pri hotelih B kategorije, ki vsepovsod še nimajo zagotovljenega polnega obiska.

Drage bodo tudi smučarske vozovnice

Skrivnostni so tudi žičničarji, ki nikakor ne morejo povedati, koliko bodo veljale smučarske vozovnice, skrbi jih seveda ali bodo pri tej visoki inflaciji zadeli prav ali ne, zadeti pa morajo seveda kar nekaj mesecev naprej. Ker cen ne povedo, lahko le prisluškujemo njihovim pogovorom in ugibamo, koliko bodo veljale. Govore o treh, štirih, morda celo petih starih milijonih za dnevno vozovnico (lani se je sukala okoli starega milijona in nekaj več). V Kranjski gori naj bi sezonska vozovnica veljala šestnajstkrat več kot dnevna vozovnica, smo ujeli iz pogovora, itd. Kakorkoli že, smučanje letos ne bo poceni.

Bosanska smučišča ne bodo več tako konkurenčna

Dosti slovenskih smučarjev je lani odšlo tudi na bosanska smučišča, saj je bila Jahorina, Bjelašnica poceni v primerjavi s slovenskimi smučišči. Letos pa so Bosanci krepko dvignili cene, govore celo o 600 odstotni podražitvi, kar si lahko razlagamo s tem, da so uspeli privabiti tuje goste. Druga jugoslovanska smučarska središča pa, kot pravijo, ne bodo tako draga.

Vsi tisti, ki odhajajo na smučanje v tujino pa se seveda pogovarjajo v markah, ki inflacije tako rekoč ne pozna in torej približno tako ali tako vedo, koliko jih bo letos smučanje veljalo. Naši hotelirji pravijo, da se cenovno nekako ujemata vrh zimske sezone med šolskimi počitnicami pri nas in tedanja praznina v sosednji Avstriji, praznina, ki jo seveda radi napolnijo naši smučarji.

M. Volčjak

Ogenj je ugasnil

Če te dni prebiramo dnevno časopisje, se nam zdi, da se v gospodarstvu nič ne dogaja, saj se je politično dogajanje raztegnilo na vse strani.

Težko je seveda razglabljati o gospodarskih problemih in ukrepih, kadar se politično vrenje razliva čez rob, tja do poslednjega mejnika izrednih ukrepov. Težko je v politični nestabilnosti, v še vedno nejasnem odogovoru na vprašanje, kakšen koncept življenja in sožitja bo prevladal v Jugoslaviji, če je seveda dva, ki sta najbolj izrazita, ne bosta preklala na dvoje, snovati gospodarsko reformo. Vse bolj postaja jasno , da brez politične stabilnosti, najsibo kakršnakoli, gospodarska reforma ne bo uresničljiva. Zastavimo torej lahko vprašanje, je res potrebna najprej gospodarska reforma, ki naj bi sama po sebi prinesla tudi politično, kakor smo doslej poslušali politike, zlasti slovenske, ali pa je pot za izhod iz krize ravno obratna in najprej potrebujemo politično, ki naj bi prinesla tudi ugodno klimo za gospodarsko reformo.

Pri tem pa je seveda potrebno vedeti, da je politični koncept življenja lahko demokratičen, lahko pa ne, da oba lahko ustvarita ugodno klimo za razcvet gospodarstva. Zgledov v svetu imamo dovolj, vzemimo najbolj izrazitega, Južno Korejo, kjer je politična diktatura dala takorekoč popolno svobodo gošpodarstvu, ali pa Čile, ki je prav tako ob teptanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin doživel razcvet gospodarstva. Torej ni rečeno, da bo gospodarska reforma, naj še tako osvobodi gospodarstvo, nujno prinesla politično demokracijo, kakor smo še donedavna razlagli sami sebi.

V tem političnem vrenju pri nas, ki jasno še ne kaže izhoda iz krize, ki ruši in ponovno vzpostavlja ravnotežje sil, ki vsebuje s strahom spremljane poskuse, kako bi se en vodja z enim narodom zavihtel na konja , gospodarski ogenj vse bolj ugaša, če ni že povsem ugasnil in že zaman pihamo v žerjavico, ki jo je prekrila debela plast pepela. Tudi gospodarski dirigenti se zavedajo, da po starem, z novimi in novimi ukrepi ne bo šlo več, da je potreben korenit zasuk gospodarske politike. Politične spremembe pa zanjo še niso odprle vrat, zato zdaj lahko le ogledujemo ogenj, ki je ugasnil, se sprašujemo, kako daleč na lestvici (ne)stabilnosti, ki jo pripravljajo svetovni bančniki, bo še padla naša država, ki je bila med približno stopetdesetimi doslej na približno sedemdesetem mestu, po zadnjih nogodkih v Vojvodini in Črni gori pa je padla pod stoto mesto. Še sprašujemo, kdaj bo začel k nam pritekati kapital, ki ga povsem izsušeno gospodarstvo tako težko čaka in se ne bo več prelival čez naše meje v tujino, kakor se dogaja zdaj, ko nekatere firme izvažajo 60, celo 70 odstotkov proizvodnje, kar je že nenormalno, temveč čez mejo selijo tudi svoje finančno poslovanje, kar pomeni, da naš kapital s pridom uporabljajo drugod.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Določene zaščitne cene

ZIS je te dni določil zaščitne cene kmetijskih pridelkov, ki bodo veljale prihodnje leto. Tako bo prvorazredna pšenica 650 dinarjev, pšenica drugega kakovostnega razreda 572, tretjega pa 520 dinarjev za kilogram. Zaščitna cena koruze je 585 dinarjev. Prav tako je ZIS določil tudi zaščitne cene industrijskih rastlin. Kilogram soje in sončnic bo veljal 1625 dinarjev, oljne repice 1560 dinarjev, sladkorna pesa bo po 162,50 dinarjev, surov bombaž od 2462,50 do 3198 dinarjev, riž od 1401 do 1540,50 dinarjev, kilogram povprečnega surovega tobaka pa bo 7800 dinarjev. Cene sicer niso tržne, vendar pa bodo kmetom pomagale pri odločitvah, kaj naj prihodnje leto sejejo, saj je država dolžna odkupiti vse morebitne presežke po tej ceni.

ZIS je določil tudi cene za živino in mleko. Enotna mlečna tolšča bo stala 270,80 dinarjev. Svinjina bo odvisna od kakovosti stala od 4669,80 do 6170,90 dinarjev, junjetina pa od 6265 do 10162,10 dinarjev. Kilogram prvorazrednega perutninskega mesa bo 4355 dinarjev.

Dvig ladjedelniške industrije

Po zadnji analizi naročil, ki jih objavlja britanski Loyd, je Jugoslavija na tretjem mestu na svetu. Pred njo sta le še Južna Koreja in Japonska. Delež jugoslovanskih ladjedelnic je sicer na svetovnem trgu samo 5 odstoten, vendar je to precej več kot pred leti, ko je bil le 1,5 odstoten. Skupna naročila za jugoslovanske ladjedelnice pa so bila letos junija okrog 1,5 milijona bruto registrskih ton.

V. S.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Prva negorljiva odeja

Kmalu bo tudi na naš trg prišla prva jugoslovanska negorljiva odeja, ki bo zlasti razveselila tiste, ki radi kadijo v posteljah in družine z majhnimi otroki. Po vesteh Tanjugovega gospodarskega servisa jo bo izdelala tovarna Sukno iz Zapuž. Kot tudi zatrjujejo, dodatna obdelava izdelka ne bo spremenila mehkote in drugih kakovosti izdelka. Sukno naj bi že do konca leta izdelalo 50 tisoč takšnih odej kolekcije »eskimo«.

Novo športno orodje iz Elana

Letošnja največja razvojna naloga v begunjskem Elanu na področju športnega orodja je bila razvoj blazin za predšolske ustanove, šole in tekmovalni program. Pri tem so načrtovalci posvetili posebno pozornost varnosti in funkcionalnosti novih orodij. Blazine za predšolske ustanove so raznobarvne, enodelne in štiridelne prepogljive. Z njimi je moč sestavljati tudi različne like. Šolski program blazin je sestavljen iz enodelnih in dvodelnih blazin, zelo uporabna pa je tudi trodelna blazina za vezane sestave in akrobatske prvine. Pri tekmovalnem programu blazin je največji poudarek na varnosti, ki je zagotovljena s pravilno trdoto, kvalitetnimi spoji med blazinami in protidrsno podlago. Poleg blazin bodo v Elanu do konca leta razvili še upogibni koš za košarko (tehnološka obdelava) in elastičnega konja za preskok (izdelava prototipa in testiranje).

Pestrejši program notranjih vrat

Škofjeloška Jelovica je pred kratkim popestrila prodajni program notranjih vrat. Poleg tega, da so v letošnjem letu uvedli hrastova vrata tudi v luženi izvedbi, so za vratna krila P-2 izdelali še lesene okrasne letve, ki hkrati služijo tudi kot zaščitna stekla. Letvice bodo v prodaji v garnituri in si jih bo kupec lahko po priloženih navodilih sestavil sam ali pa s pomočjo monterja Jelovice v poslovalnici oziroma na objektu. Tak način prodaje okrasnih mrež bo omogočil tudi odločitev kupca ali bo imel na steklenih vratih mrežice na eni ali obeh straneh. Okrasne mreže bodo narejene za mahagonijeva in hrastova lakirana ter hrastova lužena vrata.

V. S.

Razstava inovacijskih dosežkov ob dnevu inovatorjev

Elan je lahko za zgled

Radovljica, 11. oktobra — Občinska raziskovalna skupnost in občinski sindikalni svet sta v avli SO Radovljica pripravila ob dnevu inovatorjev razstavo inovacij in inovacijskih dosežkov. Razstava, ki bo odprta do 21. oktobra, predstavlja le del tehničnih izboljšav, izumov in ostalih inovacij, ki so jih v zadnjem času predlagali delavci iz radovljiške občine. Elan je tudi na tem področju lahko za zgled drugim organizacijam v občini in na Gorenjskem — ne le po tem, kar je pripravil za razstavo, temveč predvsem po njihovi trimesečni akciji »Predlagajte kaj koristnega.«

Akcija, ki naj bi spodbudila delavce k razmišljanju, kaj poenostaviti in izboljšati, kje privarčevati in nadomestiti »tuje« znanje z »domačim«, je dala presenetljivo dobre rezultate: vključilo se je 94 delavcev, ki so predlagali 213 inovacij, od tega več kot polovico (109) sprejemljivih. V delovni organizaciji so dobre predloge nagradili z desetino povprečnega osebnega dohodka preteklega meseca: inovacije, ki bodo realizirane, pa bodo nagradili še po pravilniku o inovacijah. V Elanu predvidevajo, da jim bodo inovacije letos prinesle 50 milijonov dinarjev prihranka (lani 11,25 milijona). Lani je šestnajst delavcev prijavilo vsega 20 inovacij, od katerih je bilo dvanajst uresničenih, letos do 26. septembra pa 105 inovatorjev 246 predlogov, od tega 76 takih, ki so jih že uvedli v proizvodnjo.

Elan predstavlja na razstavi tri inovacijske dosežke: zamisel Andreja Robiča o nagnjenih robnikih pri smučeh (kot nagiba se enakomerno veča od sredine smuči proti srednjemu in zadnjem loku, kar omogoča, da smuči manj »robijo« pri prehodu iz enega v drug nagib), »malo telovadnico za doma«, trimplet, ki je delo Janka Urbanca, in novo jahto Elan Power 35 za križarjenje in potrebe milice, izdelano po zamisli Jerneja in Japca Jakopina.

Leška Veriga razstavlja dve inovaciji: snežne verige z boljšimi lastnostmi (avtorja Jernej Raspet in Ciril Jemec) in zaščitne verige po zamisli Marjana Žagarja in Marjana Škerbca. **Iskra Lipnica** sodeluje z novim izdelkom, datumsko uro, ki je primerna za banke, pošte, šole in ostale javne prostore. Uro sta razvila Brane Kranjc in Slavko Krištofeljc iz razvojnega oddelka. **Iskra Otoče** prikazuje štiri inovacijske dosežke — tri tehnične izboljšave in izum — zamenjavo uvoženega in dragega oljnega ležaja z boljšo in cenejšo rešitvijo. Zanimivo je, da so vse inovacije predlagali delavci s končano srednjo šolo. **Uko Kropa** predstavlja nove izdelke in oblike izdelkov, **Almira** pa poskuša prikazati, s čim vse se ukvarja njen razvoj.

C. Zaplotnik

Usmeritve kranjske resolucije uresničene le pri izvozu

Tekstilindus v hudih škripcih

Kranj, 12. oktobra — Podobno kot pred leti Gorenjski tisk naj bi tudi Tekstilindus dobil posebno, občinsko delovno skupino, pomagala bo pri ozdravitvi tovarne, ki se je znašla v hudih, zlasti denarnih pa tudi prodajnih škripcih. Izvršni svet jo bo imenoval do konca oktobra, sicer pa ugotavlja, da letošnjo resolucijo uresničujejo le na področju izvoza.

Pri uresničevanju letošnje resolucije je edina pozitivna stvar rast izvoza, vsa ostala gibanja so negativna, je dejala predsednica občinskega komiteja za planiranje, gospodarstvo in družbene dejavnosti Vida Prinčič-Gorjanc, pri tem pa je omenila zlasti zamude pri investicijah, ki jih odlagajo v prihodnja leta, trije so jih zaradi pomanjkanja denarja celo opustili. Delež akumulacije v dohodku namreč vztrajno pada, v prvem polletju se je nominalno povečala za 75 odstotkov, kar seveda pomeni, da je njen stvarni padec velik. Izgube so v prvem polletju znašale 21 milijard dinarjev; ob koncu leta pa jo napovedujejo v Telematiki (41 milijard dinarjev), KŽK-jevemu tozdu Miekarna in Kmetijstvo ter v Tekstilindusu.

Opozoriti velja na vse večjo uravnilovko pri osebnih dohodkih, Vida Prinčič-Gorjanc je dejala, da je v Kranju družbenopolitične organizacije ne bi smele pospeševati. Okrcala je tudi Telematiko, ki je neodgovorno planirala obseg proizvodnje, saj je vztrajala pri porastu, tri tedne po sprejemu resolucije pa načrt korenito spremenila. Razlogi za 11,4 odstotni padec obsega proizvodnje v primerjavi z osmimi lanskimi meseci pa tiče tudi v slabih splošnih pogojih gospodarjenja in v učinkih prestrukturiranja kranjskega gospodarstva, ki je le na pohodu. Toliko bolj, ker se pri izvozu, ki presega načrtovano rast, srečujejo z višjo tehnološko ravnijo in morajo vlagati velike napore v tehnološko in tržno prilagoditev.

S presežki delavcev trenutno vsaj formalno nimajo večjih problemov, organizacije se rešujejo tako, da odhodov ne nadomeščajo z novimi delavci, temveč si pomagajo s prerazporeditvami. V Telematiki pa vlada zatišje, saj so do konca letošnjega leta uspeli pridobiti dodatno delo, s prihodnjim letom pa naj bi začelo delovati skupno podjetje za proizvodnjo javnih telefonskih sistemov, v katerem so osnovni Siemensovi EWSO digitalni sistemi.

Ob obravnavi uresničevanja letošnje resolucije bo, kot vse kaže, občinska skupščina pozorna tudi na racionalnejšo organiziranost občinskih sisov in njihovih izvajalskih organizacij. Zastavlja se vprašanje, kako jih prisiliti k racionalnosti, saj se nihče rad ne odpove neracionalnostim. Najbolj učinkovita bo seveda materializacija zahtev po racionalnosti, ki jo lahko najbolje pojasnimo na primeru. Če se denimo osnovne šole ne bodo dogovorile, da bi imeli skupno računovodstvo, jim bodo sisi pač odobrili le toliko denarja, kolikor takšna skupna služba stane.

M. Volčjak

V Kranju bodo gospodarstvo razbremenili konec leta

Ubrali boljšo pot

Kranj, 12. oktobra — Drugod že zmanjšujejo prispevke iz osebnih dohodkov, v Kranju bodo to storili konec leta, v globalu menda celo bolj kot druge občine. S tem bodo lažje premostili likvidnostne težave v sisih.

Zaradi zmanjšanja prispevkov se torej Kranjčanom višji osebni dohodki obetajo novembra, zlasti decembra. V strokovnih službah kranjskih sisov so namreč ubrali boljšo pot, priliv sredstev bodo zmanjšali šele zadnji mesec, z oktobrskim pa seveda pridno gospodarili. Kaj pri sedanji visoki inflaciji pomeni mesec, dva, seveda vsi občutimo in vemo. Povedati velja še to, slišali pa smo na sredini seji kranjskega izvršnega sveta, da bodo v globalu celo bolj kot druge gorenjske občine razbremenili gospodarstvo.

Nekaj bo prispevala tudi zmanjšana splošna poraba, saj nameravajo novembra in decembra ukiniti 0,75 odstotni občinski davek od osebnega dohodka, kar bo združenemu delu prihranilo 870 milijonov dinarjev, poznalo pa se bo seveda pri osebnih dohodkih. V celoti pa računajo, da naj bi razbremenitve konec leta znašale okoli 20 milijard dinarjev.

M. V.

Posledice poletne suše

Škode za 1,2 milijarde dinarjev

Radovljica, 11. oktobra — Posebna komisija radovljiške občinske skupščine je ocenila, da je poletna suša povzročila v kmetijstvu za 1,22 milijarde dinarjev škode. Tretja košnja in paša sta bili za petino manjši, prav tako pridelek silažne koruze. V sadovnjakih se posledice suše odražajo predvsem na kakovosti sadja.

C. Z.

ureja MARIJA VOLČJAK

Kidričevo cesto obnavljajo — Krajevna skupnost Trata je spomladi obnovila cesto mimo LTH, predvidoma sredi tega meseca pa bo končana obnova dela Kidričeve ceste na Trati s križiščem pri ABC ter avtobusnim postajališčem v njem, vzporedno izgradnjo kanalizacije za meteorno vodo, kolesarsko stezo ter obojestranskim pločnikom. Dela, ki bodo zahtevala približno 550 milijonov dinarjev, v polovičnem deležu financira občinska cestna komunalna skupnost, v drugi polovici pa vse mestne krajevne skupnosti in sklad stavbnih zemljišč. Za naslednje leto je predvideno nadaljevanje obnove Kidričeve ceste proti mestu do križišča na mostu, kjer bo sovpadla z na novo urejeno regionalno cesto iz Lipice(do razdelilne transformatorske postaje v Frankovem naselju je predvidena še za letos). — H. J., foto: G. Šinik

Preskrba

Redki so kraji oziroma krajevne skupnosti na Gorenjskem, kjer ne bi imeli v programih ali pa ugotavljali na zborih občanov, ureditev boljše preskrbe. Ponekod sicer še posebno bdijo nad preskrbo v kraju potrošniški sveti, največkrat pa so to kar vsi krajani. Krajevne skupnosti, predvsem večje in tudi dobro organizirane, so že pred leti ob sprejemanju srednjeročnih programov marsikje s samoupravnimi sporazumi »zavezale« trgovske organizacije na svojem območju, da bodo same ali s skupnimi močmi poskrbele za prenovo, ureditev ali novogradnjo trgovin. V večini takšnih krajevnih skupnosti se te »obveze« tudi uresničujejo ali pa so že uresničene (Podnart, Naklo, Golnik, Zasip, Ljubno...). Se pa tu in tam tudi zatika zaradi pomanjkanja denarja, marsikje pa tudi zaradi ocen, da je kupna moč kraja za zdaj prešibka. Zato tudi niso redke krajevne skupnosti, ki so morale, da bi vendarle prišli do boljše in urejenejše preskrbe, ubrati drugo pot. Odločile so se za zasebne trgovine, katerih nas je bilo še ne tako dolgo nazaj »strah«. Danes pa je že vsem, predvsem pa tam, kjer takšne zasebne trgovine že nekaj časa imajo, znano, da je šlo za strah »z velikimi očmi«. Celo več, ponekod je ta zdrava konkurenca spodbudila tudi drugačna razmišljanja v trgovskih delovnih organizacijah in je v pred leti sprejetih planih prišlo celo do (vsem razumljivih!) sprememb. Postopoma se tako uveljavlja tisto pravo prepričanje, da je predvsem pomembna urejena preskrba, kdo bo poskrbel zanjo pa je samo stvar skupnega dogovora in odločitve, ne pa strahu!

A. Ž.

Gasilska vaja na Jezerskem

Jezersko, 30. septembra — Gasilsko društvo z Jezerskega pripravlja združeno vajo, v kateri bodo poleg domačih gasilcev in članov enot civilne zaščite sodelovali tudi gasilci iz Železne kaple na avstrijskem Koroškem. Vajo načrtujejo za 15. oktober 1988 ob 15. uri na Jezerskem vrhu, kjer sta obmejna bloka in gostišči. Ker tam ni vode, jo bodo skušali zajeti približno tristo metrov pod mejnim blokom na naši strani ozemlja. Vaja bo za izvajalce gotovo težka, za obiskovalce pa zanimiva, zato organizatorji vabijo k ogledu vse, ki jih gašenje zanima.

S.

Zamašek v Železnikih bo odmašen

Škofja Loka — V občinski cestni komunalni skupnosti so v četrtek podpisali pogodbo s kranjskim Cestnim podjetjem o razširitvi in obnovi dober kilometer dolgega cestnega odseka v Železnikih, do tovarne Alples, ki že dolga leta predstavlja nevaren prometni zamašek. Po sedanjih cenah bo gradnja stala dve milijardi dinarjev, zamašek pa bo začel popuščati, ko se bodo sporazumeli za odkup še ene hiše tik ob sedanji ozki cesti. — H. J.

DOPISNIKI SPOROČAJO

Gasilska proslava v Podnartu

Ciril Rozman sporoča, da je bila konec minulega tedna v Podnartu seja upravnega odbora Gasilskega društva, kjer so se med drugim dogovorili za organizacijo občinske proslave v mesecu varstva pred požarom. Letošnja občinska proslava, kjer bo slavnostni govornik predsednik občinske skupščine Radovljica inž. Marko Bezjak, o gasilstvu pa bo govoril predsednik občinske gasilske zveze Jože Smole, bo 22. oktobra, ob 17. uri v domu kulture v Podnartu. Med kulturnim programom bodo najbolj zaslužnim gasilcem v občini podelili priznanja, na prireditev pa bodo povabili tudi 60 gasilskih veteranov, ki so gasilci že več kot 30 let. V okviru meseca požarne varnosti pa bo v nedeljo, 16. oktobra, v Bohinjski Bistrici tudi mladinski kviz, na katerem bodo iz Podnarta sodelovale tri skupine s po tremi člani. V Gasilskem društvu Podnart, enem najmlajših v občini, so letos naredili že skoraj vse, kar so si zastavili v programu. Pred novim letom bodo obiskali še vsa gospodinjstva v krajevni skupnosti.

Anton Gerkman

V ponedeljek, 10. oktobra, so se na cerkljanskem pokopališču za vedno poslovili od 68-letnega Antona Gerkmana iz Cerkelj številni prijatelji, nekdanji sodelavci in svojci. Anton Gerkman je rešil veliko življenj. Bil je prvi krvodajalec na Cerkljanskem in eden prvih v kranjski občini. Kri je daroval 110 krat, 35 let pa je bil organizator krvodajalstva. Za pomoč ljudem v stiski mu ni bilo škoda nobene ure. Prejel je veliko priznanj Rdečega križa, zadnje pa je bila plaketa krajevne skupnosti Cerklje ob letošnjem prazniku pod Krvavcem. Žal mu je bolezen 4. oktobra preprečila, da bi ga lahko sam prevzel na slavnostni seji svetov krajevnih skupnosti. »Anton Gerkman pa je bil zelo delaven tudi v krajevni skupnosti Cerklje in se je pred časom zelo zavzemal za obnovo elektrarne Cerklje, ki so jo potem avtomatizirali. Tudi v Elektro Gorenjska, v tozdu Elektro Sava in Elektro Kranj, kjer je delal 39 let, so ga poznali kot izredno marljivega delavca. Takšen, pripravljen vedno in vsakomur pomagati, bo ostal tudi v spominu krajanov.

ureja ANDREJ ŽALAR

Praznik krajevne skupnosti Lancovo

Naredili več, kot so načrtovali

Lancovo, 13. oktobra - »Ko smo pred leti sprejemali srednjeročni program del v krajevni skupnosti, smo na zborih res največ govórili o nekaterih komunalnih problemih, predvsem o številnih slabih cestah med posameznimi vasmi. Vendar takrat vsi skupaj nismo bili najbolj prepričani, da nam bo uspelo tudi vse urediti oziroma asfaltirati. Zdaj pa, še pred koncem tega srednjeročnega obdobja, ugotavljamo, da smo naredili celo več, kot smo takrat upali, da bomo,« pravi tajnik sveta krajevne skupnosti Lancovo Zdravko Štefelin.

Jutri (sobota) ob 19. uri bo v prostorih krajevne skupnosti slavnostna seja skupščine krajevne skupnosti. Ob krajevnem prazniku, ki ga okrog 700 prebivalcev v vaseh Spodnje in Zgornje Lancovo, Selca, Brda, Vošče, Spodnja in Zgornja Lipnica ter Ravnica praznuje vsako leto 17. oktobra, bodo najprej ocenili, kaj so naredili v preteklem letu, predstavili pa bodo tudi nekatere osnovne naloge za prihodnje leto. Podelili bodo tudi dve priznanji. Sicer pa ob letošnjem prazniku to ni edina prireditev. Pred dnevi so namreč že imeli nogometno tekmovanje, na katerem so osvojili prvo mesto in tudi pokal nogometaši Elmonta Bled.

Lancovo v radovljiški občini je ena tistih gorenjskih krajevnih skupnosti, ki jo sestavlja več manjših vasi na dokaj velikem območju. Po površini bi torej sodila kar med srednje velike krajevne skupnosti, po prebivalcih pa je med manjšimi. Zato pa se podobno kot druge tovrstne skupnosti na Gorenjskem srečuje predvsem z nekaterimi osnovnimi komunalnimi problemi. Že včasih, ko so bili ljudje v glavnem bolj doma in niso bili vsak dan vezani na delo v radovljiški in sosednji industriji, so imeli največ težav zaradi slabih cest.

Z ureditvijo trgovine in prostorov krajevne skupnosti so letos obnovili polovico zadružnega doma.

Pred leti je na Lancovem začelo rasti novo naselje stanovanjskih hiš. Prvi del je že komunalno urejen, drugega pa bodo postopno urejali z gradnjo.

»Zato tudi ni čudno, da so ljudje, ko smo pred leti oblikovali srednjeročni program, na prvo mesto postavili ureditev in asfaltiranje cest,« pravi **Zdravko Štefelin.** **»Za vodstvo krajevne skupnosti to ni bila majhna naloga. Vendar pri delu nismo bili sami. Kar neverjetno je, s kolikšno vnemo so se krajani povsod odzvali s prispevki in delom. Tako nam je uspelo urediti ceste na Zgornjem in Spodnjem Lancovem, v Spodnji Lipnici, v vasi Brda, Selca in letos na dvehodsekih v Zgornji Lipnici. Denarni prispevki krajanov v teh krajih nikjer niso bili majhni. Ponekod bolj, drugod manj pa smo jih skušali uravnavati z družbeno pomočjo.«**

Na cestah v krajevni skupnosti jih tudi v prihodnje še čaka precej dela. Vendar pa so se letos lotili še ene akcije. Želeli so si boljšo preskrbo, trgovino, pa tudi vzdrževanje zadružnega doma, ki je tudi neke vrste središče vsega dogajanja v krajevni skupnosti (največja in kar osrednja prireditev v njem je vsako leto praznovanje dneva žena), jih je vedno bolj skrbelo. Potem pa so našli skupno rešitev s samoupravno stanovanjsko skupnostjo in trgovino Špecerija. D nes imajo sodobno trgovino in v urejene oziroma obnovljenem domu (poleg dveh st novanj) tudi lepe prostore za delo krajev skupnosti in organizacij.

S prispevkom in delom krajanov so pr nedavnim uredili dva cestna odseka v Zg nji Lipnici.

»Voljo in podporo pa so krajani pokaza tudi v skupni akciji s krajevno skupnost Kamna Gorica. Tam so se namreč v zače ku leta na referendumu odločili za sam prispevek za gradnjo mrliških vežic. M smo se vključili v njihovo akcijo, ker tri n še vasi (Spodnja in Zgornja Lipnica t Ravnica) težijo na pokopališče v Kam Gorici. V dveh obrokih so krajani teh tre vasi zbrali 25 milijonov dinarjev ter les ostrešje in kritino. Pri tej akciji si je še p sebej prizadeval predsednik krajevne kon ference SZDL Lancovo Janez Koselj. Zd nadaljujejo z gradnjo Kamnogoričani kaže, da bodo letos vežice že pod streho.«

In čeprav z urejanjem cest tudi v prihod nje v krajevni skupnosti še ne nameravaj odnehati, bodo najbrž že prihodnje leto sk šali uresničiti tudi tisti del programa kraj vne skupnosti, kjer so zapisali, da bod zgradili igrišče za mlade. Mladi že zdaj pr vijo, da bodo pomagali, saj si igrišča že n kaj časa zares želijo. Trd oreh, ki se ga tu nameravajo lotiti, pa bo ureditev oziro obnova drugega dela zadružnega doma, katerem je dvorana.

A. Žal

Vabljiva Stenar in Škrlatica

Mojstrana, oktobra — Planinsko društvo Dovje-Mojstrana je tudi letos poskrbelo, da je bil Aljažev dom v Vratih izredno dobro obiskan in oskrbovan. Med domačimi planinci in alpinisti tudi veliko tujih gostov in turistov, ki prihajajo pod severno triglavsko steno.

V letošnji planinski sezoni je bil med najbolj obiskanimi planinskimi domovi nedvomno tudi Aljažev dom v Vratih, ki ga upravlja Planinsko društvo Dovje — Mojstrana. V začetku planinske sezone so imeli tako kot v vseh planinskih društvih, ki morajo skrbeti za planinske postojanke, tudi Mojstrančani precej težav s kadrom, ki naj bi skrbel za dom. Uspelo pa jim je dobiti dobre oskrbnike, tako da je danes knjiga vtisov v Aljaževem domu polna pohval in zahval zaradi izjemne čistoče v domu in zaradi prijazne postrežbe.

»Z obiskom planincev in alpinistov v letošnji sezoni smo zelo zadovoljni,« pravi **Jože Verginc,** ki skupaj z ostalimi osmimi sodelavci skrbi, da je dom dobro obiskan in odprt domala noč in dan.

»Dom sprejme 200 planincev, ki prihajajo od vsepovsod, med njimi ni malo tujih gostov, ki se hočejo povzpeti na Triglav. Zanimivo pa je, da se je letos veliko planincev odločilo, da se ne priključijo številnim pohodnikom na Triglav, ampak da se povzpnejo na Stenar in na Škrlatico.

Planinsko društvo Dovje — Mojstrana je dom temeljito obnovilo leta 1980, tako da s tem nimamo problemov. V veliko pomoč nam je stalna poletna avtobusna zveza z Mojstrano, saj je potem oskrba doma povsem nemotena. Moram pa povedati, da je gospodarski odbor Planinskega društva Dovje — Mojstrana popolnoma neaktiven: če ne bi bilo prizadevnega predsednika društva Staneta Koflerja, potem bi b ile z oskrbo in z vzdrževanjem Aljaževega doma velike težave.

Cesta v Vrata je bila tudi letos dobro vzdrževana, kar je pomembno, saj se zgodi, da je ob hudih nalivih zelo poškodovana. Več pripomb imamo na delo pošte, saj v predsezoni niso usposobili telefonske zveze in smo zato imeli manjši obisk tujih gostov, ki jih pripeljejo turistične agencije iz Kranjske gore in z Bleda.

Aljažev dom bomo zaprli 20. oktobra. Zaprli ga bomo ob prepričanju, da je bila večina planincev, ki so obiskali naš dom, zadovoljna in da so se prijetno počutili pod severno triglavsko steno.«

D. Sedej

Konec tedna osrednje svečanosti - Čeprav imajo že ves teden v kr jevni skupnosti Primskovo različne prireditve ob letošnjem krajev nem prazniku, bo še posebno slovesno ob koncu tedna. Tako bod na primer danes (petek) ob 9. uri v mali dvorani zadružnega dom na Primskovem odprli razstavo izdelkov obrtnikov iz krajevn skupnosti, ki bo na ogled štiri dni (vsak dan med 9. in 17. uro). Jut (sobota) ob 16.30 bodo najprej slovesno odprli novozgrajeni stolp n gasilskem domu, ob 18. uri pa bo v zadružnem domu družabno sre čanje, na katerem bo igral ansambel Gašperji. Med svečanostjo soboto pri gasilskem domu na Primskovem bo tudi delna zapora Je zerske ceste. Na sliki: Po otvoritvi novih prostorov za biljard v Go stilni pri mostu je letošnje praznovanje začela krajevna organizacij jah Rdečega križa. Podelili so priznanja krvodajalcem. Za 20 kr darovano kri je takšno priznanje dobil tudi Janez Dolinar. — A.Ž.

Priprave na akcijo

Škofja Loka - V torek zjutraj so se v Škofji Loki sestali predstavniki krajevnih skupnosti Škofja Loka-mesto, Zminec, Log, Poljane in Gorenja vas zaradi akcije za polaganje glavnega telefonskega kabla od Škofje Loke do Gorenje vasi. Med tremi ponudniki izvajalec sicer še ni znan (bo pa v prihodnjih dneh), vendar pa bodo, kot je bilo predvideno že prej, zemeljska dela na tej trasi najbrž prevzele krajevne skupnosti, ki bodo ponekod polagale tudi svoje kable (razvod), in tako pocenile celotno investicijo. Dogovorili so se sicer, da bo ta telefonska akcija potekala v več fazah. Še letos pa naj bi, če bo le vreme, položili kabel na odsekih, kjer ni kabelske kanalizacije.

A. Ž.

PRITOŽNO KNJIGO, PROSIM

Staro za novo (ceno)

Naša bralka (naslov je v uredništvu) je precej ogorčena nad primerom, kako si v kranjski enoti Zastava avto razlagajo nakup novega avtomobila na podlagi »staro za novo«. Poudarja tudi, da njen oziroma možev primer ni edini. Ko je bil namreč 24. junija letos dobri dve leti star avto ocenjen in doplačana razlika za novega, v Zastava avto niso zahtevali, da mora lastnik star avto oddati in čakati na novega. Prišlo naj bi obvestilo, kdaj bo avto ponovno ocenjen in bo moč takrat (z morebitnim dodatnim doplačilom zaradi manjše vrednosti na račun starosti) prevzeti novega. Vendar takšnega obvestila, čeprav so avtomobili prihajali, ni bilo. Šele ob zadnji (to pa je bila že tretja podražitev po junijski ocenitvi), je lastnik, ker se je sam pozanimal, kako je z njegovim avtomobilom, zvedel, da avto lahko dobi, vendar pa mora zdaj doplačati najmanj še enkrat toliko, kot je prvič. Takšna, da so menda navodila iz centrale v Ljubljani. Tudi v ljubljanski centrali so mu razlago potrdili. Vendar pa, to kar je, kot kaže, v Zastava avto Ljubljana in poslovalnici Kranj vsem »razumljivo«, ni lastniku oziroma bralki; pa še komu. Posebno še, ker so avtomobili za »staro za novo« prišli za znane kupce še pred zadnjo podražitvijo...!

A.Ž.

Čakajoč na leto 1991

NI GLEDALIŠČA BREZ OVIR

Kranj — Kaže, da politika (kulturna) majhnih korakov vendarle privede do zaželjenega cilja. Kranjsko gledališče je že nekaj časa poklicno priznano v svoji stroki, treba bo preskočiti le še nekaj formalnosti za uvrstitev med sedanjih osem slovenskih poklicnih gledališč. Razumljivo je, da igralska skupina, pa tudi občinstvo nestrpno čaka leto 1991, ko naj bi tudi s pomočjo dotacije Kulturne skupnosti Slovenije omogočili dokončno — po več kot treh desetletjih — vrnitev poklicnega gledališča v Kranj.

Kako težaven in dolgotrajen opravek je popravljati nepremišljenosti iz preteklosti, se je izkazalo že ničkolikokrat. Vsakič, morda v zadnjem času res že malo manj pogosto, ko je beseda nanesla na kranjsko gledališče, so ljubitelji Talijinega hrama pomnili na leto 1957; brez dvoma se je takrat kranjskemu gledališču in še drugim, ki so bili deležni njega ukinjeni, zgodila krivica. Nespameten poseg je sicer gledališka afera že zdavnaj popravila, saj kranjsko Prešernovo gledališče že vrsto let pripada kot poklicno gledališče. Toprav kranjsko gledališče še ni bilo formalno vključeno med osem slovenskih poklicnih gledališč, kakršna je trenutno tako imenovana gledališka mreža, pa je kljub temu vendarle res, da že deluje v strokovnem smislu stanovsko poklicnega.

Oboje — priznanje stroke oziroma gledališke sfere — in pa kranjsko po formalni plati še nedorejen status, pa v sedanjem času v bistvu pomenita za kranjsko gledališče dokaj tesen okvir delovanja. Pri tem se je sicer pokazala majhnih korakov, kot bi lahko rekli odločitvi v kranjski kulturi, izkazala kot uspešna. Kranjsko gledališče namreč vsako leto lahko nekoliko poveča število kadra. Letos je v kolektivu z devetnajstimi zaposlenimi šest poklicnih igralcev. Vsekakor napredek od leta 1981, ko so tako rekoč startali s poklicno igralsko ekipo enega. Da pa v kranju kulturna politika, če se začrta, tudi drži (vsaj v večini primerov naj bi bilo tako), pove tudi podatek, da so lahko v Prešernovem gledališču tudi v tem kulturo tako sušnem letu zaposlili novega igralca. Ta zaposlitev je res nekaj izjemnega, saj je to tudi edina dodatna zaposlitev v vseh družbenih dejavnostih kranjske občine v tem letu.

Kranj — V nocojšnji premierski predstavi Hadžićevega Strupa ljubezni nastopata Barbara Jakopič in Tine Oman — Foto: Gorazd Šinik

Ali bo tako tudi v prihodnjem letu, je za zdaj težko napovedati. Če bi se držali dogovorjenega, in to je, da mesto podpira pot do ponovnega poklicnega gledališča, potem v naslednjem letu kadrovska okrepitev ne bo izostala. Po drugi strani pa takšna rast po drobnih korakih pomeni za gledališče in za igralski ansambel še posebej dokaj veliko obremenitev. Če vzamemo sedanje stanje — šest igralcev, je seveda od tega odvisen tudi gledališki program. Ta že vrsto sezon za zdaj sicer uspešno izbira med dramami s komorno zasedbo petih, šestih, včasih celo le dveh igralcev. Gledališče si sicer pomaga tudi z zunanjimi sodelavci, vendar to ni pravilo za vse predstave, pač pa le eno do dve. Po drugi strani je tudi res, da so ob sedanji »komorni« zasedbi igralci bolj obremenjeni kot sicer njihovi kolegi v drugih gledališčih; nastopiti morajo pač kar v polovici gledališkega programa, ne pa le v dveh predstavah, kot je sicer gledališki normativ. Vendar pa je očitno, da mlademu in ambicioznemu kolektivu to ni največja ovira, pač pa bolj to, da nekompletna ekipa pomeni oviro igralski ustvarjalnosti.

Tradicionalno, letos že sedmo srečanje slovenskih pesnikov, bo tokrat v četrtek, 20. oktobra, z začetkom ob 9. uri v kadilnici Prešernovega gledališča. Kot so sporočili z Društva slovenskih pisateljev, bosta za uvod k srečanju pripravila referata Vid Snoj in Tomaž Toporišič. Istega dne zvečer bodo v Prešernovem gledališču podelili — zdaj že tretjič — Jenkovo nagrado za najboljšo pesniško zbirko v minulem letu.

Časi za kranjski teater se bodo spremenili po letu 1991. Z novim srednjeročnim obdobjem namreč tudi nastopijo časi, ko naj bi jih kot poklicno gledališče obravnavala tudi Kulturna skupnost Slovenije. To pa seveda pomeni tudi tolikšno dotacijo gledališču, da bo omogočena kompletna igralska zasedba in tudi drug strokovni gledališki kader naj ne bi manjkal. Povedano drugače, k sedanji polovici, kolikor kranjska kulturna skupnost prispeva k sedanji (tudi) polovični zasedbi, naj bi Kulturna skupnost dodala še svoj polovični delež. Sedanji delež je namreč omejen le na dotacijo za en gledališki projekt letno.

Da pa bi vendarle tudi formalno (ni namreč dovolj le registracija) dosegli poklicni status, so tako v Prešernovem gledališču kot tudi pri kulturni skupnosti in družbenopolitičnih organizacijah Kranja pred kratkim zvedeli za natančnejše zahteve, ki vodijo na listo poklicnih gledališč: med drugim tudi tako imenovani elaborat o družbenoekonomski upravičenosti gledališča, kar naj bi bila tudi osnova za soglasje Kulturne skupnosti in Republiškega komiteja za kulturo. Zdaj sicer kaže, da je časa za dosego vseh teh formalnih poti še dovolj. Vprašanje pa je, ali ne bi bil tudi ta formalni preskok k poklicnim gledališčem in s tem tudi k pravici do republiške dotacije, za kranjski teater dosti lažji, če bi mu slovenska kulturna skupnost pot vsaj delno olajšala s postopnim povečevanjem dosedanje dotacije. Obljube o tem so v Kranju sicer slišali, treba pa bo vsekakor počakati na novo sezono.

Lea Mencinger

Naše razmišljanje

DENAR KROJI PROGRAM

Radovljica - Vse tako kaže, da bodo v okviru tradicionalne kulturne akcije, ki jo že kaki dve desetletji vodi radovljiški sindikat, do konca tega leta lahko organizirali le še eno gledališko predstavo.

Razlog je pravzaprav banalen, tak, kot zdaj vanj praktično povsod zadevajo take in drugačne kulturne prireditve - torej denar. Ne glede na to, da skladu nekatere delovne organizacije še dolgujejo nekaj denarja, pa to stvari pač ne spremenja dosti. Kajti kulturna akcija v radovljiški občini zadeva ob problem, ki ga pač ne bo mogoče razrešiti kako drugače: prevozi na prireditve so namreč vsak mesec dražji. Lahko bi bilo sicer stvar obrniti in prireditev pripeljati v svojo občino, toda na ta način ne bi prihranili niti dinarja, saj je danes seliti predstavo v drug kraj enako drago, če ne še dražje. O tem bi v kulturnih institucijah vedeli povedati veliko in to je tudi razlog, da se manjša število gostovanj; pa ne le takšnih v okviru ene občine, pač pa tudi v Sloveniji, manjša se medrepubliška izmenjava kulturnih skupin itd.

Prav gotovo je težko sprejeti resnico, da rast stroškov reže širino programa. Ali naj to za bodoče pomeni, da bo dolga leta pridobivana kulturna širina začela ostajati v domačih okvirih? Pogledati čez domači kulturni plot je bila vedno želja vseh, ki so se hoteli primerjati z drugimi, ob tem rasti in napredovati. Radovljičani si seveda za letošnjih 35 prireditev (gledaliških, koncertnih, folklornih in likovnih) lahko samo čestitajo, pa čeprav ves program ni dosežen. Prav gotovo pa novega programa kulturne akcije za leto 1989 ne bodo mogli primerjati z letošnjim, vsaj po izboru najkvalitetnejših (in tudi najdražjih) prireditev ne.

L. M.

SREČANJE MALIH VOKALNIH SKUPIN SLOVENIJE

Deveto po vrsti in drugo na Vačah, v geometričnem središču Slovenije, je izzvenelo srečanje malih vokalnih skupin preteklo oktobrsko nedeljo, v okviru tamkajšnjiih kulturnih dni. Prireditev je organizirala ZKO Litija v sodelovanju z ZKO Slovenije. Zaradi bolezni je nastopilo nekaj manj skupin kot preteklo leto, tako smo poslušali naslednjih sedem: Ljudske pevce FS Vinko Korže Cirkovce, ki jih vodi Anton Brglez, Vokalni sekstet Viharniki, ki ga vodi Janez Čadež, Klapo Štajerci KUD Franc Preložnik, ki jo vodi Peter Kranjc, Vokalni sekstet Dekleta iz Bukovice, ki jih vodi Franc Potočnik, Moški kvartet Vaški fantje Hotič pri Litiji, ki jih vodi Joži Potočnik, Kvartet Spev Škofja Loka in skupina Albatros KUD Dobrava Naklo, katero vodi Stane Grum. Slednja, Albatros iz Naklega, ki je zastopala kranjsko občino, je nedvomno po svoji drugačnosti popestrila celotno prireditev, pokazala pa je tudi viden napredek v uglašenosti glasov in prepričljivosti poustvaritve lastnih skladb, kar jim uspeva kljub popolnoma ljubiteljskemu študijskemu pristopu.

Prireditev je zaključila v prijateljsko spoznavnem vzdušju, uradno pa sta jo zaključila z nekaj koristnimi strokovnimi napotki obe predstavnika ZKO Slovenije: tovarišica Hauptmanova in tovariš Štuđen.

Miha Plajbes

RAZPIS LINHARTOVIH NAGRAD IN PRIZNANJ

Radovljica — Kulturna skupnost Radovljica je objavila razpis za podelitev plakete Antona Tomaža Linharta in Priznanje Kulturne skupnosti Radovljica. Plakete in priznanja v Radovljici podeljujejo 11. decembra ob Linhartovem dnevu. Plakete podeljujejo posameznikom, organizacijam, društvom in organizacijam združenega dela za izredne dosežke pri organiziranju kulturno prosvetne dejavnosti v občini, za načrtno in napredno kulturno politiko, za oblikovanje in uveljavljanje sodobnih oblik kulturnega delovanja, za spodbujanje intenzivnejšega kulturnega življenja v občini, za izjemno število nastopov in organiziranje kakovostnih gostovanj ter za dolgoletno vztrajno umetniško ali organizacijsko delo na področju kulture v občini in širši družbeni skupnosti. Predloge lahko posredujejo OZD, DPO, SIS, krajevne skupnosti, društva ter delovni ljudje in občani.

JR

Markova cerkvica v Vrbi

ODKRITJA MED OBNAVLJANJEM

Vrba — V Markovi cerkvici, le korak oddaljeni od Prešernove rojstne hiše, je bilo od poletja sem že veliko obnovljenega. Odkritji, kot sta poslikan lesen strop in pod tlakom prezbiterija odkrita romanska apsida, pa bosta poslej stavbi dodala še novo kulturno vrednost.

Znano je, da Markovo cerkvico v Vrbi že nekaj mesecev obnavljajo. Kot je navadno takrat, ko se pri obnavljanju pogleda pod stare plasti in najde sledi še starejše podobe stavbe, se je zgodilo tudi tokrat. Prezbiterij cerkvice je namreč imel tla iz keramičnih ploščic, medtem ko so tla v cerkveni ladji pokrita z zelenim tufom. Ko je župnik Jože Klun predlagal zamenjavo tlaka tudi v prezbiteriju, je bilo seveda moč pričakovati, da se bo v tleh prikazala polkrožna apsida, značilna za romanske cerkve. Strokovnjaki Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine za Gorenjsko pod vodstvom arheologa Milana Sagadina so zdaj že odkopali temelje romanske apside sestavljene iz velikih kamnov prodnikov.

Zdaj je seveda jasno, da bi bilo takšno odkritje škoda zasuti in čezenj položiti nov tlak. Na Zavodu prav sedaj izdelujejo načrte, kako bi to novo znamenitost Markove cerkvice predstavili javnosti. Najverjetneje bo čez odkopane temelje položeno steklo (podobno kot v cerkvi na blejskem otoku).

Sicer pa romanska apsida ni edino odkritje, ki je prišlo na dan pri obnovi cerkvice. Ob menjavi sedanjega stropa so namreč odkrili ostanke gotskega figuralno poslikanega lesenega stropa. Strokovnjaki so prepričani, da se bo na podlagi teh ostankov dalo leseni strop rekonstruirati v prvotni, to je gotski podobi. Ti dve odkritji pa sta tudi dovolj tehten razlog, da bi za obnovo notranjosti cerkvice del denarja prispevala tudi Kulturna skupnost Slovenije. Doslej je namreč večino denarja za obnovo prispevali krajani sami. Doslej je bilo že veliko obnovljenega — od utrditve zgradbe, obnove ometov, delno zamenjana je bila kritina na cerkveni ladji, obnovljena okna, popravljen zvonik, napeljana elektrika in drugo. Obnova cerkvice bo verjetno končana prihodnje leto.

L. M.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ — V galeriji Prešernove hiše je odprta razstava risb ***Rudolfa Arha.*** V galeriji Mestne hiše se predstavlja s skulpturami v lesu ***Lojze Čampa.***

V Carniumu, Mladinskem kulturnem centru, Delavski dom, vhod 6, ***danes,*** v petek, ob 18. uri vrtijo ameriško grozljivko ***Prerokba 2,*** ob 20. uri pa ameriško dramo ***Ironweed.***

JESENICE — V razstavnem salonu Dolik je odprta razstava akademskega slikarja ***Črtomira Freliha.***

V galeriji Kosove graščine je odprta razstava ***Pokopališča v Sloveniji.***

ŠKOFJA LOKA — V galeriji Ivana Groharja odpirajo danes, v petek, ob 19. uri razstavo ***Slovenska grafika.*** Razstavo je pripravil Mednarodni grafični likovni center iz Ljubljane.

TRŽIČ — V Paviljonu NOB odpirajo danes, v petek, ob 18. uri ***pregledno razstavo del likovnih skupin Gorenjske.***

DOMŽALE — V galeriji Domžale odpirajo danes, v petek, ob 18. uri razstavo ***Telo v gibanju*** (športna figuralika) avtorja Moma Lasića iz Radomelj.

GORENJSKI LIKOVNIKI RAZSTAVLJAJO

Tržič — Danes, v petek, ob 18. uri v Paviljonu NOB odpirajo pregledno razstavo del likovnih skupin Gorenjske.

Za razstavo je žirija izbrala dela štiriinpetdesetih avtorjev iz vseh petih gorenjskih občin, pa tudi Kamnika in Domžal. Najštevilnejše je tokrat domače tržiško zastopstvo, saj se na razstavi predstavljajo dela enajstih likovnikov. Skoraj podoben odziv so pripravili jeseniški likovniki. Vendar pa število razstavljalcev na tej razstavi prav gotovo ni najbolj pomembno, saj je žirija izmed prijavljenih izbirala po kakovostnem kriteriju dela, ki predstavitev v takšnem regijskem okviru pač najbolj zaslužijo. Med razstavljalci je zato veliko znanih v domačem pa tudi širšem likovnem svetu že uveljavljenih likovnih imen.

L. M.

RAZSTAVA SLIK CVETA VELIKANJE

Jesenice — V razstavnem prostoru Viktorja Gregorača v Delavskem domu na Javorniku bo v soboto, 15. oktobra, ob 18. uri otvoritev razstave slik Cveta Velikanje, člana jeseniškega Dolika. Razstava bo odprta do 25. oktobra vsak dan od 16. do 19. ure, za šolsko mladino pa tudi dopoldne med 10. in 12. uro.

LUTKOVNI ČETRTKI

Kranj — Lutkovna skupina Lutke čez cesto začenja v oktobru na pobudo Društva prijateljev mladine znova lutkovne prireditve. Medtem ko so bile prejšnje sezone lutkovne predstave v Delavskem domu, so si zdaj lutke poiskale nov prostor. Dom JLA v Nazorjevi ulici je namreč ponudil lutkam brezplačno dvorano v prvem nadstropju. Tako bo prva lutkovna predstava nove sezone v četrtek, 20. oktobra, ob 17. uri. V goste prihaja Lutkovno gledališče iz Ljubljane s predstavo Pravljična pravljica.

L. M.

FILMSKO GLEDALIŠČE

Radovljica — Že v tem mesecu naj bi tudi v radovljiški občini zaživelo filmsko gledališče, prireditev za ljubitelje dobrega filma. Vendar bi se oblika nekoliko razlikovala od filmskega gledališča, kot ga je vpeljalo Kinematografsko podjetje Kranj v svojih kinematografih. V Radovljici si namreč ob filmski predstavi zamišljajo tudi pogovor o prikazanem filmu. Kot prvo filmsko predstavo so izbrali švedski film Pasje življenje, ki so ga pred kratkim prikazovali v Cankarjevem domu. Popoldanska predstava bi bila namenjena otrokom, večerna pa odraslim. Naslednji film v novembru bo po vsej verjetnosti Karmen režiserja F. Rossija. Razen teh filmov izven redne distribucije, ki bi jih prikazali tudi na Bledu in v Bohinjski Bistrici, pa bi enkrat tedensko vrteli dobre filme tudi iz redne distribucije. Filmsko gledališče je kot zatrjujejo v Radovljici tik pred rojstvom, saj se za to prizadevajo poleg Kina Radovljica tudi ZKO Radovljica, ZSMS Radovljica, Kulturna skupnost in Skupščina občine.

L. M.

Režiser Iztok Tory

VŠEČ MI JE SATIRA

Kranj — Predstava, ki danes zvečer stopa na oder Prešernovega gledališča, je sicer spomladi že doživela v Kranju predpremiero. Kranjčani so namreč prav s to predstavo sodelovali junija na zagrebških Dnevih satire, srečanju satiričnih gledališč

Režiser Iztok Tory je režiral že toliko Hadžićevih del, da bi se ga že skoraj prijela oznaka, da se je povsem odločil za gledališko satiro. Pa vendar to ne bo držalo. Iztok Tory ima pač za seboj že dolgo režisersko pot, ki se je dograjevala ob gledaliških eksperimentih v prvih obdobjih Gleja pa vse do resnega literarnega gledališča v smislu Čehova.

»Postaviti na oder Hadžića pomeni zame, pa najbrž tudi za drugega režiserja pravo sprostitev. Strup ljubezni je v bistvu humorna kriminalka o odnosu med moškim in žensko, ki si znata imenitno zaplesti življenje.«

Prešernovo gledališče dokaj pogosto posega po Hadžićevih delih. Vsem je še v spominu zadnja predstava Državnega lopova z imenitnim Tinetom Omanom. Je drugod tudi tako?

»Kranjsko gledališče ni edino, ki igra Hadžića. Zdi se, da je ta avtor med najbolj igranimi v Jugoslaviji, saj je samo v enem letu na jugoslovanskih odrih kar okoli 500 njegovih predstav, kar je poldruga predstava na dan.

Je Strup ljubezni predstava za ta čas, je Hadžić avtor za ta čas?

»Satira je v vseh časih zaželena, danes pa še posebej. Mislim, da bo občinstvo še bolj kot na predpremieri spomladi začutilo določene satirične namige, ki so aktualni še posebej danes.«

Razmeroma pogosto gostujete v kranjskem gledališču. Ali s Kranjčani v kratkem načrtujete še kakšno predstavo?

»Za sedaj ne. Zdaj me čaka delo na televiziji, pripravljam oddajo s pesnikom slovenskim Avstralcem Bertom Pribcem. Prav zdaj smo tudi z ekipo oddali scenarij za nov slovenski televizijski film.«

L. M. - Foto: G. Šinik

ureja LEA MENCINGER

DELAVSKA UNIVERZA ŠKOFJA LOKA

ORGANIZIRA

1. Enomesečni tečaj: ŠIVANJE OTROŠKIH OBLAČIL
Pričetek tečaja: 3.11.1988
Tečaj je namenjen vsem, ki želite svojega otroka obleči lepo in poceni.

2.6 dnevni tečaj: SEŠIJMO SI HLAČE
Pričetek tečaja: 8.11.1988
Program zajema vse vrste hlač, tako otroške, ženske kot moške.

3.30 urni tečaj: ROČNEGA PLETENJA
Pričetek tečaja: 3.11.1988
Vabimo vse, ki že pletete, da svoje znanje izpopolnite pa tudi vse tiste, ki se želite naučiti plesti.

Prijave za tečaje sprejemamo do 31.10.1988 na naslov Delavska univerza Škofja Loka, Podlubnik 1/a ali po telefonu 61-865.

Tečaj bomo organizirali povsod, kjer bo dovolj interesa - to je vsaj 12 udeležencev.

ALPETOUR

SOZD ALPETOUR
DO PROMET ŠKOFJA LOKA
TOZD Potniški promet Kraj

Objavlja na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja več prostih mest za

I. OBRAŽEVANJE ZA PRIDOBITEV D KATEGORIJE ZA VOZNIKE AVTOBUSOV

Prijavijo se lahko kandidati, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:
— da so dopolnili starost 21 let,
— da imajo sposobnost pisnega in ustnega komuniciranja v slovenskem jeziku,
— da so vozili motorna vozila kategorije C najmanj 2 leti ali
— da so vozili motorna vozila kategorije B in C najmanj tri leta,
— da imajo strokovno izobrazbo najmanj IV. zahtevnostne stopnje.

DO RTC Krvavec

razpisuje prosta dela in naloge

VZDRŽEVALCA TEKMOVALNE PROGE — 2 delavca

Pogoji: srednja šola strojne ali elektro smeri, 2 leti delovnih izkušenj na žičnicah in smučiščih, znanje smučanja, poskusno delo dva meseca

Pisne vloge z dokazili sprejema SOZD Alpetour, kadrovski sektor, 64220 Škofja Loka, Titov trg 4/b, 8 dni po objavi.

ABM
AGENCIJA BIRO MARKETING
IVAN VINCETIĆ
41000 ZAGREB, PANTOVČAK 48
TEL. 041/414-596, 445-753

UKVARJAMO SE Z RAZISKAVO TRŽIŠČA

POSREDUJEMO PRI NAKUPU IN PRODAJI:
1. Zemljišč
2. Stanovanj
3. Hiš
4. Podstrešij
5. Kleti
6. Garaž
7. Počitniških hiš
8. Poslovnih prostorov
9. Zamenjavo stanovanj
10. Nevseljivih stanovanj

POSREDUJEMO PRI ODDAJANJU IN NAJEMANJU:
1. Sob
2. Stanovanj
3. Hiš
4. Počitniških hiš
5. Garaž
6. Poslovnih prostorov

— Snemamo objekte na foto in video filme in zadevo vnesemo v računalnik, ki izbira najugodnejše rešitve.
— Izvajamo vknjižbo lastninskih pravic, etažiranje lastnine kot tudi druge posle prenosa nepremičnin na kupca
— Izvajamo strokovno ocenitev objekta in merjenje, po poblaščenem sodnem akvokatu.
— Predstavljamo vas v domovini in v svetu
— Delamo za vas in se trudimo zadovoljiti vaše želje
— S polnim zaupanjem se obrnite na ABM

OBVESTILO

OBRTNIKOM IN PRI NJIH ZAPOSLENIM DELAVCEM GORENJSKE

Obveščamo vas, da Medobčinski sklad za izobraževanje delavcev na področju samostojnega osebnega dela Kranj **organizira** strokovno ekskurzijo

v »MIP« NOVA GORICA, ogled kulturnih znamenitosti v Stari Gorici, ogled vinske kleti ter nadaljevanje vožnje do Števerjana.

Datum odhoda: 25. oktobra 1988, ob 6.00 uri, izpred hotela Creina

ROK PRIJAV: najkasneje do 20. oktobra 1988, na naslov Sklada, tel.: 26-077 oziroma do zasedbe mest.

CENA: delavci plačajo 30.000 din, obrtniki 69.000 din.

STUDIO LIHNIDA
Ul. Janka Puclja 3 (Planina III)
tel.: 34-523

KITAJSKA AKUPRESURA
ZANESLJIVA METODA ZA ODPRAVO KAJENJA, PREKOMERNE TEŽE IN SLABEGA POČUTJA
PON,. SREDA, PETEK
OD 16. DO 20. URE

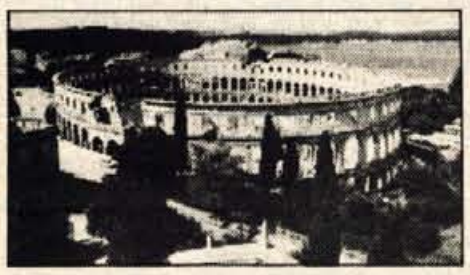

SONČNA JESEN V PULJU

Nudimo turistična in apartmajska naselja, hotele A in B kategorije, bazene s toplo morsko vodo,kongresne dvorane, športne terene, zabavo, izlete (obisk narodnega parka BRIONI) itd.

UGODNI POGOJI za dijaške, sindikalne in druge skupinske izlete! Vabimo vas, da **DAN REPUBLIKE** – 29. NOVEMBER preživite na puljski rivieri.

INFORMACIJE: **ARENATURIST – PULA**
SEKTOR PRODAJE, Splitska 1
Tel.: (052) 34-588, 23-811,
telex: 25228, 25323
Telefax: 34419

ARENA turist

IZ ZGODOVINE NOB

Ivan Jan

Gauleiter Rainer je podelil Gorenjcem »nemško državljanstvo na preklic«

Farsa se je odigravala v Kranju na nedeljo, 27. septembra 1942. Po vrsti pobitih partizanov je okupatorjevo vodstvo ocenilo, da je Gorenjska »pomirjena« in **da je prišel trenutek za ukrep, ki bo gorenjske fante zagotovil nemški vojski. Šlo je za več kot 10.000 fantov in mož!** Tej oceni pa se po vseh partizanskih izgubah v juliju, avgustu in septembru 1942 (o čemer je bila že beseda) pravzaprav niti ne smemo preveč čuditi. V tem času je namreč padlo prek 100 partizanov in jih res ni ostalo veliko. K temu so veliko pripomogli okupatorjevi sodelavci in izdajalci.

Dan, ko je bilo Gorenjcem dodeljeno **»nemško državljanstvo na preklic«**, to je bil 27. september 1942. Tega dne se je s svojim visokim spremstvom pripeljal v okrašeni in močno zavarovani Kranj gauleiter dr. Friedrich Rainer. Tedaj so odpravili tudi policijsko uro, omilili nasilje in začasno celo ustavili streljanje ujetih partizanov in talcev. To je bilo nevarno metanje peska v oči prebivalstvu. Tega dne je Rainer med drugim bahavo govoril:

»... Večji del tolp je razbit... Prebivalstvo pa se je, ne glede na obžalovanja vredne izjeme, v vedno večji meri odločalo za red in zakon nemškega rajha. Namesto začetnega pasivnega in pričakujočega zadržanja je pri odkrivanju sovražnih skrivališč med prebivalci in našimi oblastmi čestokrat prišlo do sodelovanja... Uspehi nemških enot na eni in pozitivno zadržanje širših krogov prebivalstva na drugi strani, mi na Gorenjskem omogočajo izvrševati nadaljnje korake... Kazenskih ukrepov, razen prav posebno prisilnih izselitev, spričo nastalega miru ni treba več izvajati. Zato so z današnjim dnem zaključeni... V znak svojega zaupanja sem sklenil vse Gorenjce (dejansko 80 %, op. I. J.) z veljavnostjo od 1. oktobra 1942 sprejeti v »Volksbund« in jim podeliti državljanstvo do preklica...

Kot da so se gorenjske množice potegovale za tako nemško državljanstvo, kakršnega svet ni poznal ne prej ne pozneje: nasilno, omejeno in začasno! In to sodelovanjem »prebivalstva«, **to je izdajalcev!**

Kako naivno je pred gorenjsko javnostjo volk oblačil ovčji kožuh!

Na zborovanju NSDAP v Celovcu pa je 11. oktobra, torej čez dva tedna, dr. Rainer izjavil, da je sam Hitler njegovo sporočilo o »podelitvi državljanstva Gorenjcem in ob njihovih vdanostnih izjavah sprejel z veseljem in hvaležnostjo!«

Kot da nacisti niso bili okupatorji in brezobzirni uničevalci, temveč osvoboditelji, ki so jih Gorenjci komaj čakali.

Vse to je vzbujalo videz, da je Gorenjska res »pomirjena«. V resnici pa je narodnoosvobodilni boj gorel naprej, dasiravno so zlasti v tem obdobju partizani utrpeli velike izgube.

Prihodnjič: Prenašanje prvih uporniških isker na Koroško

Aleksander Zalar

DEŽELA KODRASTIH LAS 3

Raj za raziskovalce

Tako ostaja Papua Nova Gvineja rezervirana za raziskovalce. So turistične skupine, ki pod okriljem redkih hotelov, avtobusov, avionov, le uspejo videti najbližjo za turiste pripravljeno domačinsko naselje in večerni nastop folklorne skupine v Goraki, Mapriku ali Port Moresbyju, tista turistična predhodnica, ki bo sčasoma omogočila razvoj turizma tudi tu?

Tudi beograjski Putnik je po raznih pripetljajih sklenil, da bo le izjemoma še kdaj organiziral potovanje na Papuo Novo Gvinejo. Če bo to res, sem vesel, da sem videl to zaenkrat le težko dostopno deželo.

Država s 717 jeziki

Rjavkasto prebivalstvo z dolgimi kodrastimi lasmi, je tako različno od afriških črncev, da jih res ne moreš zamenjati z njimi. Govore tudi toliko govoric kot nikjer na svetu. V Papui Novi Gvineji so sicer uradno trije jeziki, vendar njeni prebivalci govore kar 717 jezikov, kar predstavlja 45 % vseh jezikov na svetu. Niti Indija s svojimi številnimi jeziki ne dosega Papue Nove Gvineje! Uradni jezik je tu angleščina, pigin angleščina - nekaka poenostavljena oblika angleščine ter jezik motu, ki ga govore prebivalci glavnega mesta. Zanimiva je pigin angleščina: Ko so domačini iz pragozda poslušali angleščino, so jo preuredili po svoje: abstraktne pojme so zamenjali s pojmi v predstavah, uvedli fonetičen zapis besed, angleške besede pa izgovarjali kar se da preprosto. Tako je nastal jezik angleških skovank, obsegajoč okoli 1300 besed, vendar primeren za potrebe domorodcev. Naj povem le nekaj primerov: Haus piksa - hiša slik - pomeni kino, haus buk, knjižnico in tako dalje. Seveda se vse besede pišejo fonetično in domačini ta jezik uporabljajo z veliko spretnostjo. Večina prebivalstva živi v nedostopnih krajih v plemenskih skupnostih in naloga države je, da te ljudi pripelje iz tisočletnega zaostanka v sedanje stoletje. Bo to zmogla? Ne bo s tem uničila njihove kulture in njih samih? Kako se ti domorodci odzivajo na novo kulturo in življenje, ki ga ponuja sedanjost, sem videl v Port Maresbyju. Izmed 130 tisoč prebivalcev je večina prva ali največ druga generacija domorodcev, ki je bila v svojih mladih letih še v džunglah, na stopnji kamene dobe. Ti so sedaj gradbeni delavci, ali drugi nekvalificirani delavci. So brez delovnih navad, zato je produktivnost gospodarstva nizka. V plemenu so bili nabiralci sadežev, lovci, nekateri pa tudi še kanibali. Zato težko delajo dan za dnem na gradbišču. V petkih dobe plačo. Z njo ne vedo kaj dosti početi, ker je bilo v plemenu vse skupno in ni bilo privatne lastnine. Sedaj, ko so daleč od plemena, je ta denar njihov. Za obleko ga ne porabijo dosti, za hrano prav tako ne.

Pijača, kino in glasba privlači domorodce

Tri stvari pa le privabijo njihovo pozornost in zanje izdajo največ svojega denarja. To je pijača, kino in moderna ritmična glasba. So to nadomestki za okolje iz džungle?

Tam so pri verskih slovesnostih plesali, žvečili betl in v ekstazi videli slike, ki jih je čaral njihov plemenski vrač. V kinu zopet vidijo slike na platnu, opoj droge in ritem obrednih bobnov, slišijo v ritmu moderne disko glasbe, ekstazo droge jim nadomešča alkohol, katerega slabo prenašajo. Za

Posnetek dekleta v »skavtski« uniformi je bil narejen...

nje je dovolj že steklenica piva, da so v alkoholni omami. Slone ob disku, pijejo pivo. V njih se sprošča narava človeka iz džungle, zavore civilizacije popuščajo, ritem diska postaja ritem obrednih bobnov, ki bobnajo v divjini... k bojnemu plesu. Steklenica piva kot bumerang seka drevesa. V bližini se razbije okensko steklo. Opotekajoči koraki iščejo oporo na asfaltnem tlaku, ali je to steza v džungli? Beli obraz, kje je beli obraz..., oči ga iščejo v temi noči. Žele si v pleme. Prenesti je treba novo lobanjo v hišo duhov.

V petkih je za belce najbolj nevarna hoja po mestu. Nešteto opitih domačinov blodi po ulicah. V večernih urah poslušam pogosto zavijanje policijskih siren zunaj na cesti. Zjutraj zvem, da je bila krvava noč. Bilo je nekaj mrtvih. Med njimi tudi belec. Za nami je petek, plačilni dan domačinov, zato opozorila vodičev niso bila zaman.

Plemenska usmerjenost domačinov ima še en slabo lastnost. Ker plemenska ureditev pozna le skupno lastnino, njihovi člani nimajo posebnega smisla za trgovino. Zato morajo to gospodarsko dejavnost opravljati drugi: belci, Filipinci in nekaj Kitajcev. Človek džungle, prestavljen v enaindvajseto stoletje, se le počasi privaja na novo okolje. Njegov svet je še svet džungle, ki ga kavbojke ne morejo prikriti. Sam bo moral iz njega. Kako dolgo bo to trajalo. Verjetno nekaj generacij. Počutil sem se kot bi bil sredi velikega človeškega poskusa. Iz vedenja teh ljudi bi tudi ekonomisti lahko spoznali: plemenska skupna lastnina ni dovolj za sprostitev skritih človeških moči. Mora ji stati ob strani potreba po raznih dobrinah, šele potem je človek pripravljen sprostiti svojo gospodarsko podjetnost. Mar je zato edina pot v privatni lastnini?

Plemena Papue Nove Gvineje

Država gradi ceste vse globlje v nedostopna področja. To je edini način, da počasi osvaja nove kraje. Država, razdeljena na province, obvladuje le dobro petino ozemlja. Temne lise so gorata ozemlja, imenovana Višavje - osrednji gorati predeli otoka, ki segajo od 1500 do 2500 m visoko, kjer je tudi najvišji vrh otoka Mount Wilhelm, visok 4059 metrov, očitno imenovan po nemškem vladarju.

Do leta 1933 nihče ni slutil, da v tem izredno težko dostopnem gorovju žive ljudje. Mislili so, da so to puste zapuščene nenaseljene gore. Potem sta prodrla v to divjino dva Avstralca in odkrila, da tam živi ena tretjina vsega prebivalstva. To je bil prvi stik domačinov z belim človekom. Našla sta številna plemena, ki se se med seboj ločila po različnih jezikih, po različnem tetoviranju in različnih maskah, ki jih uporabljajo pri verskih obredih in vojnih pohodih. Odkrila sta plemena na stopnji kamene dobe.

(se nadaljuje)

TV SPORED

PETEK

14. oktobra

9.50 Video strani
10.00 Mozaik: Tednik
11.40 Mandela, ameriški dokumentarni film
12.45 Video strani
16.30 Video strani
16.45 Mozaik, ponovitev Tednik
17.45 Spored za otroke in mlade
18.15 Sodobna medicina: operacija oči
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Obzornik
19.13 TV okno
19.18 Zrno
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.15 Propagandna oddaja
20.25 R. Daley: Tujčeve roke, ameriška nadaljevanka
21.10 Propagandna oddaja
21.25 Čas negotovosti: Manire in morala visokega kapitalizma
22.20 Propagandna oddaja
22.20 TV dnevnik
23.35 Sodobni španski film: Potovanje v neznano
0.50 Video strani

Oddajniki II. TV mreže:

17.25 Varaždin: Mednarodni rokometni turnir
19.00 Domači ansambli: Ansambel Braneta Klavžarja, ponovitev
19.30 TV dnevnik
20.00 Koncert simfonikov RTV Ljubljana

Zagreb I. program

8.00 Poročila
8.25 Otroška serija
8.55 TV v šoli
10.30 Poročila
10.35 TV v šoli
12.30 Poročila
14.20 Francoski jezik
15.20 Poročila
Nočni program, ponovitev
17.25 Poročila
17.30 Obvarujmo naravo, serija za otroke
18.00 Voda in življenje, izobraževalna odd.
18.30 Risanka
18.40 Številke in črke, kviz
19.00 TV koledar
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Kriminalistične zgodbe
20.50 Jazz glasba
21.50 TV dnevnik
22.10 Kultura srca
23.40 Program plus
0.40 Poročila

SOBOTA

15. oktobra

7.55 Video strani
8.20 Ponovitev otroških oddaj
8.05 Radovedni Taček
8.20 Lonček kuhaj: Riževe palačinke
10.55 Naša pesem
11.25 Izbor tedenske programske tvornosti
12.05 Video strani
16.45 Video strani
17.00 Rana ura, zlata ura, češkoslovaški mladinski film
18.30 Da ne bi bolelo: Mikrosporija
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Knjiga
19.13 TV okno
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.35 S. Alexander: Hrestač, ameriška nadaljevanka
21.25 Propagandna oddaja
21.30 Circommusica
22.20 TV dnevnik
23.35 Dolina Issy, poljski film
0.20 Video strani

Oddajniki II. TV mreže:

14.30 Kako biti skupaj
15.00 Epik, avstralski mladinski film
17.40 Predstava za otroke
18.40 Dallas, ameriška nadaljevanka
19.30 TV dnevnik
20.10 Umor v orient expressu, angleški film
22.20 Športna sobota
22.40 Mak-fest 88, posnetek festivala narodne glasbe

TV Zagreb I. program

9.00 TV v šoli, ponovitev
10.20 Poročila
10.35 Nočni program, ponovitev do 12.35
17.00 Narodna glasba
17.30 Poročila
17.35 TV koledar
17.45 Sedem TV dni
18.30 Teleobjektiv, dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Concertino
20.15 Smrtonosno delo, ameriški film
21.50 TV dnevnik
22.05 Vikend program
0.05 Poročila

NEDELJA

16. oktobra

9.20 Video strani
9.25 Otroška matineja
10.20 Vrnitev antliope, ponovitev angleške otroške nadaljevanke
10.45 Cagney in Lacey, ameriška nanizanka
12.30 Video strani
14.20 Video strani
14.35 G. Zapolska: Leta in dnevi tečejo, poljska nadaljevanka
16.45 Hotel, ameriški film
18.15 Slovenci v zamejstvu
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 TV mernik
19.16 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.10 J. Tihec: Vrtnice in kaktusi, TV nadaljevanka
20.40 EPP
20.45 Zdravo
22.15 Video strani

Oddajniki II. TV mreže

8.55 Poročila
9.00 Danes za jutri
12.00 Anglunipe
15.00 Športno zabavno popoldne
19.30 TV dnevnik
20.00 Poljudnoznanstveni film
20.45 Informativna oddaja
21.00 Mali koncert
21.20 Športni pregled

PONEDELJEK

17. oktobra

9.50 Video strani
10.00 Mozaik
10.15 Zrcalo tedna
12.15 Video strani
16.50 Video strani
17.10 Mozaik, ponovitev
17.10 Naš utrip
17.15 Zrcalo tedna
17.30 Spored za otroke in mlade
18.15 Poljudnoznanstvena oddaja
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Obzornik
19.13 TV okno
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 D. Dunne: Dve gospe Grenvillovi, ameriška nadaljevanka
21.05 EPP
21.05 Omizje
23.10 Video strani

Oddajniki II. TV mreže

18.00 Beograjski TV program
18.55 Premor
19.00 Indirekt
19.30 TV dnevnik
20.00 Umetniški večer v počastitev Jamesa Stewarta, Feniksov let, ameriški film

TOREK

18. oktobra

9.50 Video strani
10.00 Mozaik: Šolska TV
11.00 Tuji jeziki: Angleščina 51 lekcija
11.20 Video strani
16.25 Video strani
16.40 Mozaik
17.40 Spored za otroke in mlade
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Obzornik
19.13 TV okno
19.22 EPP
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 V. Radović: Milandar, drama TV Beograd
21.25 Propagandna oddaja
21.30 Osmi dan, oddaja o kulturi
22.10 TV dnevnik
23.10 Video strani

Oddajnik II. TV mreže

18.10 Angleščina, 51. lekcija
18.30 Mostovi
19.00 Medijev top
19.30 TV dnevnik
20.00 Družinski kviz
21.00 Žrebanje lota
21.10 Arhitektura slovenskih pokrajin
21.35 J. Haydn: Letni časi — Pomlad

SREDA

19. oktobra

9.50 Video strani
10.00 Mozaik
12.25 Video strani
16.15 Video strani
16.30 Mozaik, ponovitev
17.10 Angleščina, 51. lekcija
17.30 Spored za otroke in mlade
18.15 Izgubljena govorica, 6. del izobraževalne oddaje TV Sarajevo
18.45 Risanka
18.45 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Obzornik
19.13 TV okno
19.18 Zrno
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.05 Film tedna: Kres v gorah, švicarski film
20.45 EPP
22.05 Mali koncert — A. Berg: 7 zgodnjih pesmi A. Pusar - Jerić
22.20 TV dnevnik
22.35 Mednarodna obzorja
22.45 Video strani

Oddajniki II. TV mreže

18.00 Beograjski TV program
19.30 TV dnevnik
20.00 Športna sreda
21.30 Poročila
21.35 Svet poroča

ČETRTEK

20. oktobra

9.50 Video strani
10.00 Mozaik: Šolska TV
11.00 Malo jaz, malo ti
12.30 Video strani
16.15 Video strani
16.30 Mozaik, Šolska TV
17.30 Spored za otroke
18.00 Glasbeni ropot
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 TV obzornik
19.13 TV okno
19.13 Zrno
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
20.05 Tednik
21.05 Propagandna oddaja
21.10 Lorca, španska nadaljevanka 1
22.05 TV dnevnik
22.20 Retrospektiva jugoslovanskega filma
23.55 Video strani

Oddajniki II. TV mreže

18.00 Beograjski TV program
19.30 TV dnevnik
20.00 S. Townsend: Skrivni dnevnik Jadrana Krta, angleška nadaljevanka
20.50 Pogledi, oddaja o kulturi — 2

NOVO V KINU

Policaj z Beverly Hillsa II je ameriška komedija. Eddie Murphy igra v vlogi policaja iz Detroita, ki samoiniciativno začne preiskavo o umoru svojega najboljšega prijatelja iz otroških let. Sled ga vodi v bogato četrt Hollywooda, v Beverly Hills, kjer hitro odkrijejo celo verigo preprodajalcev droge. Tisti, ki so film gledali, pravijo, da je film tako drzen, šarmanten in močan kot sam E. Murphy.

Vroče noči na počasnem vlaku je avstralska drama, ki pripoveduje o prostitutki visoke kategorije. Svoj posel opravlja na vlaku, v kupeju, v katerem se vozijo le pomembne osebnosti. Različni klienti ji prihajajo na pot. Denar potrebuje za paraliziranega brata, ki je odvisen od morfija. Posel ji lepo teče, vse dokler ne sreča klienta, v katerega se zaljubi. Vendar ta jo izkoristi v svoje namene — z njeno pomočjo zastrupi pomembnega politika... Odlična drama, v kateri je posebej opazna igra Wendy Hughes: za to vlogo je Wendy dobila že vrsto mednarodnih nagrad.

Berlinska afera je ameriško italijanska koprodukcija, filmska drama, posneta po njigi Nobelovca J. Tanizakija Budistični krst. Zgodba se dogaja v Berlinu, govori pa o ljubezni med soprogo nemškega diplomata in hčerko japonskega ambasadorja. Ljubezen se kasneje prenese na soproga, nemškega diplomata in ljubezenski trikotnik se zaključi.

Erotični film SA52 Poper iz Miamija (trda erotika) bo v kinu Center v Kranju na sporedu še danes, v petek, 14. oktobra, ob 20. uri, jutri, v soboto, 15. oktobra, ob 20. in 22. uri in v nedeljo, 16. oktobra, ob 21. uri.

Kdor ima rad Lepo Breno, si jo lahko ogleda v domačem filmu **Imejmo se radi.** V njem poje, pleše in tudi igra. V kinu Center bo na sporedu v petek, 14. oktobra, ob 16. in 18. uri, v Storžiču pa v soboto, 15. oktobra, ob 18. uri in v nedeljo, 16. oktobra, ob 16. in 18. uri.

RADIO

PETEK, 14. oktobra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 8.35 Mladina poje - 9.05 Glasbena matineja - 10.05 Rezervirano za... - 12.10 Pod domačo marelo - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba - 13.30 Od melodije do melodije - 14.35-15.25 Popoldanski mozaik - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.00 Vrtiljak želja in EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.00 Minute z ansamblom Milana Križana - 18.15 Gremo v kino - 19.00 Radijski dnevnik - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Pojemo in godemo - 20.00 Mladi mostovi - 20.30-23.00 Slovencem po svetu - 23.05 Literarni nokturno - Darko Komac: Pesmi - 00.05-4.30 Nočni program

SOBOTA, 15. oktobra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.05 Pionirski tednik - 9.05 Pogovor s poslušalci - 10.05 Sobotna matineja - Prizma Optimizma - 11.05 Naši znanstveniki pred mikrofonom - Boštjan M. Zupančič - 11.20 Minute za staro glasbo - 11.35-14.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 12.30 Kmetijski nasveti - 14.05 Glasbena panorama - 15.10-15.25 Popoldanski mozaik - 16.00 Vrtiljak in EP - 16.30 Srečanje republik in pokrajin - 17.00 Studio ob 17.00 - zunanje-politični magazin - 18.30 S knjižnega trga - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Radio na obisku - Radijski portret - 22.20-24.00 Od tod do polnoči - 23.05 Literarni nokturno - Simon Gregorčič: Pesmi - 00.05-5.00 Nočni program - glasba

NEDELJA, 16. oktobra:

Prvi program

5.00-8.00 Jutranji program - glasba - 8.07 Radijska igra za otroke - 9.05 Še pomnite, tovariši - 10.05 Nedeljska matineja - 11.00-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.20-14.15 Za naše kmetovalce - 15.30 Poročila - 17.05 Nedeljska reportaža - 17.30 Pojo amaterski zbori - 18.00 Humoreska tega tedna - Vladimir Mass, Nikolaj Erdman: Seja o smehu - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.20-24.00 Glasba za prijeten konec tedna - 00.05-4.30 Nočni program - glasba

PONEDELJEK, 17. oktobra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.05 Glasbena lepljenka - 8.25 Ringaraja - 9.05 Glasbena matineja - 10.05 Tekoča repriza - 11.05 Izbrali smo - Beethovna, mendelssohna in Liszta - 13.30 Od melodije do melodije - 14.15 Mladi na glasbenih revijah in tekmovanjih - 16.00 Vrtiljak želja in EP - 18.25 Zvočni signali - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 20.00 Dvanajst pesmi slovenskih skladateljev v izvedbi zborov »Lipa zelenela je« in RTV Ljubljana - 21.05 Zaplešite z nami - 22.30-24.00 Zimzelene melodije - 00.05-4.30 Nočni program - glasba

TOREK, 18. oktobra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 9.05 Glasbena matineja - 10.05 Rezervirano za ... - 11.05 Aktualni problemi marksizma - 14.05 Znanje za jutri - 14.35-15.25 Popoldanski mozaik - 18.00 Sotočja (prenos iz studia radia Maribor) - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 21.05 Radijska igra - Frane Milčinski: Strme stopnice - 22.30 Slovenski pevci zabavne glasbe - 23.05 Literarni nokturno: Dambudzo Marechera: Družinski sestanek - 23.15 Iz filmov in glasbenih revij - 00.05-4.30 Nočni program - glasba

SREDA, 19. oktobra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 9.05 Glasbena matineja - 10.05 Rezervirano za... - 11.05 Danes smo izbrali - 12.10 Pod domačo marelo - 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba - 14.05 Mehurčki - 14.45-15.25 Popoldanski mozaik - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 22.25 Iz naših sporedov - 23.05 Literarni nokturno - T. S. Eliot: Pod mesečino - 00.05-4.30 Nočni program - glasba

ČETRTEK, 20. oktobra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.35 Koncert za mlade poslušalce - 9.05 Glasbena matineja - 10.05 Rezervirano za - 12.10 Pojemo in godemo - 13.30 Od melodije do melodije - 14.05 Za mlade radovedneže - 14.45-15.25 Popoldanski mozaik - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Vrtiljak želja in EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.15 Razmišljamo, ugotavljamo - 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - Nušič o sebi in drugi o njem - 22.30 Večerna podoknica - 23.05 Literarni nokturno - Jordan Randjelović: Ko vstanem - 00.05-4.30 Nočni program - glasba

radio triglav jesenice

Petek, 14. oktobra:

16.00 Pričetek programa - 16.05 Pregled kulturnih in športnih dogodkov ob koncu tedna - 16.30 Domače novice - 16.45 Obvestila - 17.00 Kamen spotike: Šušmarjenje v jeseniški občini, Daljinsko ograjevanje na Jesenice, - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.20 Povabljeni ste - 18.55 Zaključek programa

Sobota, 15. oktobra:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.45 Moja je lepša kot tvoja - zabavna glasbena oddaja z sestvico narodnozabavne glčabe - 17.45 Ekonomska propaganda in obvestila - 18.00 Čestitke poslušalcev - 18.55 Zaključek programa.

Nedelja, 16. oktobra:

11.00 Mi pa nismo se uklonili: Kapitulacija Italije in vrnitev Prešernova brigade z Dolenjske na Gorenjsko - 11.30 Obvestila - 12.00 Nedeljsko popoldne Radia Triglav - vmes čestitke poslušalcev in EP - 14.55 Zaključek programa

Ponedeljek, 17. oktober:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.45 Obvestila - 17.00 Aktualno - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.25 Športni pregled - 18.35 Minute za resno glasbo - 18.55 Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Torek, 18. oktobra:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.45 Obvestila - 17.00 V živo iz Krajevne skupnosti Begunje - 17.45 EP in obvestila - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.25 Danes so rekli... - 18.35 Novosti iz zabavne glasbe - 18.55 Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Sreda, 19. oktobra:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.45 Obvestila - 17.00 Aktualno - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.35 Novosti iz narodnozabavne glasbe - 18.55 Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek program

Četrtek, 20. oktobra:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.45 Obvestila - 17.00 Tema dneva: Utrinki in iz sejma stanovanjske opreme v Kranju - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.25 Danes so rekli - 18.35 Vedno zelene melodije - 18.55 Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

KINO

KRANJ CENTER

14. oktobra: jugosl. komed. IMEJMO SE RADI ob 16. in 18. uri, amer. erot. film POPER IZ MIAMIJA (trda erotika) ob 20. uri, otrokom ne dovolim ogleda filma!, **15. oktobra:** premiera amer. komedije ŠOLA ZA STEVARDESE ob 16. in 18. uri, amer. erot. film POPER IZ MIAMIJA (trda erotika) ob 20. in 22. uri, otrokom ne dovolimo ogleda filma!, **16. oktobra:** amer. komed. MOJA AFRIŠKA AVANTURA ob 10. uri, amer. komed. ŠOLA ZA STEVARDESE ob 15. in 17. uri, amer. erot. film POPER IZ MIAMIJA (trda erotika) ob 21. uri, otrokom ne dovolimo ogleda filma!, premiera amer. akcij. komed. POLICAJ Z BEVERLLY HILLSA II ob 19. uri, **17. oktobra:** amer. komedija ŠOLA ZA STEVARDESE ob 16., 18. in 20. uri, **18. oktobra:** avstral. erot. film VROČE NOČI NA POČASNEM VLAKU ob 16., 18. in 20. uri, **19. oktobra:** amer. akcij. komed. POLICAJ Z BEVERLLY HILLSA II ob 16. uri, avstral. erot. film VROČE NOČI NA POČASNEM VLAKU ob 18. in 20. uri, film ni primeren za otroke!, **20. oktobra:** amer. akcij. komedija POLICAJ Z BEVERLLY HILLSA II ob 16. uri, FILMSKO GLEDALIŠČE: amer. krim. komed. NEKAJ DIVJEGA (ČUDOVITO DEKLE) ob 18. in 20. uri

KRANJ STORŽIČ

14. oktobra: ital. srhljivka DEMONI ob 16., 18. in 20. uri, film ni primeren za otroke!, **15. oktobra:** amer. akcij. film NAVAHO GROM ob 16. in 20. uri, jug. komedija IMEJMO SE RADI ob 18. uri (gl. vl. Lepa Brena), **16. oktobra:** amer. akcij. film TOP GUN ob 14. uri, amer. film MESTO GROZE ob 16. in 18. uri, premiera amer. ital. filma BERLINSKA AFERA ob 20. uri, **17. oktobra:** Ni kinopredstav!, **18. oktobra:** kanad.-amer. akcij. film BOKSAR ob 16., 18. in 20. uri, **19. oktobra:** amer. akcij. film REMO — NEOBOROŽEN IN NEVAREN ob 16., 18. in 20. uri, **20. oktobra:** amer. ital. erot. film BERLINSKA AFERA ob 16., 18. in 20. uri, film ni primeren za otroke!

JESENICE ŽELEZAR

14. oktobra: amer. drama BARVA DENARJA ob 16. in 18. uri, premiera amer. akcij. komed. POLICAJ Z BEVERLLY HILLSA II ob 20. uri, **15. oktobra:** amer. risani film DOBROSRČNI MEDVEDKI ob 16. uri, amer. drama BARVA DENARJA ob 18. in 20. uri, **16. oktobra:** amer. risani film DOBROSRČNI MEDVEDKI ob 16. uri, amer. film BARVA DENARJA ob 18. uri, premiera amer. trde erotike BORDEL — HIŠA VZHAJAJOČEGA SONCA ob 20. uri, otrokom ne dovolimo ogleda filma!, **17. oktobra:** amer. komed. ZALJUBLJENI LUCAS ob 16. in 18. uri, amer. trda erotika BORDEL — HIŠA VZHAJAJOČEGA SONCA ob 20. uri, otrokom ne dovolimo ogleda filma!, **18. oktobra:** amer. komed. ZALJUBLJENI LUCAS ob 16. in 18. uri, amer. trda erotika BORDEL — HIŠA VZHAJAJOČEGA SONCA ob 20. uri, otrokom ne dovolimo ogleda filma!, **19. oktobra:** amer. akcij. film NAVAHO GROM ob 16. in 18. uri, FILMSKO GLEDALIŠČE: amer. krim. komedija NEKAJ DIVJEGA (ČUDOVITO DEKLE) OB 20. uri, **20. oktobra:** jug. film ANGEL ČUVAJ ob 16. in 18. uri, amer. trda erotika BORDEL — HIŠA VZHAJAJOČEGA SONCA ob 20. uri, otrokom ne dovolimo ogleda filma!

KAMNIK DOM

14. oktobra: amer. akcij. film REMO - NEOBOROŽEN IN NEVAREN ob 18. in 20. uri, **15. oktobra:** amer. komed. MOJA AFRIŠKA AVANTURA ob 17. in 19. uri, premiera avstral. erot. filma VROČE NOČI NA POČASNEM VLAKU ob 21. uri, film ni primeren za otroke!, **16. oktobra:** amer. komed. MOJA AFRIŠKA AVANTURA ob 17. in 19. uri, premiera amer. krim. komedije NEKAJ DIVJEGA (ČUDOVITO DEKLE) ob 21. uri, **17. oktobra:** FILMSKO GLEDALIŠČE: amer. krim. komedija NEKAJ DIVJEGA (ČUDOVITO DEKLE) ob 18. in 20. uri, **18. oktobra:** premiera amer. ital. erot. filma BERLINSKA AFERA ob 18. in 20. uri, film ni primeren za otroke!, **19. oktobra:** Ni kinopredstav!, **20. oktobra:** amer. kanad. akcij. film BOKSAR ob 18. in 20. uri

TRŽIČ

14. oktobra: amer. komed. MOJA AFRIŠKA AVANTURA ob 17. in 19. uri, **15. oktobra:** amer. krim. komed. NEKAJ DIVJEGA (ČUDOVITO DEKLE) ob 17. in 19. uri, premiera amer. akcij. komed. POLICAJ Z BEVERLLY HILLSA II ob 21. uri, **16. oktobra:** amer. komed. ZALJUBLJENI LUCAS ob 17. in 19. uri, premiera avstral. erot. filma VROČE NOČI NA POČASNEM VLAKU ob 21. uri, film ni pfimeren za otroke!, **17. oktobra:** avstral. erot. film VROČE NOČI NA POČASNEM VLAKU ob 17. in 19. uri, **18. oktobra:** nem. krim. film PIŠTOLA IN LJUBEZEN ob 17. uri, FILMSKO GLEDALIŠČE: amer. krim. komed. NEKAJ DIVJEGA (ČUDOVITO DEKLE) ob 19. uri, **19. oktobra:** Ni kinopredstav!, **20. oktobra:** ital. srhljivka DEMONI I ob 17. in 19. uri, film ni primeren za otroke!

DUPLICA

15. oktobra: amer. akcij. film REMO — NEOBOROŽEN IN NEVAREN ob 20. uri, **16. oktobra:** hongkon. akcij. film OPOROKA ob 18. in 20. uri, **19. oktobra:** amer. komed. ŠOLA ZA STEVARDESE ob 20. uri, **20. oktobra:** jugosl. komedija IMEJMO SE RADI ob 20. uri (gl. vl. Lepa Brena)

KOMENDA

14. oktobra: amer. komed. ŠOLA ZA STEVARDESE ob 20. uri, **15. oktobra:** hongkon. akcij. film OPOROKA ob 20. uri

MEDVODE

14. oktobra: FILMSKO GLEDALIŠČE: amer. znan. fant. komedija ČAROVNICE IZ EASTWICKA ob 20. uri, **15. oktobra:** amer. akcij. film ZAKON MOLKA ob 20. uri, **16. oktobra:** amer. akcij. film NAVAHO GROM ob 18. uri

ŽIRI

15. oktobra: amer. komedija POLICIJSKA AKADEMIJA III ob 20. uri, **16. oktobra:** amer. komedija POLICIJSKA AKADEMIJA III ob 17.10 uri, **18. oktobra:** franc. ljub. drama BETTY BLUE — 37,2 C ob 20. uri

ČEŠNJICA

14. oktobra: avstral. erot. film VROČE NOČI NA POČASNEM VLAKU ob 20. uri

LAZE

14. oktobra: amer. akcij. film NAVAHO GROM ob 20. uri

CERKLJE

15. oktobra: amer. komed. ZALJUBLJENI LUCAS ob 18. uri, amer. film DIRKA ZA ŽIVLJENJE ob 20. uri

DOVJE

16. oktobra: amer. znan. fant. komedija ČAROVNICE IZ EASTWICKA ob 19.30 uri

RADOVLJICA

14. oktobra: amer. vojni film PETORICA ŽIGOSANIH ob 18. uri, amer. film PLAVI GROM ob 20. uri, **15. oktobra:** amer. film PLAVI GROM ob 18. uri, amer. film DUH PORNO ZVEZDE ob 20. uri, **16. oktobra:** amer. film SUPER NINJA ob 18. uri, amer. vojni film PETORICA ŽIGOSANIH ob 20. uri, **17. oktobra:** amer. film DUH PORNO ZVEZDE ob 20. uri, **18. oktobra:** amer. film SUPER NINJA ob 20. uri, **19. oktobra:** amer. film DUH PORNO ZVEZDE ob 20. uri, **20. oktobra:** amer. pust. film OD CILJA DO SMRTI — JAMES BOND 007 ob 20. uri

BLED

14. oktobra: italij. film BENEČANKE ob 20. uri, **15. oktobra:** amer. pust. film INDIJANA JONES ob 18. uri, amer. film LJUBEZEN, SEKS IN TISTO DRUGO ob 20. uri, **16. oktobra:** amer. film LJUBEZEN, SEKS IN TISTO DRUGO ob 18. uri, italij. film BENEČANKE ob 20. uri, **17. oktobra:** amer. film PLAVI GROM ob 20. uri, **18. oktobra:** amer. vojni film PETORICA ŽIGOSANIH ob 20. uri, **19. oktobra:** amer. film SUPER NINJA ob 20. uri, **20. oktobra:** amer. film DUH PORNO ZVEZDE ob 20. uri

BOHINJ

15. oktobra: italij. film BENEČANKE ob 20. uri, **16. oktobra:** amer. pustol. film INDIJANA JONES ob 20. uri, **20. oktobra:** švedski film MOJE PASJE ŽIVLJENJE ob 20. uri

21. mednarodni sejem stanovanjske opreme v Kranju

Prodaja, razlage, svetovanja...in tradicionalna razstava gob

Kranj, 14. oktobra - Z nekaj več razstavljalci (skupaj 203, med njimi pa jih je 11 iz Zvezne republike Nemčije, Italije, Francije, Švedske in Avstrije) in v približno enakem obsegu kot lani se danes v Kranju začenja 21. mednarodni sejem stanovanjske opreme. Prireditev, ki jo tudi tokrat organizirajo Poslovno prireditveni center Gorenjski sejem, Medobčinska gospodarska zbornica za Gorenjsko, Domus (letos si je to novo ime ob 35-letnici obstoja nadel prejšnji Centralni zavod za napredek gospodinjstva) in Gobarska družina Kranj, je, kot pove že ime prireditve, namenjena opremi bivalnega prostora, prikazu smotrne in gospodarne uporabe vseh razpoložljivih sredstev in informiranju o možnostih in načinih opremljanja in vzdrževanja stanovanja oziroma stanovanjskih prostorov.

Prireditelji so na novinarski konferenci v začetku tega tedna povedali, da so nekateri proizvajalci (omenjeni so bili lesarji in med njimi Alples ter Jelovica) sicer upravičili že tradicionalni nastop na tem sejmu, ker so preveč zasedeni v tem trenutku s proizvodnjo in obveznostmi za izvoz, vendar zaradi tega naj sejem ne bi bil nič siromašnejši. Vrzel, če jo že lahko tako imenujemo, naj bi po zagotovilih tako organizatorjev kot razstavljalcev oziroma prodajalcev zapolnila trgovina.

Slednja, med njimi še posebno Astra, Merkur, Slovenijales, pa tudi Lesnina in še nekateri drugi, se je tokrat za ta sejem še posebej pripravila. **Predstavnik Astre** je na primer povedal, da na sejmu tokrat sicer ne bodo prodajali, ker bodo v sejemskih dneh v njihovi trgovini v Kranju imeli najrazličnejše zanimive prodajne akcije. Vendar pa, kot je obljubil, bo njihov razstavni prostor na sejmu zanimiv, saj bodo na njem strokovnjaki razlagali delovanje ogrevalnih naprav, uporabo hidro in termoizolacijskih materialov, predstavili namakalni sistem za zimski vrt in prikazovali polaganje tapet... Celotna strokovna ekipa, ki bo vsakomur pripravljena tudi svetovati bo na sejmu v soboto, 15. oktobra, ko bo hkrati Dan Astre na sejmu.

Nič manj skrbno se tokrat za sejem niso pripravili v kranjskem Merkurju. Za razliko od Astre pa so se odločili, da bodo razstavljeni izdelki na sejmu tudi naprodaj. Kar pa se tiče ogrevanja in tovrstnih naprav pa bo tudi Merkur imel na sejmu tako imenovane svetovalne oziroma informativne dneve, ki jih bodo tokrat vodili posamezni proizvajalci (vsak dan drug, skupaj pa pet) in še poseben dan o solarni tehniki. Seveda pa bo sestavni del Merkurjevega nastopa na sejmu tudi cenejša prodaja in obročno odplačevanje.

Strokovno vodenje po zanimivi razstavi pa je na novinarski konferenci napovedal tudi predstavnik **Gobarske družine Kranj Ivan Jelen.** Gobarji se tudi tokrat poznavalcem te sejemske prireditve in obiskovalcev, ki jih pričakujejo prek 10 tisoč, kot je odgovoril na vprašanje novinarja z avstrijske Koroške, direktor sejma Franci Ekar, ne bodo iznevereli. Za razliko od prejšnjih let pa tokrat ne bodo stregli z različnimi specialitetami. Delno je temu kriva slaba letina (po dolgotrajni suši so letos gobe pognale namreč šele pred pribli-

žno tremi tedni) največ pa visoki stroški. Da bi pokrili tiste najbolj osnovne stroške, bi morali prodati vsak dan najmanj 60 obrokov različnih jedi. Tega pa se ob današnji zelo upadli kupni moči obiskovalcev gobarji bojijo. Vendar, tako pravijo, zaradi tega prireditev ne bo nič skromnejša. Obljubljajo toliko bolj zanimivo razstavo in temeljitejše strokovno vodenje. Na slednje pa velja opozoriti predvsem šole oziroma šolsko mladino, za katero bo vstop na sejmu prost. Sicer pa bodo vstopnice za ogled sejma in nakupe po 4000 dinarjev.

Kar zadeva prikaz, kako si najbolj sodobno in predvsem funkcionalno urediti ter tudi opremiti prostor, je zanimiv nastop napovedala tudi predstavnica Domusa (prejšnjega Centralnega zavoda za napredek gospodinjstva). Ker so v Domusu začeli z raziskavami, kakšna naj bi bila sodobna in predvsem funkcionalno dobra kuhinja, njihov delovno-raziskovalni naslov je Inteligentna, bodo tokrat na sejmu skušali že na podlagi dosedanjih raziskav prikazati dve takšni kuhinji in sicer proizvajalcev Brest ter Svea. Prva bo opremljena z Boschovimi, druga pa s Candyjevimi elementi (Gorenje ima menda za kuhinje drugačen program). Razen tega pa bo Domus na sejmu poskrbel tudi za demonstra vseh strojev Candy, mikrov vne pečice in likalnih stroje

To pa je, kot so poudarili nekaj posebnosti, ki bi jih škoda zamuditi ali spregle med obiskom letošnjega se Seveda pa tudi tokrat ne manjkalo različnih dekorati izdelkov, pohištva, stavbn pohištva in različnih materia za gradnjo in predvsem ra vrstnih ogrevalnih naprav. tokrat bodo na sejmu izdelki mače obrti za opremo stanov kot so tekstilna dekorativa, ramika, suha roba, leseni i ki, do potrebščin, kot so zdr na zelišča in drugo. V Živili obljubili tudi ozimnico in še zanimivo degustacijo vin te nekaterih izdelkov. In nena nje se bo tokrat na sejmu v o ru meseca požarne varn predstavila na zanimiv način di Varnost Ljubljana. Za h svete in posameznike bodo sejmu s 30-odstotnim popus prodajali gasilne aparate. tokrat pa na sejmu ne bo m kalo nekaj malega kmeti mehanizacije

S tem pa menda celotni jemski in razstavni progra vedno ni izčrpan. Koliko p tokrat resnično zanimiv predvsem dosegljiv za dana žep, bomo vsi skupaj lahko verjali in primerjali do 21. o bra, ko bodo sejem zaprli.

A. Ž

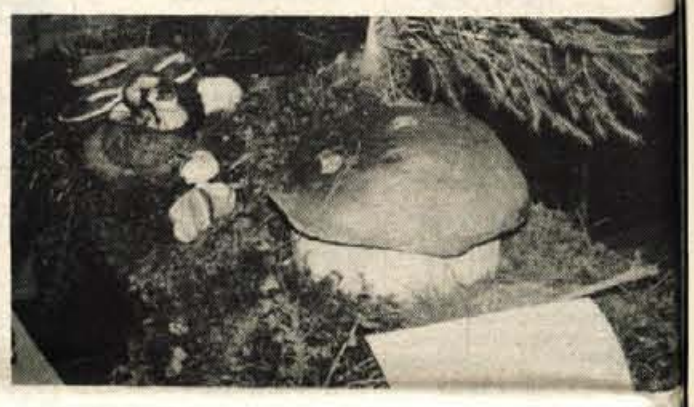

ATRIUM — NA SEJMU STANOVANJSKE OPREME V KRANJU

Lesna industrija Idrija vam ponuja poljubno število možnosti oblikovanja prostora. Dragocena pomoč, če pomislimo, da je vse težje dobiti možnost ali priložnost za zadovoljevanje vseh naših potreb. Atrium — sestavljivo pohištvo za dnevne sobe in jedilnice — je rezultat prizadevanj za prestrukturiranje proizvodnje v Lesni industriji Idrija, rezultat prizadevanj za razvoj in premagovanje težav, ki so se nakopičile v delovni organizaciji. Pogumen preskok k popolnoma novi kakovosti, ki je zahteval prave tektonske premike v načinu razmišljanja, dela in organiziranosti.

Atrium se je že potrdil na tržišču, pa tudi v prostorih, ki jim je namenjen. Z njim smo dobili doma pohištvo, ki smo ga doslej občudovali v tujih trgovinah. Ime pomeni osrednji prostor rimske hiše in je namenjen osrednjim prostorom naših hiš in stanovanj. Prodaja Atrium-a je ekskluzivna. Lesna industrija Idrija želi ne le prodajati, temveč tudi z vami oblikovati prostor, kjer boste sproščeni, družabni in zadovoljni. Prostor je dragocen, tudi najmanjši je lahko oblikovan tako, da vam daje vse, kar želite in pričakujete v svojem življenjskem okolju. Atrium vam bo pomagal oblikovati prostor in svoje mesto v njem. Izdelan je skrbno in z ljubeznijo, sestavljiv je na mnogo načinov, zato vam omogoča igranje z možnostmi in uresničitev mnogih želja. Atrium je tudi vizija razvoja Lesne industrije Idrija, zato spremljamo vsak kos pohištva, dokler ne najde svojega prostora v vašem domu. Atrium ne bo delil usode drugih programov v zaprašenih skladiščih, izdelujemo ga po naročilu in sestavimo pri vas doma. Tudi izberete ga s pomočjo našega svetovalca, ki vas obišče in prisluhne vašim željam.

Atrium si zasluži osebni pristop, saj je izrazito individualno pohištvo. Razlikovanje se prične pri zasnovi, nadaljuje skozi proizvodni proces, doseže vrh pri načinu prodaje in svetovanju in ostane pri garanciji kakovosti. Kakovost zagotavljamo 3 leta, za naslednjih 5 let pa zagotavljamo izdelavo enakih elementov.

Atrium je sestavljiv program pohištva za dnevne sobe in jedilnice
— program je sestavljiv v 9 možnih višinah: 61, 87, 113, 138, 164, 189, 215, 241 in 266 cm za tiste, ki poznajo razkošje visokih stropov
— širini 45 in 90 cm dajeta možnost igranja z možnostmi
— kote premošča s kotnimi elementi (70/70)
— globina elementov je 38 cm; poševni elementi prehajajo iz globine 38 cm na 29 cm
— poševni elementi omogočajo oblikovanje prostor po globini
— površine so furnirane v barvi: idrijske lužene, češnje, jesen - lakiran v kitajsko črno, jesen
— lakiran v jutranje belo
— laki so visoko kakovostni, poliuretanski
— površine so lahko tudi iz kristalnega stekla z 2 cm širokim brušenim robom
— predali so izdelani iz masivnega bukovega lesa in imajo kroglična vodila
— police so steklene z brušenimi robovi, debeline 6 ali 10 mm ali polne.

Vsak sestav pohištva je označen z medeninasto ploščico z zaporedno številko, ki je hkrati evidenčna številka kupca. Enako številko ima garancijsko pismo, ki ga prejmete ob montaži na domu.

Atrium ni uniformirano, serijsko pohištvo, zato ga Lesna industrija Idrija lahko prilagaja vašim željam.

ATRIUM

ARK SALON POHIŠTVA

Slovenijales Lesna industrija Idrija n.sol.o. 65280 Idrija tel. 065 71-855 Telex

NA SEJMU STANOVANJSKE OPREME V KRANJU OD 14. - 20. OKTOBRA 1988

V SODELOVANJU S PRIZNANIMI PROIZVAJALCI

- TVT BORIS KIDRIČ - Maribor
- ITPP - Ribnica
- FERROMOTO - Maribor
- KIV - Vransko
- MARIBORSKE LIVARNE - Maribor
- MEBLO - Nova Gorica
- TEHNOMONT - Pula
- SIJAJ - Hrastnik
- EMO - Celje
- GORENJE - Titovo Velenje

RAZSTAVLJAMO IN PRODAJAMO

- PEČI IN OPREMO ZA CENTRALNO OGREVANJE TER OSTALO TOPLOTNO TEHNIKO
- RADIATORJE
- SOLARNO TEHNIKO
- PEČI NA TRDA GORIVA
- BELO TEHNIKO
- VODOVODNE ARMATURE
- KOPALNIŠKO OPREMO
- SVETILA

POSEBNI TOVARNIŠKI POPUST

- ITPP: PEČI NA TRDA GORIVA 10 %
  CISTERNE ZA OLJE 5 %
- FERROMOTO: PROGRAM TRAJNOŽARNIH KOTLOV FERROTHERM 10 %
  PROGRAM TOPLOVODNIH KOTLOV MEGAL-FERROTHERM 10 %

- SEJEMSKE CENE
- OB GOTOVINSKEM PLAČILU V VREDNOSTI NAD 100.000 DIN

20% POPUSTA

- MOŽNOST PLAČILA V 5. OBROKIH BREZ OBRESTI
- BREZPLAČNA DOSTAVA DO 30 KM
- BREZPLAČNA DOSTAVA DO 30 KM
- POSEBNA UGODNOST ZA ČLANE STANOVANJSKE ZADRUGE KRANJ

INFORMATIVNI DNEVI

- TEHNOMONT - Pula 15. okt.
- ITPP - Ribnica 17. okt.
- FERROMOTO - Maribor 18. okt.
- MARIBORSKE LIVARNE - Maribor 18. okt.
- TVT BORIS KIDRIČ - Maribor 19. okt.

PODROBNEJŠE INFORMACIJE DOBITE NA RAZSTAVNEM PROSTORU

MERKUR KRANJ

pravi ljudje na pravem mestu

---

agrotehnika-gruda

PE GORENJSKA, Kranj, Dražgoška 2

vam nudi na prodajnih mestih:
Kranj, Dražgoška 2, tel.: 26-681
Škofja Loka, Novi svet 21, tel.: 62-166
Skladišče mehanizacije Naklo, tel.: 47-171

- traktorje TORPEDO, IMT, ZETOR, TOMO VINKOVIĆ
- vse priključke za traktorje, ki se izdelujejo v Jugoslaviji in tudi iz uvoza
- drobno kmetijsko mehanizacijo in orodje za vrtičkarje
- rezervne dele za kmetijsko mehanizacijo
- rezervne dele za osebne avtomobile ZASTAVA
- vse vrste gum,klinasta jermena, ležaje, akumulatorje, avtolake, servisno orodje.

Ugodna prodaja - Informacije na prodajnih mestih.

Priporočamo obisk v našem paviljonu na sejmu v Kranju od 14. do 20.10.1988.

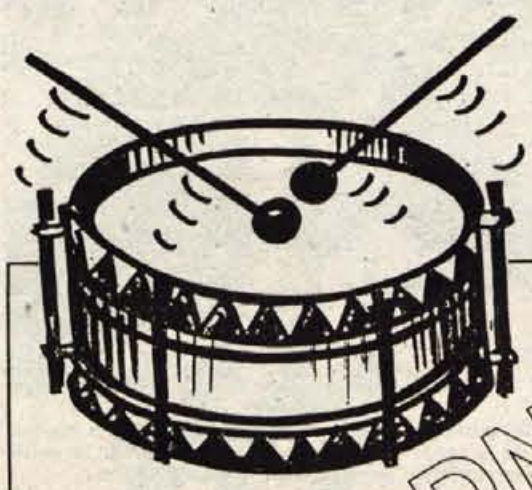

TRŽNI DNEVI

DNEVI UGODNIH NAKUPOV od 10. do 20 oktobra

SAMO V TEH DNEH NAJCENEJŠI MOŽNI NAKUP
NUDIMO:
- talne obloge ltes
- posoda (emajlirana in nerjaveča)
- keramika
- porcelan

Priporoča se ASTRA blagovnica Kranj

Blagovnica Kranj

TRŽNI DNEVI

MEDNARODNI SEJEM STANOVANJSKE OPREME V KRANJU V ČASU OD 14. - 20. OKTOBRA 1988

PAVILJON MURKE VAM NUDI:

- zamrzovalne omare
- zamrzovalne skrinje
- štedilniki
- barvni televizorji
- mali gospodinjski aparati
- ugodna prodaja kozarcev **od 4.000 do 18.850 din**
- ugoden nakup flanelastih srajc - dolg rokav **od 18.640 do 27.960 din**
- ugoden nakup postelnjega perila

Možnost nakupa na 4 mesečno brezobrestno posojilo s plačilom 20 % pologa.

Oglasite se v paviljonu Murke.

murka

Centralni komite Zveze komunistov Slovenije o položaju v Sloveniji in Jugoslaviji, ustavi, Kosovu in žrtvah dachauskih procesov

Slovenska partija ni stranka strahopetcev

Ljubljana, 12. oktobra — Nobenih razlogov ni, da bi slovenska Zveza komunistov obrnila hrbet ljudem, ki so sprejeli njen program, sprejet na kongresu in konferenci, marsikaj tega pa je bilo uveljavljenega tudi v Zvezi komunistov Jugoslavije. Špekulacije o strahu in kompromisih na plečih ljudi so neosnovane, je dejal med drugim na sredini seji CK ZKJ njegov predsednik Milan Kučan. Predsedstvo se bo tudi odločalo, ali ponovno sklicati konferenco ZKS. Svojo odločitev bo sporočilo centralnemu komiteju. Centralni komite je tudi jasno povedal, da je Slovenija še naprej za usklajevanje spornih dopolnil ustave, prav tako pa zaradi pisma slovenskih komunistov črnogorskim (enako so storili na osnovi dogovora na predsedstvu CK ZKJ tudi komunisti Hrvaške, Bosne in Hercegovine in Makedonije) in silovitega, napadalnega in neargumentiranega odgovora srbskih komunistov odnosi med narodoma ne smejo biti skaljeni.

Blizu 50 govornikov na sredini seji centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, ki je bila sklicana v izredno pomembnem trenutku pred ponedeljkovo 17. sejo centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, izjemno jedrnat, analitični uvod Milana Kučana ter uvoda Cirila Ribičiča o ustavnih spremembah in Tine Tomlje o slovenskih stališčih do Kosova so bile glavne značilnosti 12 ur trajajoče seje slovenskega partijskega vodstva.

Stališče slovenskega partijskega vodstva na sredini seji bi lahko strnili v besede, ki jih je Milanu Kučanu napisal eden od slovenskih komunistov.

»Podpiram vas v vaših prizadevanjih, pričakujem pa od vas, da ne boste klonili in da boste le svojemu narodu in slovenskim komunistom dovolili, da ocenjujejo vaše delo, da vas pooblaščajo in vas odstavljajo.«

Ugotovitve govornikov bi lahko strnili v nekaj glavnih ugotovitev. Slovenija vztraja na svojih že povedanih stališčih do reševanje problematike Kosova, ki nima samo nacionalnega, ampak razen gospodarskega še druge, za zdaj še preveč zanemarjene obraze. Naša republika je še naprej pripravljena konkretno pomagati Kosovu, ne pristaja pa na razne obtožbe, tudi take, da s svojo pomočjo podpira iredento. Strasti v pokrajini in tudi izven nje je treba umiriti, vzeti v roke razum in pogum

Franc Šetinc: »Moj odstop ni vdaja, ampak klic k razumu!« Slovenski CK je menil, da je njegov odstop škoda za našo partijo in politiko in da ga moramo zaščititi pred raznimi napadi in lažmi.

ter zavarovati predvsem človekovo dostojanstvo. Pokrajina mora obdržati svojo avtonomijo, kar je tudi njena odgovornost ta lasten razvoj, hkrati pa za odnos v republiki Srbiji in Jugoslaviji.

Slovenija ne zapira vrat nadaljnjemu usklajevanju sprememb ustave, vendar ne pod prisilo in grožnjo, da zaradi tega, ker nekaterih stvari ne moremo sprejeti, blokiramo ustavne spremembe. Zanje smo bili in smo zainteresirani, vendar delajo večjo škodo tisti, ki nam grozijo in vsiljujejo svoja stališča, kot mi, ki jih zavračamo.

Zveza komunistov Slovenije vztraja na stališčih kongresa in konference, da je na strani demokratičnih sprememb in treh reform, zato je trn v peti unitarističnim in centralističnim težnjam, ki se sedaj najbolj izrazito izražajo v politiki srbske partije. Demokratična smer reševanja jugoslovanskih problemov je sedaj v manjšini, čeprav je dobila na kongresu ZKJ in na konferenci vso podporo. Treba je narediti zasuk v demokratično smer in vztrajati na stališčih kongresov in konferenc.

V ustavni in drugih razpravah v Jugoslaviji Slovenija ne bo sklepala kompromisov in prestrašena, kot pravijo nekateri, peljala ljudi žejne čez vodo. To je njena odgovorna trditev in odločitev in prek nje ne bo šla. ZKS je tudi za referendum, če bo v skupščini in drugih pristojnih telesih tako odločeno.

Slovenski centralni komite zavrača način sedanjega političnega delovanja in rovarjenja v Jugoslaviji. Milan Kučan je ob izjavi srbske partije o pismu slovenskim komunistom črnogorskim dejal, da ga preseneča silovitost, napadalnost in neargumentiranost odziva iz Srbije. Slovenska izjava je bila povsod objavljena, samo v Srbiji ne. CK ZKS je pripravljen na odprt, demokratičen razgovor. Srbsko pismo dokazuje, da obstajata v Jugoslaviji in ZKJ dve struji: demokratična in centralistična. Sodelovanje srbskega in slovenskega naroda se mora še krepiti.

Slovenska partijska stališča do bistvenih vprašanj Jugoslavije se torej ne spreminjajo. Na njih bo ZKS vztrajala še naprej in jih bo zagovarjala tudi na bližnji 17. seji CK ZKS.

Pripravil: J. Košnjek

Zgodovinska sramota

Centralni komite Zveze komunistov Slovenije je v sredo sprejel tudi poročilo o Dachauskih procesih, kar je uresničevanje zadolžitve 10. kongresa slovenskih komunistov. S tem je bila odstranjena ena največjih hipotek, ki je bremenila naše komunistično gibanje, je dejal ob tem Kučan. Tak sklep komiteja je izraz trdne volje in odločenosti, da popravimo tisto, kar se popraviti da in da se zavarujemo pred morebitnimi podobnimi napakami, da poravnamo dolg do žrtev in njihovih svojcev. CK je soglašal s predlogom, da se žrtvam dachauskih procesov postavi spomenik. Kje bo stal, bo še odločeno. Razveljavljen je tudi takratni sklep o izključitvi udeležencev v dachauskih procesov iz Zveze komunistov. To je dolg do zgodovinske zmote, do sramote, ki jo popolnoma ne bo nikdar mogoče popraviti.

Milan Kučan:

Bratomorna vojna je bližja kot produktivno reševanje težav

● Stališča današnje seje bodo imela, ali natančneje rečeno, bodo morala imeti vpliv na politično življenje pri nas doma in v vsej Jugoslaviji. Gospodarskega in socialnega zloma in skoraj popolne neučinkovitosti sistema, razmer, v katerih nam je bratomorna vojna bližja od progresivnega reševanja težav, ni mogoče več obravnavati le kot slabšanja družbenih odnosov. To so pred dnevni zapisal v svojem pozivu k razumu mladi ljudje iz vodstva jugoslovanske mladinske organizacije. Je treba k temu kaj dodajati?

● V ospredje družbene in politične pozornosti so prišli nacionalni spori, mitingi, zborovanja vseh vrst, pohodi, neargumentirana obtoževanja vseprek, prikrojevancje informacij in hujskaško ustvarjanje javnega mnenja, sodni procesi in odbori ter ukvarjanje z varnostnimi službami. Zavarovanje temeljnih pravic človeka, pravice do življenja in pravice do dela, ter zavarovanje teh pravic, pa ekonomska in razvojna vprašanja so ob tem postala obrobna. Lahko je zažigati ognje političnih, nacionalnih, socialnih in idrugih strasti, a misliti je treba na pogorišča, ki jih silno počasi prerašča blagodejna sila pozabe. Skrajni čas je za streznitev, za zaustavitev brezumja, ki nas vsem na očeh sili v prepad, skrajni čas je za zaustavitev tistih, ki izrabljajo in manipulirajo s stisko ljudi. Tega pa se brez utrjevanja in uveljavljanja demokracije ne da. Ne da se ugotoviti, kdo je za kaj odgovoren, od kod in kakšna so pooblastila za taka ravnanja.

● Ni nobenega dvoma, da je sedaj čas za plačevanje računov odgovornosti. Prav je, da vsak organ, vsak njegov član, vsak funkcionar odgovarja, kar je storil, ali ni storil, pa bi to bil dolžan narediti. Vendar ne s pogromom, ampak z argumenti in na način, ki ne bo ogrožal dostojanstvo ljudi.

● Zaupanje je ta čas najpomembnejše. Od koder zaupanje enkrat odide, tja se več ne povrne. V teh razmerah letijo na Slovenijo in na Zvezo komunistov Slovenije očitki, da iz egoističnih razlogov zaradi obrambe parcialnih interesov ne kažemo potrebnega zanimanja in odgovornosti za skupna jugoslovanska vprašanja, zlasti za Kosovo, s nasprotujemo nekaterim predlogom dopolnil ustave.

● Manjka iniciative socialističnih sil, tudi Zveze komunistov. Mi smo to iniciativo imeli po konferenci ZKS. Takrat smo tudi imeli veliko podporo ljudi, ki nam je dajala samozavest in iniciativo pozicijo v ZKJ, ki je prišla do izraza tudi na konferenci ZKJ. Za to politiko smo dobili zaupanje in mandat. Zato je jasno, kam moramo sedaj usmeriti svoje sile: v uresničevanje te politike. Sestavni del te pobude je odločen odpor zoper težnje po izrednih razmerah. Te so bile dobesedno na prag, bile so zahteve po izrednih kongresih, predčasnih volitvah.

● Predsedstvo CK ZKJ se je na te zaostritve odzvalo. Tej drži predsedstva smo dolžni dati vso podporo, na bližnji 17. seji CK ZKJ. Naša temeljna usmeritev naj bo, da na tej 17. seji ne bo ponavljanja, niti popravljanja kongresnih in konferenčnih usmeritev, ampak konkretizacija stališč.

● Slovenski komunisti in centralni komite se znašli pod napadi in pritiski z raznih strani. Tako nam eni že očitajo, da z nepopustljivostjo delamo zoper interese delavskega razreda in bomo jim tri krivi za politično krizo, drugi pa nam kopljejo veleizdajalski grob in nas vnaprej sumničijo, da smo prestrašeni in zato pripravljeni na vse vrste nenačelnih kompromisov, na račun slovenskega naroda. Ničesar nismo in ne bomo naredili zaradi tega. Naša usmeritev je jasna in nič kompromisna. Izhajamo iz avtentičnih interesov našega naroda. Referendum, če bo taka ocena, bo moral dati odgovor na to, ali je naše delo izraz volje ljudi.

Med sejo CK ZKS. — Foto: G. Šinik

Tina Tomlje:

Kosovo bomo rešili predvsem na Kosovu

Stališča centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije do problematike Kosova je na sredini seji uvodoma pojasnila Tina Tomlje, članica predsedstva slovenskega centralnega komiteja. Objavljamo nekaj bistvenih razmišljanj uvodničarke.

● Razpoloženje v javnosti, slovenski, še posebej pa jugoslovanski, je doseglo takšno stopnjo naelektrenosti, da se vsaka beseda, vsak stavek, vsaka misel, meri s tisoč metri, poskuša tolmačiti z branjem med vrsticami, vsemu pa se poskuša pripisati nekaj, kar je zadaj... Ena izmed napak, storjena pri reševanju kosovskega klobčiča, je bila ta, da je Zveza komunistov vedno in vedno bolj posegala kot komandna partija, ne pa kot zveza komunistov, ki želi sestopiti z oblasti, ampak kot oblast, ki presoja, ki deli naloge in ob tem vedno znova ugotavlja, da drugi teh nalog niso izvajali.

● Kosovo je naš skupni problem. Rešili ga ne bomo zgolj s tem, da bomo tekmovali, kdo bo uporabil hujše besede pri opisovanju stanja in kdo bo bolj glasno kričal, da je problem treba reševati. Mi moramo trdno vztrajati na usmeritvah, ki jih je decembra lani sprejel CK ZKS. Jasno je, da se problema Kosova ne da rešiti od zunaj, če ga ne bodo reševali predvsem tudi na Kosovu, vsi ljudje, ki tam živijo, skupno s socialistično republiko Srbijo. Mi v Sloveniji lahko pomagamo in to tudi hočemo. Toda naša pomoč je lahko samo tolikšna, kolikor so jo ljudje, poudarjam vsi ljudje, ne glede na nacionalno pripadnost, na Kosovu pripravljeni in zmožni sprejeti. Zdaj pa slišimo glasove, da odpiramo novo kolonijo, očita se nam, da je to poskus vzvišenega soljenja pameti, da hočemo ljudem, ki nimajo ne varnosti, ne kruha, vsiljevati nasvete, kako naj živijo.

● Ves čas smo vedeli, da je srbsko ustavo treba dopolniti, zato smo tudi podprli stališča CK ZKJ. Nujen pogoj za razpletanje kosovske krize je reforma gospodarskega sistema, ki bo omogočila sproščanje ekonomske, poslovne in razvojne pobude samih ljudi, zavarovanje interesov vlagateljev sredstev in prevzemanje tveganja. Pri tem ni bistvena samo sprememba fonda za nerazvite, ampak tudi novi odnosi v gospodarjenju, hitro uveljavljanje pluralizma lastnin in seveda novi odnosi pri združevanju sredstev, vse to pa naslonjeno na izsledke sociološkihh, družboslovnih in drugih raziskav. Le-te bi najbrž več povedale o koreninah in pojavih mednacionalne nestrpnosti ter sporov.

● Povsod poudarjamo nujnost utrjevanja ustavnosti in zakonitosti. To pa ne pomeni zgolj močne države. Ta pot je pogubna za vsa okolja v Jugoslaviji. Krepitev ustavnosti in zakonitosti je lahko le utrjevanje bistvenih funkcij oblasti, ki naj spodbuja razvoj, utrujuje zaupanje in spodnaša birokratizem. Bistvena oblastna funkcija je varovanje človekovih pravic, ki so prav na Kosovu kršene do skrajnosti. Evforična politizacija urejanja stanja ni dobra. Izziva agresivnost, nasilje izziva nasilje. Veliko bolj moramo slediti klicu mladine k razumu...

Ciril Ribičič:

Egoistično slovensko obrambovstvo je laž

● Pri odgovornem vključevanju v sklepno fazo sprememb ustave SFRJ moramo upoštevati marsikaj; globino gospodarske krize, vedno močnejša politična nasprotja, socialne zaostritve in nemire ter njihovo politikantsko zlorabljanje, trditve o marsikaterem delu Jugoslavije, da je za to kriva ustava iz leta 1974. Za nas, slovenske komuniste, pa je najpomembnejše, kaj je prevladovalo v demokratični javni razpravi, kaj so povedali ljudje, kaj so na tej osnovi sklenili socialistična zveza in delegatska skupščina Slovenije. Te usmeritve morajo biti naše vodilo. Seveda ni mogoče preprečiti, da bi posamezniki tudi vnaprej dokazovali domnevne napake slovenskega političnega vodstva v začetnih fazah ustavnih sprememb, toda, prav bi bilo, da takšna analiza zaobjame tudi negativne učinke takratnega in sedanjega sejanja nezaupanja, obtožb, grozenj in drobljenja sil, katerih povezovanje je še kako pomembno za končni izhod ustavnih sprememb.

● Slovenske usmeritve ni mogoče zreducirati samo na 14 nejev, ampak tudi na predloge, ki so bili upoštevani. Rezultati še bolj poudarjajo našo odgovornost za ustvarjalno sodelovanje v sklepnih fazah ustavnih sprememb. To pa ni egoistična obramba Slovenije, ampak naša skrb, odgovornost in volja, da sooblikujemo rešitve, ki bodo pomenile začetek odločnega preseganja ekonomske in širše družbene krize, usodne ne le za slovenski narod, ampak za vse narode in narodnosti Jugoslavije. Ta naša aktivnost je izraz skrbi za Jugoslavijo kot skupno zvezno državo, ki je tudi država slovenskega naroda. Marsikdo nas lahko obtoži za ustavno blokado. Zato je treba še enkrat poudariti, da podpiramo vse tiste dograditve v ustavnih dopolnilih, ki so resen poskus krepitve in sproščanja ekonomskih zakonitosti.

● V tem trenutku je najpomembnejše nadaljevanje prizadevanja, da se presežejo še preostale razlike in odstranijo sporna vprašanja, kjer ima največ rezerv prav skupščina Slovenije. Marsikje je mogoče doseči vmesne kompromisne rešitve. Brez realne podlage so očitki, da daje Slovenija soglasje le na tiste rešitve, kjer je dobesedno sprejeto njeno stališče. Skupščina Slovenije in njena komisija za ustavna vprašanja sta pokazali veliko razumevanja tudi za tiste spremembe zvezne ustave, ki omogočajo ustreznejše razreševanje odnosov v Srbiji, čeprav kdaj tudi na škodo drugih republik. Aktualno je opozorilo, da brez potrebne ekonomske in politične samostojnosti pokrajine ne moreta uresničevati svoje ustavne vloge.

● Tudi v Sloveniji je dobilo podporo prizadevanje za stabilnejše in trajnejše financiranje JLA v okviru zveznega proračuna. Ponujena sredstva in način uresničevanja pa po naši sodbi zožujejo materialno in siceršnjo odgovornost in vpliv republik na financiranje JLA, da JLA ne bi delila usode celotne družbe, da bi Slovenija dobila tu še večje breme, čeprav je doslej obveznosti redno plačevala in bo tudi v prihodnje odgovorna do tega...

RADO BORDON

»Prozivke«...

Na mitingih uganjajo parado obrekovanja, neresnic, laži,
Slovencem natolcujejo »blokado«,
vso krivdo za jesenske vroče dni...
Že vse številnejši so amandmáji nesprejemljive, vsiljene ustave;
zdaj že na sejah »bratovski« cekáji
zahtevajo, naj sekali bi glave
vsem tistim, ki zavračajo »pakete«...

Strasti iz dneva v dan so bolj razgrete,
ko derejo se »Kučan, Smôle — dole!«
Slovenci, smo zares tako ubogljivi,
da nas imajo za pohlevne vole?
Naj le Slovenci bomo stiske krivi?
Če ôni se gredó hujskaške boje,
naj kar obglavljajo (seveda svoje)!

Odprte strani

16

Urednikova beseda

Današnje 16. Odprte strani smo odprli aktualnim dogodkom v Sloveniji in Jugoslaviji. Publicist dr.Rado Bordon je prispeval aktualen epigram, prof. Miha Naglič nadaljuje s svojimi razmišljanji o slovenstvu in jugoslovanstvu, Cveto Zaplotnik se je o aktualnih razmerah pogovarjal s sekretarjem Medobčinskega sveta ZKS Za Gorenjsko Borisom Bavdkom, Danica Dolenc pa z Andrejem Bohincem, enim od obsojencev v Dachauskih procesih, Vine Bešter pa z alternativnim umetnikom Petrom Mlakarjem. Prvič to pot na Odprtih straneh komentiramo in sicer namestnik republiškega komiteja za tehnologijo in razvoj Emil Milan Pintar komentira zadnje dogodke v Jugoslaviji.
Naslednje Odprte strani bodo izšle v petek, 28.oktobra. Med drugim bomo pisali o pastoralnem občnem zboru ljubljanske nadškofije in aktualnih dogodkih.

Leopoldina Bogataj

MIHA NAGLIČ

Med bratstvom in različnostjo

Kakor ste videli, sem smatral jugoslovanski problem za to, kar je: namreč za izključno političen problem. Za problem razkosanega plemena, ki se v življenju človeštva ne more uveljaviti, dokler se ne združi v celoto. To je vse! Kakšno jugoslovansko vprašanje v kulturnem ali celo jezikovnem smislu zame sploh ne eksistira. Morda je kdaj eksistiralo, toda rešeno je bilo takrat, ko se je jugoslovansko pleme razcepilo v četvero narodov s četverim čisto samostojnim kulturnim življenjem. Po krvi smo si bratje, po jeziku vsaj bratranci — po kulturi, ki je sad večstoletne separatne vzgoje, pa smo si med seboj veliko bolj tuji, nego je tuj naš gorenjski kmet tirolskemu, ali pa goriški viničar furlanskemu. Bodi tega kriva zgodovina, bodi kriv kdorkoli — jaz, ki dejstvo konstatiram, ga čisto gotovo nisem zakrivil. Nevarno je dandanašnji take banalne resnice očitno povedati. (1)

Od časov, ko je Ivan Cankar tako nazorno razkril eno temeljnih »skrivnosti« jugoslovanskega bratstva, je minilo že 75 let. A zdi se, da je dandanašnji spet nevarno govoriti o teh zadevah. Je pa potrebno, saj ne smemo dopustiti, da bi se sredi znova oživelih in ponekod v Jugoslaviji že kar podivjanih nacionalnih strasti pamet povsem izgubila. Zato naj bodo te besede še eden od tistih redkih klicev k razumu, ki se semtertja še zaslišijo iz oglušujočega vpitja.

Tole pisanje pa je nadaljevanje tistega, kar sem na teh istih straneh pred 14 dnevi objavil pod naslovom »Med bratstvom in enotnostjo«. Moja misel je bila taka: Tega, da smo si jugoslovanski narodi bratje, ni mogoče zanikati, to je biozgodovinska danost; to, kakšni naj bodo naši medsebojni odnosi, pa ni dano od vekomaj, temveč se moramo zanje vedno znova času primerno in (spo)razumno dogovoriti. In tak sporazum naj se zapiše v ustavo. Toda še v nobeni od doslejšnjih jugoslovanskih skupnosti ni bilo tako; v vsaki je močnejši od bratov drugim krojil obleko po svoji meri. To je tisto »jedinstvo«, ukrojeno po volji močnejšega, ki pa se slej ko prej raztrga. Zdaj gre za to, da enkrat prenehamo s tem »ujedinjavanjem« - v Srbiji je spet na pohodu in že se ozira tudi v »zapadne province« - in napišemo ustavo po meri najmanjšega skupnega imenovalca, po meri tega, kar nam je vsem skupno. Tega res ni veliko, a vendar dovolj za sodobno pravno državno skupnost. Nehajmo torej na silo ukinjati razlike in upoštevajmo, da je trajna jugoslovanska skupnost možna le kot soglasje med bratstvom in različnostjo.

Šest vidikov različnosti

V čem je pravzaprav vsa ta različnost? Poskusimo jo v grobih potezah orisati - tako, kakršno smo prinesli iz stoletij ločenega življenja na prag zedinjenja v letu 1918 in se nato še vprašajmo, ali je po sedemdesetih letih skupnega življenja že kaj manjša. Primerjava naj zajame šest vidikov: gospodarskega, političnega, splošnokulturnega, religioznega, estetskega in narodnoznačajnega. (2)

Gospodarski vidik

a) pred letom 1918: Slovenci smo v Jugoslavijo prinesli bogato gospodarsko izkušnjo, saj smo boj za narodni obstoj stoletja bojevali tudi na gospodarskem polju. Svoj čas je bilo 80 % pridobitne zemlje v rokah tujcev; po odpravi tlačanstva je tega zamenjalo liberalno oderuštvo, ki pa je omogočilo tudi prvotno akumulacijo slovenskega kapitala. Pravo gospodarsko preobrazbo slovenskega kmečkega ljudstva pa je prineslo šele Krekovo (in drugih organizatorjev) kreditno in konsumno zadružništvo, ki je v gospodarsko življenje vpeljalo načelo samopomoči. - Slovenci smo torej v novo državo prišli gospodarsko zmožni, taki, kakršne nas je naredil stoletni spoprijem z germanskim fevdalnim in kapitalističnim gospostvom: ne ravno bogati, zato pa z bogastvom delovnih navad, pripravljeni na nov delovni zagon. **Hrvati** so imeli za razliko od nas več in boljše zemlje, ki pa je bila spet povečini v rokah tujerodne veleposesti. Gospodarsko so se ohranjali in razvijali v vztrajanju med madžarskim in italijanskim pritiskom.

Srbi so bili stoletja preokupirani s političnimi in vojaškimi spopadi in kot taki nedovzetni za sodobne gospodarske tokove. »Potuho« sta jim v tem oziru dajala še privzeti vzhodnjaški hedonizem in širokogrudnost ruskega dvora. V pogojih razdrobljene zemljiške posesti bi ji lahko pomagalo moderno zadružništvo, vendar zanj niso pokazali posluha. Ostali so raje pri svoji tradicionalni družinski »zadrugi«. Ko so enkrat pregnali turške spahije, so se jim obesili za vrat zelenaši iz lastnih vrst. Gospodarska prebuja Srbije se je začela šele v ostri carinski vojni z Avstrijo. Iz tega obdobja je tudi poslanica (danes bi bil verjetno teleks) enega od Obrenovićev: »Odmah platite prasce, inače evo mene u Beču!« - Nekaj od te finančne manire jim je očitno ostalo - kadar polnijo beograjske budžete - še vse do danes.

b) 70 let kasneje: V tem času so naši narodi prestali breme izkoriščanja po tujem kapitalu in megalomanske posege državnega kapitalizma po sovjetskem vzoru. Danes smo vsi na pragu nujne gospodarske reforme, ki mora zmanjšati odvisnost od tujih kreditorjev in od lastnih gospodarskih »gigantov«. To naj bi dosegli s tržno naravnanostjo gospodarstva, s sproščanjem zasebne podjetniške pobude občanov pri t. i. delu z lastnimi sredstvi v drobnem gospodarstvu, kmetijstvu in turizmu. Ob prestrukturiranju gigantov seveda. Reformirati je potrebno tudi na »bratstvu« temelječe finančne tokove, maniro, po kateri se kar naprej jemlje tistim, ki kaj imajo in daje tistim, ki nimajo, po čudnih kriterijih plemenske solidarnosti. Vsak bi moral biti odvisen predvsem od tistega, kar je zmožen sam ustvariti. Ravnajmo se po znanem »bratskem« reku: »Iako smo braća, a ono nam kese nisu sestre.«

Politični vidik

1918: Slovenci smo se začeli politično prebujati šele po letu 1848. Dotlej smo bili - z izjemo kmečkih puntov in protestantstva - v tem oziru apatični, sinovsko poslušni patriarhalnemu vladanju. Politična »diferenciacija« se prične v drugi polovici 19. stoletja s spoprijemom med »starimi« in »mladimi«. Ta se po letu 1880 zaostri v silno »ločitev duhov«, razkol, ki se iz vsakdanjih političnih spopadov stopnjuje še v idejnem boju in zavede naposled celo v osebna sovraštva. Ločitev po obrazcu dvostrankarskega političnega sistema je bila tako silovita in trajna, da smo njene posledice krvavo občutili še v zadnji vojni. Da tudi Slovenci nismo imuni pred surovostjo v medsebojnih političnih obračunih, kakršno zdaj s strahom opazujemo pri bratih, naj ponazorijo tele izjave:

»Katoliške volilce naj se odpošlje s krvavo glavo nazaj, to nečedno drhal v farovške hleve in farovške svinjake, iz kojih so na dan prihrumeli.« Dr. Ivan Tavčar v Črnomlju (3). »Rajše Nemca, ko slovenskega liberalca!« - Dr. Ivan Šušteršič (4). Vsemu temu »je podlegel celo dr. Janez Krek v tolikšni meri, da je na nekem javnem shodu na Limbarski gori narodnim naprednjakom - prav po načinu kmečkih pretepačev - zapretil, da pojde z nožem nadnje.« (5)

Toliko za pokušino in le iz predjugoslovanskih časov, čeprav takšnih cvetk tudi kasneje ni manjkalo. Reči pa je treba še nekaj: Kri v teh obračunih do zadnje vojne ni tekla. Duhovi so se namreč spopadali in ločevali ob »majhnih« zadevah: v bojih za čitalnice, šole, splošno volilno pravico, ob vprašanju, kje bo potekala druga, slovenska železniška povezava med Kranjsko in Trstom... ni pa prišlo do velikopoteznih političnih dejanj, ki bi udejanila sicer jasni in veliki cilj - zedinjenje vseh slovenskih pokrajin v lastni državi.

Hrvaška politična scena je v 19. stoletju zelo razgibana, vendar ne tako ljudsko in socialno obarvana kot slovenska; na njej prevladuje »pokvarena gospoda« (Stjepan Radić). V svojih programih ne izhajajo le iz narodnosti, ampak tudi iz historizma, sklicujoč se na nekdanjo hrvaško državnost. Sicer pa so bili Hrvatje politično bolj složni, posebej značilno pa je to, da prinjih niso nikoli prevladali klerikalci. Tudi v politiki so bolj romantično razpoloženi, so individualisti, nedovzetni za strumno politično organizacijo. Slovenska in hrvaška politika se kljub »iskanju« nista nikoli prav ujeli, razen pri vinskih napitnicah (6); hrvaška in srbska pa še manj, čeprav so njuni cilji istovetni: težnja po prvenstvu v jugoslovanstvu. Ne sme se pozabiti, da je imelo slednje kot politično in kulturno gibanje svoje domovanje prav na Hrvaškem.

Srbi se od Hrvatov in Slovencev razlikujejo predvsem po tem, da v odnosu do njih nastopajo »jedinstveno«. Srbska hegemonistična in centralistična prizadevanja na jugoslovanski politični sceni so bila vseskozi odkrita in brutalna; brutalnost, reševanje političnih vprašanj na silo in po potrebi tudi z orožjem, je pri njih nekaj tradicionalnega. Notranjepolitični spori (dinastični obračuni med Karadjordjevići in Obrenovići, spopadi med klani in frakcijami) ne onemogočajo njihove agresivnosti navzven.

1988: Zdi se, da temeljne politične razlike med nami niso presežene. Slovenci smo slej ko prej nagnjeni k drobnim zahtevam, kompromisom in avtonomizmu, čeprav »slovenska pomlad« uhaja iz tega tradicionalnega političnega okvira in drže; s slednjo tudi bližajočega se obračuna v finalu sprejemanja ustavnih sprememb ne bo mogoče dobiti. Hrvati, ki so si v Jugoslaviji že nekajkrat opekli prste in še kaj, so tiho in čakajo. V bistvu pa ostajajo pri svoji tradicionalni (kon)federalnosti, pri čemer včasih od slednje do »separatizma« ni daleč. Srbi znova »drmajo« jugoslovansko politično sceno s svojim brutalnim nastopom in z očitno težnjo, da jo obvladajo sebi v prid.

Rešitev vidimo v novem političnem konsenzu po načelu najmanjšega skupnega imenovalca: v enotni zunanji in obrambni politiki, ki združujeta avtonomne nacionalne enote.

Splošna omika

1918: Slovenci smo bili vsled svojega neborbenega značaja zelo dovzetni za tuje vplive, zlasti nemškega in češkega. Tako smo prišli v Jugoslavijo s kar zavidljivo stopnjo splošne omike. Hrvati nas v tem oziru mogoče niso dosegali, so pa zato že v prejšnjem stoletju osnovali nekatere najvišje kulturne in znanstvene ustanove. Zagreb je tako postal nesporno središče kulturnega jugoslovanstva. Srbi v 19. stoletju niso uspeli dohajati evropskih kulturnih tokov, preveč so jih obremenjevale obrambne vojne. Ob prelomu stoletja so to zamudo dodobra nadoknadili in slovenski prispevek k razvoju srbske kulture ni majhen. Omenimo le Jerneja Kopitarja in njegov vpliv na Vuka, Davorina Jenka kot enega utemeljiteljev moderne srbske glasbe (zložil je tudi staro srbsko himno »Bože pravde«), kranjskega kiparja Lojzeta Dolinarja... in ker smo že na časopisnih straneh, omenimo še brate Ribnikarje, ustanovitelje Politike, še donedavna v svetu najuglednejšega jugoslovanskega lista; danes je to »Miloševićev bilten«, ki črni Slovence po dolgem in počez. Bratje Vladislav, Slobodan in Davorin ter njihov oče Franc, zdravnik in filantrop, doma iz Seničnega pri Golniku, ki so vsi po vrsti izgoreli za Srbijo, se po vsem tem gotovo obračajo v grobu.

1988: 70 let kasneje je Jugoslavija dežela, v kateri sprti bratje surovo udrihajo eden čez drugega, tulijo in bobnajo vsevprek, padajo na kulturno raven afriških plemen. Moralna obnova zasebnega in javnega življenja je conditio sine qua non jugoslovanskega bratstva. In še nekaj: V jugoslovanskem prostoru ne koeksistirajo le različni narodi,

nadaljevanje na 14. strani

MILAN PINTAR

Spogledovanje z resnico

Dogajanja v Jugoslaviji so v tem trenutku zares protislovna: medtem ko na jugu organizirajo civilno zaščito in so po lastni oceni tik pred izbruhom nacio-socialne vojne, na severu v to skoraj ne moremo verjeti in vse to le opazujemo — sicer čedalje bolj zaskrbljeni, kot poudarjajo forumi. Kako torej razumeti zadnje dogodke, ki se prehitevajo s tako naglico, da jim niti radijska in TV poročila ne morejo več slediti?

Prvo, kar moramo ugotoviti, je dejstvo, da je revolt jugoslovanskih delavcev spontan in upravičen. Ni ga izzvala samo gospodarska kriza, temveč predvsem spoznanje, da so obstoječe politične strukture nesposobne in nepripravljene, da se z njo zares spoprimejo in jo obvladajo. Prav to spoznanje je ekonomsko krizo tudi zaostrilo v družbeno: nenadoma niso več napomembnejše vrste za socialni kruh ali problem, kako preživeti s plačo v višini 150.000 din — tarča gneva so postali ljudje na položajih, funkcionarji, ki očitno ne znajo in/ali nočejo storiti ničesar, da bi se situacija spremenila.

To je prva in najpomembnejša sestavina sedanjega političnega trenutka. Vodilne garniture so v zavetju enostrankarskega sistema monopolizirale funkcije in ukinile sleherno družbeno kontrolo nad sabo, s tem pa so ubile lasten motiv za stalno usposabljanje in odgovornost za razvoj; pretežno so olesenele. Sistem menjave predsednikov na dvanajst mesecev je glavni del njihovih naporov in interesov usmeril v kadrovsko kombinatoriko; pričelo se je štetje, komu je ostalo dovolj časa ali mandata za take funkcije, reševanje razvojnih problemov in dejansko upravljanje pa je bilo potisnjeno v stran. S tega zornega kota so delavski štrajki, protesti in zahteve po hitrejšem urejevanju stvari upravičeno — in očitno celo potrebni.

Toda preusmeritev pozornosti revoltiranih množic od stvari k ljudem je bila tista ključna točka, v kateri je nekdo namesto sedanjih ljudi ponudil sebe in svoje, namesto sedanjih obljub nove, obenem pa zasnoval in podtaknil elemente še bolj avtoritativnega, še bolj oblastniškega sistema, s še manj pozitivne kadrovske selekcije in javne družbene kontrole. Da bi prikril to noto despotizma, je v spontane socialno-politične proteste vključil nacionalizem in pripravil premišljene scenarije, po katerih naj razjarjena ulica, opita z nacionalno strastjo ter spretno vodena in usmerjena iz ozadja vrže vse tiste, ki so napoti novemu absolutizmu.

Titograjski dogodki so prvi poraz tega scenarija. Spretni črnogorski politiki so uspeli plaz zahtev in grozečega nasilja razcepiti — na eni strani so priznali upravičenost socialnih in ekonomskih zahtev, na drugi pa so zavrnili in z grobo policijsko silo zajezili napad na vodilne ljudi in ustanove nacionalne suverenosti. Ta uspešen manever je bil za nas Slovence pravo olajšanje: pokazal je, da se je mogoče in treba temu organiziranemu nasilju ulice upreti; take mitinge, nevarne in žaljive za vse nesrbske sredine je treba preprečiti z vsemi sredstvi, v Sloveniji tudi z aktiviranjem uniformirane teritorialne obrambe. Seveda pa uspešna akcija Črne gore problema ne rešuje; nasprotno, celo zaostruje ga. Po njej se namreč zastavlja vprašanje: ali bodo politične strukture ta revolt razumele kot zadnji opomin za hitrejše reševanje krize — kar bi zahtevalo notranjo konsolidacijo partije oz. njeno prenovo na podlagi znanja in moralnih principov — ali pa bodo proslavile to pirovo zmago in si še okrepile neupravičeno samozadovoljstvo in samozavest.

Iluzorno bi bilo verjeti, da so po neuspehu v Titogradu sile, ki stojijo za organizacijo mitingov in manipulirajo z lačnimi množicami, odstopile od svojih ciljev. Nasprotno, svoj poraz so prikrile s tem, da so takoj usmerile prst na novega sovražnika — Slovenijo, in napadle njeno moralno podporo Črni gori. Prav s tem pa se je srbski CK razkril kot spiritus agens sedanjih dogodkov, pa tudi kot tisti, ki je v ozadju najbolj umazane in podle novinarske hajke v naši zgodovini. Čeprav Slovenija verjetno še ni neposredno ogrožena, pa bo deležna novega pljuska gnojnice iz srbskega tiska. Medtem pa se neusmiljeno bliža zima in šumadijsko nacionalistično vrenje bo dobilo dodatno socialno razsežnost — zato se bo okrepil pritisk na ZIS, kajti samo ta lahko opravi pomembnejša prelivanja kapitala v jugovzhodne regije. In to bo pod pritiskom grožnje, da bo padel, tudi storil — čeprav komaj verjamem, da bi ga to rešilo. To je pač ironija politične dialektike.

Kaj pa Slovenija? Tu je naprednejši del političnih struktur prvi spoznal, da se je treba spopasti s krizo ne le z ekonomskimi ukrepi, temveč predvsem z daljnosežnimi reformami ekonomskega in političnega sistema. Ta naravnanost je sprožila tako opevano »slovensko pomlad« in formiranje slovenske nacionalne samozavesti — pa tudi konflikt z Beogradom, ki ga je ta spretno podtaknil JLA. Toda manever ni v celoti uspel: kljub notoričnemu prikazovanju razmer v Sloveniji kot kontrarevolucije vojska v to realno ne verjame in na generalnem planu na ta podtikanja ne naseda — posamezni generalski nastopi so sekundarni kadrovski manevri.

Ob vsem tem pa ne smemo pozabiti, da v ozadju tli neobvladana ekonomska kriza in že družbeno tkivo. Fizični obseg proizvodnje nam je v 6 mesecih letošnjega leta padel za 4,5 %; tehnološke povezave s tujino se trgajo, od projekta zasebnega podjetništva je ostalo bore malo: občinske davčne uprave so dotolkle obrt in zmanjšale število zaposlenih za 6 %; sindikati so vsilili svoje tolmačenje zaposlitvenega monopola in delitve OD. Kadrovske prenove ni — ne v vodstvih podjetij, ne v občinah, ne v republiki, ne v ZK, kjer predsednik kljub naši nesporni podpori še ne vleče nujnih potez. Zato tudi podpora naših delovnih kolektivov slovenskemu političnemu vodstvu v trenutkih zavesti o nacionalni ogroženosti teh dejstev ne sme prekriti in odriniti, kajti samo vprašanje časa je, kdaj bodo izbila na svetlo.

Očitno je torej, da tudi Slovenija ne hiti ravno z dejanskimi reformami sistema. Še več, čedalje bolj evidentno postaja, da se te reforme izvajajo le v toliko, kolikor ob tem ohranjajo vodilne strukture nedotaknjene. Prav v tem pa tiči bistvo naše **družbene** krize: je dolgoročna posledica nesposobnosti vodilnih struktur. Če za Srbijo velja, da zamenjava ljudi brez globljih sprememb sistema ne pomeni izhoda iz krize, potem velja za Slovenijo obratno: globlje reforme niso možne brez večjih kadrovskih sprememb.

Gledano sociološko je sodobna družba kontinuiran splet institucij. Enodimenzionalna (enostrankarska) struktura teh institucij je tisto, kar ne omogoča pozitivne in stalne notranje kadrovske selekcije ter zunanje družbene kontrole. Taka struktura v času krize lahko ponudi le zamenjavo ljudi na oblasti brez spremembe sistema ali »reforme« brez spremembe ekip: torej v bistvu navidezne spremembe. Spremembe, ki ničesar ne spremenijo.

Milošević je danes objektivna nevarnost. Toda to ni slučajen pojav in nevarnost je tako velika zato, ker take pojave — absolutizem — po naravi stvari rodi enopartijska družbena struktura vedno znova, v vsaki krizi. Zato je treba razviti večdimenzionalno strukturo družbenih institucij, policentrično strukturo uprave, ravnotežje oblasti. Vse dokler tega ne bomo storili, bodo enopartijske strukture kot svojo alternativo v krizi razvoja ponujale nove »vodje«.

Vse dokler ne bomo razvili družbenih ustanov dejanske demokracije, smo kot družba, torej razvojno, in kot narod zelo občutljivi. Očitno velja ocena ameriških analitikov: Jugoslavija je vstopila v dolgo obdobje nestabilnosti, v katerem bo uporaba sile ali grožnja z njo stalno prisotna.

Boris Bavdek, sekretar Medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko:

Neslišni nismo, neaktivni še manj, prav gotovo pa smo premalo učinkoviti

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj, 12. oktobra — »Položaj v državi se izjemno hitro in dramatično poslabšuje in zaostruje. Protislovja, izseljevanje Srbov in Črnogorcev, mednacionalna nestrpnost in počasno reševanje razmer na Kosovu, način in politične metode v razpravi o spremembi ustave SR Srbije, zadnji dogodki v Vojvodini in Črni gori povzročajo globoko zaskrbljenost med občani. Sporočila in zahteve z nekaterih mitingov, ki se izražajo tudi v zahtevah po orožju in še bolj drastičnih, v nenačelnih in neargumentiranih napadih na vidne predstavnike družbenopolitičnega življenja SR Slovenije, njenih predstavnikov v vodstvu SFRJ, ustvarjanje protislovenskega razpoloženja ipd. so povzročali osuplost, ogorčenje in odklanjanje. Zadnji dogodki že sprožajo tudi strah, vprašanja, kam vodijo takšne zahteve, podtikanja in obračunavanja; hkrati pa ljudi vsi ti občutki, ki se vse bolj koncentrirajo v občutku ogroženosti, vodijo k spontanemu reagiranju, kar se kaže v protestu zoper takšne razmere, v pozivi in zahtevah slovenskim politikom, da vztrajajo pri politiki »socializma po meri ljudi« ter pri opredelitvah do ustavnih amandmajev, ki so bile izražene v javni razpravi. Ljudje pričakujejo, da bo 17. seja CK ZKJ ocenila stanje, presegla idejne razlike ter končno spet preusmerila pozornost v uresničevanje sklepov konference ZKJ oziroma h gospodarski in politični reformi ter k prenovi ZK. V vseh teh razpravah dajejo spontano in vsestransko podporo delu sedanjega slovenskega političnega vodstva in ga zavezujejo, da vztraja pri opredeljeni politiki,« je na vprašanje o sedanjem položaju v državi in o vplivu aktualnih dogajanj na gorenjske razmere, odgovoril Boris Bavdek, sekretar Medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko.

Osrednji gospodarsko-politični problem v državi je Kosovo. Koliko je doslej Gorenjska storila za hitrejši gospodarski in družbeni razvoj te pokrajine?

Nisem prepričan, da je Kosovo osrednji gospodarsko-politični problem v državi, ampak bi prej dejal, da se na Kosovu koncentrirano izražajo vse slabosti in protislovja v vodenju ekonomske politike, politike mednacionalnih odnosov in drugih. Res pa je, da so razmere na Kosovu prav zaradi navedenih razlogov in tudi zavoljo delovanja iredentističnih sil, vseh nacionalizmov, socialnih razmer in slabosti v delovanju socialističnih sil najbolj kaotične in krizne. Z vsem tem pa je Kosovo dejansko ključni politični problem v državi.

Gorenjska je odgovorno in v celoti izpolnjevala obveznosti do nerazvitih republik in Kosova. Te obveznosti niso majhne in se še povečujejo. Delovne organizacije iz našega območja so bile v zadnjih letih nosilke 17 konkretnih programov, od teh tri na Kosovu (Sava Kranj — Rekord Djakovica, Engenering Kranj — Pegli Uroševac in Iskra Telematika — PTT Priština). Naše organizacije pa razen tega sodelujejo s približno 70 odstotki sredstev, ki jih namenjajo za nerazvite, tudi v konkretnih programih, katerih nosilci so posamezne delovne organizacije iz ostalih delov Slovenije. Med temi se jih več izvaja na Kosovu. Prepričan sem, da bo gorenjsko gospodarstvo v še večjem obsegu sodelovalo v projektih na Kosovu, saj je reševanje kosovske drame naša skupna obveza, izločena sredstva za nerazvite pa se najbolj smotrno porabljajo prav s konkretnimi projekti.«

● Gorenjske občine oziroma njihove družbenopolitične organizacije so v precejšnji zagati, kako se odločiti, ko jih iz pobratenih in prijateljskih občin v Jugoslaviji vabijo na razne mitinge (solidarnosti). Vaše mnenje!

»Zakaj v zagati? Tudi to sodelovanje ima trdne temelje in svoja načela. Opredelitve gorenjskih občin oziroma njihovih družbenopolitičnih organizacij so bile jasne in nedvomne. Vse so se tudi v teh razmerah, morda pa zaradi teh razmer še toliko bolj vključevale v vse redne in dogovorjene oblike medsebojnega sodelovanja (npr. Škofja Loka — Smederevska Palanka, Kranj, — Senta, Jesenice — Valjevo itd.) Vabiteljem na mitinge pa so jasno sporočili, da na njih ne bodo sodelovali, saj se z mitingi razmere ne razrešujejo. V svojih odgovorih so tudi pojasnili, kako te razmere vidimo v naših okoljih. Za takšen odnos sem se zavzemal tudi sam.«

● V Jugoslaviji je vse globlje nezaupanje med republikami, med narodi in narodnostmi. Tudi Gorenjska je »Jugoslavija v malem«. Kakšni so odnosi med domačini in delavci iz drugih republik, med pripadniki različnih narodov in narodnosti?

Na Gorenjskem v preteklosti nismo imeli resnejših nesporazumov s priseljenimi delavci iz drugih republik in pokrajin. To je še zlasti veljalo za kolektive, ki so izrazito nacionalno heterogeni. Razmere, ko se v nekaterih delih Jugoslavije ustvarja protislovensko razpoloženje in se razlike politizirajo v pragmatične politične potrebe, narekujejo, da tem odnosom posvetimo vso skrb. Ne bi bili na kulturni in civilizacijski ravni, s katero se radi pohvalimo, če bi ob koncu 20. stoletja dovolili nestrpne nacionalne odnose v našem okolju.«

● V javnosti je slišati tudi za očitke, da je glas gorenjske zveze komunistov neslišen. Se s takšno oceno strinjate?«

»Vse očitke in pripombe je treba pazljivo pretehtati, saj ni dovolj, da se le sami ocenjujemo, ampak moramo spoštovati tudi to, kako se vidimo v očeh celotne javnosti. Neslišni nismo, neaktivni še manj, prav gotovo pa smo premalo učinkoviti. Ne delujemo le v ZK, ampak v vseh institucijah političnega sistema. Res pa je, da ne organiziramo »mitingov« in da odprtih, še zlasti pa občutljivih tem ne obravnavamo na aferaški način. Sodimo, da nam sklepov ne manjka in smo zato predvsem usmerjeni v razrešitev problemov. Ni ga ključnega gorenjskega problema, ob katerem komunisti ne bi bili aktivni. Sicer pa se mi zdi, da to vprašanje ni naslovljeno le meni, temveč tudi sredstvom javnega obveščanja, ki z izjemo Gorenjskega glasa in lokalnih radijskih postaj premalo poročajo o aktivnosti ZK na Gorenjskem.«

● Kako si predstavljate »sestop partije z oblasti«? Se vam ne zdi, da se ZK preveč vmešava v gospodarska vprašanja in da ima še prevelik vpliv na kadrovsko politiko? Velik vpliv pa ob velikih izgubah v gospodarstvu zastavlja vprašanje o odgovornosti. Kaj menite o tem?

»O »sestopu partije z oblasti« je vrsta nesporazumov in nejasnosti. To še posebej občutijo komunisti v osnovnih organizacijah ZK, ki nimajo oblasti niti se ne obnašajo oblastno, ampak se trdo borijo, da se pogled ZK v teh okoljih sploh sliši. ZK na občinski ravni ima posebno o gospodarjenju zelo malo pristojnosti pa tudi sicer nimam vtisa, da bi občinski komiteji ZKS in njegovi organi pri nas uveljavljali svoje poglede in politiko na oblasten način ali celo zunaj SZDL.

Za kaj pri »sestopu partije z oblasti« sploh gre? Predvsem za to, da ZK, predvsem CK ZKJ in CK ZKS, ne deluje z avtoriteto državne partije, ki postavlja naloge državnim organom, arbitrira ob različnih pogledih v delegatskih skupščinah in disciplinira republiška ali pa občinska vodstva ob spornih problemih in sploh razpolaga s končno resnico. ZK mora kot idejnopolitična sila opredeljevati politiko in se znotraj institucij političnega sistema bojevati za uveljavljanje stališč, sprejetih v ZK. To je težka pot in do takšnega cilja bomo tudi komunisti morali razčistiti še vrsto vprašanj. Seveda pa ne gre za »akademska vprašanja«, ampak za težaven proces, v katerem se tudi ZK ne more otresti odgovornosti za sedanje stanje.«

Kar zadeva kadrovsko politiko, sodim, da se ZK obnaša v okviru dogovorjenih meril kadrovske politike in ne monopolno. Če pa kdo sodi, da ZK danes postavlja in odstavlja direktorje, se globoko moti, ne glede, ali gre za uspešne kolektive ali za organizacije v izgubi. Z vso aktivnostjo si prizadevamo, da imajo kolektivi odločilni vpliv na izbor poslovodnih delavcev. To ni parola in pokritje, temveč današnja praksa.«

● V gorenjskem gospodarstvu sta dva velika zgubarja jeseniška Železarna in kranjska Telematika. Za prvo je mogoče slišati, da je to zgrešena naložba, za drugo, da so razmere v tovarni tudi posledica zgrešene kadrovske politike.

»Bojim se, da se upravičene naložbe presoja pod vtisom izgube. Vem, da so bila ob investicijskem elaboratu izpostavljene vsa relevantna vprašanja in da je prišlo do pozitivne odločitve. Javnosti je treba pojasniti predlagano finančno konstrukcijo in tudi to, kako se je dejansko izvajala. Izpad dogovorjenih deležev sovlagateljev, položaj črne metalurgije v tem obdobju, politični obresti itd. dajejo drugačen obraz govor. Mislim, da bi bilo primerno, če bi direktor Železarne Boris Bregant konkretneje odgovoril na to vprašanje in predstavil učinke nove elektrojeklarne. Ocenjujem in ne jaz kot sekretar Medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko lahko odgovori na to vprašanje, hkrati pa bi veljalo bralcem povežiti tudi mnenje Petra Kraliča, ki ste ga že objavili v Gorenjskem glasu.

Ali so razmere v Iskri Telematiki posledica zgrešene kadrovske politike? Bojim se, da se problem poenostavlja. V prid objektivni oceni bi bila gotovo primerjava problemov s sorodnimi podjetji v svetu na takšni razvojni ravni. Kolikor mi je znano, so se vsa srečevala s problemom »tehnoloških viškov«, s strahovi tim pomanjkanjem strokovnih kadrov, s pomanjkanjem razvojnega denarja ipd.. Mislim, da bo prišel čas, ko bo tudi Telematika prišla v stabilnejše razmere, ki pa bodo med drugim omogočili tudi uravnotežene in objektivne ocene odgovornosti, tudi kadrovske politike.«

● Veliko se zadnje čase govori o napadih na JLA. Koliko je bilo takih primerov na Gorenjskem in v kakšne oblike je šlo?

»O napadih se res veliko govori, veliko več, kot jih je mogoče videti tudi z najbolj prepla nimi očmi. Očitno je, da ustvarjanje atmosfere politiziranja posamičnih izpadov, tendenciozno govorjenje in pisanje, poslabšanje odnosov med JLA in slovensko družbo nekaterim ustreza. Nas vendarle ni treba prepričevati, da gre za skupno oborožene silo vseh narodov in narodnosti in da so odnosi tudi na Gorenjskem tradicionalno dobri. Prav to pa potrjuje, omogoča in zahteva, da nihče v tej družbi torej tudi JLA, ne more biti izvzet iz kritičnega, vendar argumentiranega odnosa javnosti.

Odnosi na Gorenjskem so tudi v zadnjem času dobri, čeprav ni mogoče zanikati, da so znani dogodki delno obremenili medsebojne odnose. Do ekscesov ni prihajalo ali pa gre le za primere, ki so bili podobni tistim v prejšnjih letih (npr. vprašanje, zakaj vojaki v javnosti ne govorijo slovensko, neka skupina vojakov je bila pospremljena z vzklikom »živel Janša« ipd.) Na seji časopisnega sveta Gorenjskega glasa je bil kritično ocenjen tudi drugi prispevek o svinjski farmi, vendar ne v kontekstu napada na JLA. Bistvo pa je, da se vojaki, ki služijo vojaški rok na Gorenjskem, dobro počutijo in da se tudi vnaprej krepijo in izboljšujejo dobri odnosi med prebivalstvom, zlasti mladino in JLA.«

● »Roški proces« je tudi na Gorenjskem, še zlasti v Kranju, razgibal demokratično javnost. Kako ocenjujete postopek in njegove posledice?

»Razgibal je vso slovensko javnost. Komisija, ki jo je oblikovala skupščina SR Slovenije, bo celovito analizirala politične in pravne razmere, v katerih je potekal proces. Počakajmo na rezultate analize, posledice pa bodo vsekakor daljnosežne.

…NDREJ BOHINC — **DANICA DOLENC**

…i ste in morate biti gestapovec

…chauski procesi še vedno razburjajo našo javnost, kajti toliko in tako težkih krivic, kot so …e po vojni narejene prav ljudem, ki so se vrnili iz taborišča Dachau, zlepa niso bile nare…e nikomur. Edina njihova napaka je bila, da so preživeli. Stalinizem, nakaza našega sto…a, je tudi na naših tleh naredila svoje. Najhuje pa je bilo, da so jih obsojali in sodili njihovi …dje, tisti, s katerimi so se skupaj borili proti fašizmu, za svobodo.

…kaj se jih je upiralo z vsemi močmi. Pokonci jih je držala zavest, da so nedolžni, da gre …veliko pomoto, ki jo bodo njihovi tožniki in sodniki vendarle morali nekoč spoznati. Eden …h ljudi je tudi Andrej Bohinc. Njegova borba od leta 1941, ko je začel z NOB delati kot …ivist, pa do danes še ni minila. Na X. kongresu ZKS leta 1986, skoraj 40 let po obsodbi … smrt, je bil politično rehabilitiran, izplačana mu je bila minimalna odškodnina, vrnjene … bonitete. Toda, kdo ga bo rehabilitiral moralno? Bo lahko sploh kdaj o svoji nedolžno…prepričal svoje sodelavce, svoje soborce, ki so mu takrat obrnili hrbet, še več, valili nanj …e in nove krivde. Ali pa bodo šli s prepričanjem, da je bil res izdajalec, gestapovec, v …ob? Zavest o dachauskih gestapovcih je bila takrat in je še danes v ljudeh tako globoko …oreninjena, da bo marsikomu dvom zagotovo ostal. Andrej Bohinc se bo boril naprej, …vi. Do konca življenja. Nekje je zapisal: »Če bi bil samo malo kriv, ne bi nikoli prišel ven … Sam bi se uničil. Vedel bi, da sem upravičeno v zaporu, tudi hotel ne bi med ljudi.«

Andrej Bohinc je bil rojen 3. novembra 1912 v Mišačah pri Dobravi pri Kropi. Že poleti leta 1941 je postal aktivist na Jesenicah, 13. januarja 1942 pa že aretiran. Pri njegovem sodelavcu, znanem komunistu Leu Okrožniku so dobili v notesu zapisano njegovo ime. Leu se je posrečilo, da ga je še pravočasno obvestil, da se je zanj izgovoril, da ga je imel šele namen organizirati. Tako je bil Andrej Bohinc v Begunjah praktično neobremenjen. Ker je zdržal prva mučenja in ni nič izdal, je bil po dveh mesecih poslan iz Begunj s transportom 84 zapornikov v Dachau. Avgusta 1943 je bil izpuščen. Takoj po vrnitvi na Jesenice se je povezal z aktivisti na Jesenicah, od oktobra 1944 pa do konca vojne je bil partijski sekretar v odredu. Andrej Bohinc je bil tisti, ki se je 4. maja 1945 z Nemci v Begunjah pogajal o predaji in med prvimi v osvobojenih zaporih odpiral celice. Po vojni je bil na prvih volitvah 11. maja 1945 izvoljen za narodnega poslanca Skupščine FLRJ, marca pa postavljen za sekretarja Okrajnega komiteja KP Jesenice.

Na Jesenicah se je v času njegovega sekretarstva zgodilo nekaj političnih umorov, za katere so bili ljudje in aktivisti prepričani, da so delo belogardistov, ki prihajajo s Koroške. Andrej Bohinc pa je odkril, da je bilo to delo mladih Skojevcev ob pomoči UDB-e. Med ubitimi je bil tudi kaplan dr. Tom, ki je ves čas sodeloval z NOB. Ko je UDB-a spoznala, da jih je Bohinc odkril, ga je bilo treba odstraniti. 14. oktobra 1947 so ga aretirali, mu naprtili celo vrsto težkih obtožb: da je v Dachauu podpisal sodelovanje z Gestapom, zato je bil tudi izpuščen, da je Nemcem pomagal pri medicinskih poskusih nad interniranci, da je po vojni delal za Intelligence service. Še več: naprtili so mu tudi organizacijo jeseniških pobojev. Na podlagi teh obtožb je bil na drugem dachauskem procesu 9. in 10. avgusta 1984 obsojen na smrt z ustrelitvijo. kasneje so mu kazen znižali na dosmrtno ječo, nato na 20 let strogega zapora. Odsedel je 11 let, 2 meseca in 16 dni.

…variš Bohinc, sredi vojne …s le redki prišli iz taborišča …ov, na svobodo. Kako je to … uspelo?

…o mojem mnenju mi je pri … največ pomagal dr. Miha …čnik, ki je že pred menoj …l domov. Tudi on je bil v …hau. On je imel zveze z dr. …m, ki je imel po alpinistični …i zveze z nekaterimi ljudmi … Dunaju. No, po drugi strani …e svoje naredila tudi tovar… ki je takrat zahtevala ljudi …delo. Moji znanci so uspeli, …e tudi tovarna delala prošnje …mojo izpustitev. Tako sem …l domov.«

…d 37 obsojencev dachau…ih procesov v Ljubljani v le… od 1948 do 1950 je bilo 11 …ojenih na smrt, 3 pa so …rli v preiskavi. Med te.ni je … Janez Perenič, španski bo…, učitelj po poklicu. 21 jih je … v zaporu od 3 do 12 let. …vna procesa sta bila Dieh…v in Bohoričev proces. Polit…ro CK Slovenije je dal jeseni …48 vsem partijskim celicam v …oveniji direktivo, da morajo …pravljati o strahotnih zloči…h Diehlove in Bohinčeve …upine.

… pa je bil po vašem glavni … za vašo aretacijo leta …?

»To sem vseh ll let v za… analiziral in še danes ni… prišel do drugačnega za…čka »krivde«, kot je prav ta-

…tem času smo imeli vsi se…arji Slovenije po enkrat na …ec konferenco na CK KPS. …mo dobivali nove diretkive, …čali. Moja osnovna napaka …e bila, da sem vedno spraše…kje so zapisniki o zaslišanju …ih Nemcev v Begunjah. Prav …o sem spraševal, kje je arhiv, …u 12.500 o 13.000 fasciklov, iz …unj. To pa zaradi tega, ker …e že takrat dogajalo, da so …nikomu, ki so ga hoteli kom…itirati, naprtili, češ da se je …o zadržal v Begunjah, da je …izdajal. In vedno sem trdil: …mi zaslišali tistih 92 Nem… ki so bili povečini v Begu… vsa štiri leta vojne, jih kon…trali med seboj, bi izvedeli …nikaj. Zasliševali bi jih lah…se leto. Zavezniki so jih za…evali tudi po tri, štiri leta, da …dognali resnico. Tako pa smo, …glejte, eno samo noč uničili …posadko in arhiv in s tem …mogočili vse. Zdaj že 40 let …rimo v kalnem. Imam vero…dojno pričo, še živo, ki mi je …vedala, da so trikrat peljali …vne šefe iz Begunj v Ljublja…na zaslišanje. Za naše vsemo…če preiskovalce je bilo to do…j. V začetku avgusta 1945 je …el v Begunje kordon polica…, vsi takratni uslužbenci so …rali domov. V tisti noči so …raznili kaznilnico... Tako smo …čili najboljše dokaze. Prepri…n sem, da je bila nešteto lju…em v teh 40 letih storjena krivi…, so jih po nedolžnem obsojali, …kdo, ki je bil dejansko kriv, pa je ostal neodkrit. Ali so se ti ljudje zgovarjali na nekega Bohinca ali pa na Diehla, ali na Oswalda, ki smo bili takrat tako rekoč nepomembni, ali so se zagovarjali na tiste, ki so takrat že nekaj pomenili. V Begunjah so bili tudi Miha Marinko, Vida Tomšič, Pepca Kardelj, pa so vsi prišli ven... Čeprav mi nekateri dopovedujejo in dopovedujejo, da je arhiv v centralni udbi v Beogradu, tega ne verjamem. Če je pa res, naj ga pripeljejo v Ljubljano, kajti ta arhiv se nanaša izrecno na Slovence, predvsem na Gorenjce.

Drugi vzrok pa so bili poboji na Jesenicah prva leta po vojni. Od marca 1946, ko sem prevzel mesto sekretarja KP pa do 14. oktobra 1947, ko »sem odpotoval na študijsko potovanje v Sovjetsko zvezo«, so na Jesenicah ubili 12 ali 13 ljudi. Ubiti so bili predvsem ljudje, ki so si na kakršenem koli javnem sestanku upali nekaj kritizirati, postaviti kakšno nepriljubljeno vprašanje. Čez nekaj dni je bil ta človek ubit. Ustreljen, preboden. Zadnji tak umor se je zgodil tisti dan julija 1946, ko je šel Kardelj s svojo delegacijo v Pariz na mirovna pogajanja. Na Jesenicah ga je na železniški postaji ob 13. uri pričakalo okrog 3000 delavcev železarne, Kardelj je imel provizoričen govor kar skozi okno. S Kardeljem sta bila tudi Bakarić in Moša Pijade. Poprosil sem ga, naj se vlak ustavi na trenutek še na Hrušici, kjer ga ljudje tudi čakajo, potem je vlak odpeljal proti meji. Vlak še ni bil v tunelu, ko mi pridejo povedat, da so v majhni hišici na Hrušici ubiti trije ljudje: mož, žena, punčka. Prerezani vratovi, trebuhi. Strahoten prizor. Takoj sem zahteval, da pošljejo na teren vse ljudi in naj iščejo tako dolgo, da bodo dobili morilce. Dva dni so ljudje UDB-e in notranje uprave neprestano iskali. Vendar vedno znova so prihajali za zaključka, da vse sledi vodijo na Koroško. Takrat se mi je to zdelo logično, saj je bila takrat tam gori vsa banda, ustaši, četniki, beli, ampak, zakaj so ubiti tisti, ki so prejšnji večer kaj na sestanku rekli, je vrtalo po meni. Morilec potem ne more biti s Koroške! Mora biti domačin! Toda kljub temu sva šla mesec zatem s Svarunom v Kranj k Tonetu Vidmarju, ki je bil komandant obmejnih enot, in poprosila, naj bi okrepil obmejne straže.

Medtem sem dobil anonimno pismo. Črke, izrezane iz časopisa so sestavljale tekst: »Tovariš sekretar, prepreči ubijanje!«

Torej, ljudje vedo nekaj več, sem razmišljal. Začel sem vpadati na seje po osnovnih organizacijah, mojim znancem, starim partizanom sem naročil, da me obveste takoj, čim slišijo, da mislijo kje koga likvidirati.

Izvedel sem, da so pri nekem članu partije na Jesenicah, pod sliko Tita pri svečah zaprisegli mladenci, Skojevci, fantje in dekleta pri 15, 16 letih, da bodo izvrševali vse naloge, ki jih bodo dobili. Ena od deklet je bila zaposlena pri meni na okraju. Povprašal sem jo o tej zaprisegi in kakšne naloge so že izvajali. Povedala je, da so pri volitvah pazili, kdo je vrgel kroglico v črno skrinjico, povedala pa je tudi, da je Tinček, ubil dr. Toma. Takoj sem ga dal poklicati. Povedal mi je, da je dr. Toma ustrelil v hrbet, ko je ta pri sv. Križu, bilo je oktobra 1945, hodil po jasi sem in tja in bral brevir. Vzel mu je uro in denarnico. Poslal sem ga domov po te stvari in prinesel mi jih je pokazat. Sporočil sem na UDB-o Ivu Svetini v Ljubljano, drugo jutro so prišli ponj in zame je bil ta problem rešen. Fant bo pač obsojen. Toda zgodilo se je drugače. Čez mesec dni, ko so bile v tovarni volitve v sindikat, se je pojavil na volilni listi. Zvečer mi je volilna komisija prinesla 6 listkov, na katerih je pisalo: »Nočemo morilca duhovnikov!« Hoteli so celo, da ga postavim za sekretarja SKOJ. In tudi postavili so ga.

Mesec dni kasneje pa mi je nekdo iz Bohinja prišel povedat, da bo tisti dan ob 11. zvečer ubit dr. Volf, zdravnik v Bohinju. Ubiti so ga nameravali, ker je rekel, da ima preveč poklicnega dela in da izstopa iz partije. Ubil naj bi ga Evstahij Baloh, ki je bil tedaj šef personalne uprave pri gozdni upravi v Bohinju. Da bi preprečil ta umor, sem ga takoj poklical po telefonu, češ, naj nujno pride k meni s podatki o sindikalni organizaciji v podjetju. Upiral se je, vendar, ko sem zagrozil, da bom prišel ponj s policijo, je pristal in prišel. Ko sva bila sama v moji pisarni, sem ga razorožil in zahteval, naj pove vse, kar je mislil narediti ta večer ob enajstih. Ko je videl da nima izhoda, je začel pripovedovati, kako so pobijali. To so bili torej morilci s Koroške! Baloh in Zupan izpod Mežaklje sta bila jeseni na tajnem procesu 1946 obsojena na 20 let, toda leta 1948, ko sem bil jaz obsojen na smrt, sta prišla na svobodo, na Gorenjskem pa so razširili vest, da je bil organizator ubojev na Jesenicah sekretar Bohinc. Mnogo Gorenjcev je še danes prepričanih, da je res tako. Za vsako napako, ki se je takrat zgodila na Gorenjskem, sem bil jaz grešni kozel!«

Kako pa je potekala vaša aretacija?« »14. oktobra 1947 sem imel popoldne ravno sejo okrajnega komiteja, bilo je okrog pete ure, ko mi je telefoniral Ivo Svetina iz CK: »Andrej, vesela vest, greš na študijsko potovanje v Sovjetsko zvezo za pol leta.«

Še isti večer, ob devetih naj bi bil na CK. Seveda sem bil vesel, svoje delo sem predal organizacijskemu sekretarju, šel domov se skopal, žena mi je pripravila kovček in ob dogovorjenem času sem bil v Ljubljani. Od devetih do enajstih sva se tam pogovarjala s Svetinom, ob enajstih pa je nekdo prišel, nekaj sta pošepetala, potem pa mi pravi Svetina, da bom zdaj šel še do tov. Marinka, kjer bom dobil nekaj navodil, zjutraj pa bom odpotoval z avionom preko Beograda in Kijeva v Moskvo. Zapeljali so me v Povšetovo v Centralne zapore. Mislil sem, da bom pač verjetno tu moral podpisati, da ne bom nič povedal, kar bom slišal in videl tam. Prišla sta dva oficirja, kavo so pili, žganje so imeli, povabili so tudi mene. Tu je bil tudi Čoban, upravnik zaporov, narodni heroj, s katerim sva se poznala. Naenkrat pride poročnik: »Tovariš Bohinc ali greste z nami? Vzel je moj kovček in ga nesel po hodniku. Prideva v neko sobo, na tleh je bil beton, za mizo je sedel drugi oficir. Oni odloži kovček, zaklene vrata, stopi mirno predme in pravi: V imenu ljudstva si aretiran!«

Pas mi je kar potegnil ven, vezalke sem moral dati iz čevljev, odpeljali so me v celico in tu dem ostal. Prvo noč, ko sem prišel na zaslišenje, mi je zasliševalec dejal: »Bohinc, govorite tako, kot hočemo mi, v nasprotnem primeru — letalo se je zrušilo!«

Ko sem prišel nazaj v celico, sem si mislil, bom že jutri povedal, kakšno neumnost počenjajo. Bil sem utrujen in sem zaspal. Potem se prižge luč, nekdo me trese. Bil je Niko Šilih v uniformi polkovnika.

»Andrej, kaj delaš tukaj?«

»Prekleto,« sem rekel »ti meni povej, kaj delam!«

In potem so sledila zasliševanja. Držali so vas v celici noč in dan pod močno svetlobo. Kako ste se počutili?«

»Strašno. Od te silne svetlobe in belih sten se ti pred očmi pojavijo kolobarji, vrteča kolesa, vseh mavričnih barv. Vrte se v eno smer, ko zatisneš oči, pogledaš, se vrte v drugo stran. Ta grozna bleščava, ta nespečnost, to je najhuje. Komaj si zaspal, že so te vrgli pokonci. Tudi po petkrat na noč sem moral na zaslišanje. V začetku sem vsak zapisnik prebral, popravil kakšno napako. Ampak po treh mesecih si nisem želel nič drugega, kot spati. Podpisoval sem vse od kraja, kar so hoteli. Ko sem se eno noč naspal, sem se zavedal, kakšne strahotne obtožbe sem podpisoval. Vse sem preklical. Saj to je norost, sem si dejal, saj bom s takimi izjavami zapeljal naše politično vodstvo... In kaj se je potem zgodilo?! V sobo je na zaslišanje prišel Ivan Morežan, polkovnik UDB-e, ki je šel skozi akademijo Djerdjinskega, jaz sem temu rekel Berijeva šola. Tam so se naučili enkavedejevskih metod in jih na nas preizkušali. Hodil je pred menoj, roke na hrbtu, jaz privezan na stol. Dokler mi niso priklenili nog na stol, rok pa zvezali na hrbtu, ni prišel notri. Zmetal mi je v obraz, da se mojim pritožbam na CK krohotajo. Pričel me je zvezanega »klofutat«. Ko sem mu dejal, da to ni nobeno junaštvo, da naj me odveže, da pištolo na vsak konec mize, pa bova videla, kdo bo hitrejši, je ponorel. »Ti baraba gestapovska, lopovska, ti hočeš ubiti oficirja UDB-e,« in me začel spet pretepati. No, danes pravijo, da je versko blazen... Dva policista sta imela odločilno vlogo v mojem življenju, to je Druchke, surov mesar, pa neki zvit slovenski udbovec, ki je šel skozi Berijevo šolo. Eden živi na Sveti gori pri Heidelbergu, eden pa na Tržiški gori pri Novem mestu.«

Kako so sicer ravnali z vami v zaporu?

No, za primer vam povem samo o operaciji moje krčne žile. Zdravnik mi je sam predlagal, da bi mi jo operiral, ker mi je ob moji sestradanosti silno izstopala. Vprašal sem ga, če me bo potem obdržal v ambulanti. Pritrdil je in še pridal, da se bom vsaj najedel. No, ko je bila operacija gotova, so me dali na nosila. Toda, odnesli so me v bunker, kjer je bilo zazidano okno, v popolno temo, na beton. Nosila so kar obrnili, da sem padel na trebuh in na usta, s tisto operirano nogo. V Ljubljani je bilo, tu, kjer je zdaj hotel Kompas. Na koncu bunkerja je bilo stranišče, samo luknja. Tam ven so lezle podgane. En centimeter dolge tanke bolhe sem imel, ko sem prišel čez 52 dni v celico. Prej sem bil pa enkrat tam notri pol leta.

»Pet let in pol sem bil strogo izoliran. Pet let in pol nisem videl ne knjige ne časopisa, ne svinčnika. Zame so nastopili boljši časi, ko je prišel za pomočnika upravnika mariborskih zaporov Vinko Cimerman. Bil je poštenjak. Ta je uredil, da sem prišel v knjižnico, kjer sem imel na voljo blizu 20.000 knjig. Ta človek, ki me je zasliševal, mi je počasi začel verjeti. Še bolj pa se je to potrdilo, ko mu je Marko Peršič, šef UDB-e v Ljubljani dejal: »Zapomni si: svinjarijo, ki smo jo naredili z Bohincem, smo jo z malokom v Jugoslaviji!« Od takrat se mi je življenje izboljšalo.«

Tu v knjižnici se mi je posrečilo spraviti iz zapora okrog sto pisem. Naslovil sem jih na Tita, Jovanko, Rankovića, Kardelja, na CK, vlado, skupščino, vrhovno tožilstvo, sodišče v Beogradu, vsem vsem forumom.

Seveda je takoj stekla preiskava, kdo je pisma nesel ven. No, potem je povedal neki moj »prijatelj«, da je šel štiri leta prej ven...Vendar zunaj so le slišali zame!

Menda so vas poskušali prepoznati celo za norega, češ da imate fiksno idejo, da niste krivi, da niste gestapovec.«

»Po tistih mojih pismih, ki sem jih poslal v svet iz mariborskega zapora, so me na zahtevo centralne UDB-e poslali na pregled k psihiatrom v Ljubljano. Pregledovala sta me dr. Niko Vončina in dr. Borštnar. Vončina me je posedel kakšnih pet metrov od mize, pred vrata pa postavil dva silaka, za vsak primer, če bi ponorel. Nič čudnega, če je pa take karakteristike dobil, kakšen zločinec sem. Čez kakšnih deset minut, pa me je povabil bliže k mizi. Povedal sem mu tudi, da ga poznam, da sem ga jaz jeseni 1945 sprejel v partijo, ustanovil njegovo celico.

Neko noč me zasliševalec dvigne in pokliče v pisarno, tam pa mi je ponudil jestvin, vina, cigaret. Vedel sem, da v takem privatnem razgovoru išče moje slabe točke, toda prav nič nisem pazil na govorjenje, ker enostavno nisem storil ničesar, za kar bi se moral sramovati, zato sem jedel in pil, kolikor sem si poželel. Tisto noč sem popil dve steklenici vina. Postavljal mi je različna vprašanja, na katera sem mu hitro in brez premisleka odgovarjal. Tak razgovor sva imela kake štiri ure in nazadnje sem ga vprašal, ali sploh daje kak odstotek verjetnosti mojim dokazom, ko sem izpodbijal njegove nemogoče trditve. Odgovoril mi je dobesedno: »Mi ne dajemo niti en promil verjetnosti, da vi niste gestapovec, *ker vi ste in morate biti gestapovec!*

…a procesu so mi dodelili advokata po službeni dolžnosti. To je …il dr. Leon Krek. Ko sem izjavil, da ne potrebujem zagovornika, …e planil pokonci javni tožilec: »Zločini obtoženega Bohinca so ta…ko veliki, da po zakonu mora imeti zagovornika!« Istočasno mu …a ni dal niti obtožnice. Krekova osnovna napaka je bila ta, da je …e vedno hotel pošteno opraviti delo. In ko je tožilec že kakšno …uro govoril, je dvignil roko in zelo pohlevno prosil, če bi mu lahko …az dal obtožnico, da bo vedel, za kaj gre. Vsa dvorana je bruhnila …v smeh. Seveda, obtožnice mu niso dali, tako da je on na koncu …mogel reči le: »Prosim za milostno sodbo.« Čez tri tedne je bil dr. …Leon Krek aretiran, obsojen na tri leta in pol, odsedel do zadnje…ga dne. Takoj po tem je pobegnil v Avstrijo, zdaj pa živi v Cleve…landu. Notri je še pravil, da so mu Bohinca podtaknili...

10. avgusta 1948 so bili Vlasto Kopač, dr. Roman Vidmar in Andrej Bohinc obtoženi na smrt z ustrelitvijo, Vili Brezar pa na 17 let strogega zapora.

Lepo sem mu povedal, da me teže le krivične obsodbe. Z Borštnarjem pa sva filozofirala, od idealizma do raznih frakcij v partiji. Povedal sem jima zakaj sem tu, da so me obsodili za Gestapo, za Intelligence service, potem ko to ni nič veljalo, so mi naprtili še Informbiro. Zdaj pa tudi s tem ne morejo vzdržati, pa hočejo, da bi preostanek življenja preživel v ustanovi. Vendar, sta bila enotna, da se kaj takega ne bo zgodilo.

»Verjetno je tudi žena poskušala vse mogoče, da bi vas spravila ven.«

Seveda je, toda nič ni pomagalo. Celo v Beograd je šla k Moši Pijadeju. Ko je prišla, da se mi kazen zniža na 20 let, mi je vsa vesela pritekla povedat. Toda, zame je bila to še vedno smrt.«

»In vi ste zdržali. Kako ste mogli, s čim ste se tešili, na kaj ste upali, ko je bilo tako vse brezizhodno?

»Kadar so nas peljali ven, sem, če sem le mogel, kje izpulil kak žebelj. Z njim sem v celici risal po zidu, kakšno hišico bom postavil za naju, ko bom zunaj. Vsake tri mesece so morali celico beliti. Prišel pa sem do spoznanja, da je v pogojih take absolutne oblasti stalinistične miselnosti nemogoče dokazati resnico. Šele ko so začeli prihajati mlajši kadri, se je začelo obračati na bolje. Stalinizem je stoodstotna inkvizicija: ne dovoli razmišljanja, dovoli le kimanje in ploskanje. Kolikokrat mi je prišel na misel tudi Buharinov stavek: Zgodovina ne mara nobenih prič umazanij!«

Kako ste izvedeli, da ste prosti ?«

»Bil sem v bolnici, ker sem dobil vnetje žolčnega mehurja, zlatenico, hemeroide. 24. decembra 1958 me je prišla obiskat žena in povedala novico, da jo je klical Mitja Ribičič in dejal, da bo dal na prvo sejo predlog, da me izpustijo, samo če bom dal izjavo, da po odpustu na svobodo ne bom zahteval obnove procesa. Ne, tega ne bom nikoli napisal, sem rekel. Ona in paznik sta me pregovarjala, naj to vendar naredim, sicer bog ve, kako dolgo bom še notri. Paznik me je potem dokončno pregovoril: »Tovariš Bohinc, napišite izjavo. Ko boste enkrat zunaj, boste lahko »staremu« pisali.« Mislil je na Tita. Potem sem razmišljal, da me taka izjava niti pravno niti moralno ne more vezati — in sem izjavo napisal.

25. decembra sem bil operiran, 31. decembra pa mi je upravnik Plos prinesel odpustnico. 6. januarja 1959 sem bil doma.«

Kako ste morali sovražiti tiste, ki so vas spravili v ječo, vam vzeli 11 let življenja?«

»Ne sovražim nikogar, samo za mene ne obstojajo. Kot da so zrak! Razmišljam pa o ljudeh!

Koliko čudovitih ljudi je za vedno odšlo z dachauskimi procesi. Če bi mi kdo dejal, naj opišem dobrega človeka, bi opisal Branka Diehla. Bil se plemenit, požrtvovalen, tovariški, kot komunist mora biti. Pa so ga ubili, kot druge. Nihče se ni zavzel zanj. Tri leta je bil pred vojno zaprt v Sremski Mitrovici, 4 leta v Dachauu, pa ga niso zlomili. Naši so ga v 6 mesecih...

Morda prav zdaj prihaja ta čas, ko bodo ljudje na dachauske procese začeli drugače gledati. Danes lahko vidite, kakšne laži si časopisje izmišljuje o slovenskih politikih. Boste zdaj verjeli, da so takšne uradne laži mogoče?

»So bile kakšne reakcije na članek v Mladini?

»So, anomimni telefonski klici. Eden od njih je v slušalko dejal: Molči, če ne te bo vzel hudič!

Jaz sem mu pa rekel: pridi čakam te!

D. Dolenc

PETER MLAKAR — VINE BEŠTER

De sade z Leibnizom

Živiš in kot vem, večinoma tudi ustvarjaš na Gorenjskem. Deluje ta del Slovenije nate kakorkoli stimulativneje, je možno iskati tako motivacijo kot inspiracijo v gorenjski pokrajini?

V gorenjski pokrajini vidim eno od manifestacij transcendentnega počela, znamenje njegove dobrote in neizmernega občutka za lepoto. Na prostor, v katerem živim, na njegovo naravno podlago, torej ne gledam kot na nekaj, kar enostavno pač je, neposredno in prazno v svoji preproščini ter zato nevredno visokih zahtev duha, marveč kot na pozitivno bit, ki že sama po sebi, iz svoje moči vzbuja v človeku radostne občutke, vnaša v njegovo dušo mir in spokoj ter ubija v njem samem patologijo vase, v svojo navidezno izpolnjenost zaprto notranjost. Ravno tako me navdaja z veseljem pogled na tista naselja ali stvaritve graditeljske umetnosti, katerih ustroj govori o smislu za preudarnost in vdajo draži, ki zmore v vrlino umno vključiti polno čustveno energičnost. Tako občutim vnanji svet, v katerem živim, vse njegovo naravno bogastvo, delo ljudskih rok in njegovega razuma, kot prostor, v katerem se po Milosti uresničí človekova svoboda.

Vedno znova (p)ostajaš mistična osebnost. Pojaviš se v javnosti in izgineš, se zopet pojaviš in tako naprej v nikoli zaključeni krog. Gre za eno od življenjskih načel ali zgolj zbir naključij?

Moč transcendentne instance je v tem, da se pojavlja tam, kjer se hoče. Najvišji obvladuje stvari tako, da se poleg istovetenja z njimi ter njihove prepojenosti z njim, vzpostavlja tudi kot njihov presežni princip. Popolnost božja je dosežena s tem, da se poleg celote, v kateri prebiva in jo izpolnjuje, da se poleg stvari, ki jih zastopa in na katerih ima svoj delež, prepoznava in potrjuje tudi neki njihov neulovljivi Presežek, nekaj Izven. Ta Izven je tista skrivnostna in dobrotna sila, ki odvisnost od objekta pretvarja v prostost. Si suženj, vendar pri tem uživaš. Zares se s stvarjo identificirati, je namreč za stvar samo njena največja nevarnost. Najbolj je neulovljiva identiteta, zakaj njena resnica, njen zakon, njena formula, ni ona sama. Samo žrtev namreč, ki uživa, pride zlu za hrbet. Hudiča, ki ima tisoč obrazov, se z vpeljavo preseznega principa premaga še z enim obrazom več.

Leto 1977 je tudi v našo deželo prineslo novo strujo, ki so ji v matičnem prostoru nadelu ime »punk«. Na sceno pridejo Pankrti, sledijo koncerti, prvi LP Dolgcajt, »ekscesi«...

»Najsvetlejši čas 20. stoletja je čas etičnega heroizma. Punk je bil samo slutnja prihajajočega veka, ki usmerja ljudi k vzvišenemu ter teši njihova stremljenja. Vendar ko punk sluti, tudi kliče. Toda to je klic nemočnega in ta klic se je evromeriški kulturi razodel kot razpad ekonomskega, socialnega, političnega, moralnega reda. Epoha punka je torej šele epoha slutnje, je čas želje in hrepenenja, a tudi prerokbe in v tem je pozitivno seme samega Začetka. Ta nered, ki ga opeva punk, pa je estetski. Punk je bil torej tista sladka vznemirjenost, ki jo čuti ljubimec, ko čaka na svojo izvoljenko. Ni pa še izpolnitev ljubezenskega razmerja. Zato je bil punk v pretežni meri nevrotičen. Punk je predsoba zlitja z ljubljenim, a ker se boji trdosti Zakona, ki šele omogoča pravo in polno uživanje v ljubezenskem razmerju, neizprosnosti Predanosti in imperativa Zvestobe, je še nihilistična drža. Punk je sicer že napovedoval, da bi mogla biti Red in Zakon največji užitek sam, vendar se je nad tem zgrozil ali pa tega ni hotel verjeti. Zato se je pokončal v kritiki politično-socialne realitete ali psihične razrvanosti, zato se je kot karizmatična kulturološka entiteta razkrojil v partikularizmu zasebne zabave ali v »slabem« uživanju hordnega instinkta.«

V krajšem časovnem preskoku sledimo tvojo pot, ki se od Lovšinove skupine seli k Laibachu. V tej zvezi je znana misel, da brez Pankrtov nikoli ne bi prišlo do Laibacha?

»Pankrti so bili dekadenca, ki zdravi, erupcija naslade v »slabem«, Laibach je duh. Toda duh zaobsega svoj prej, je v svojem zdaj in določa svoj potem. Zato so bili Pankrti konzul, ki jih je poslal on sam, da pripravijo njegov prihod. Bili so tisti, ki so govorili ljudstvu o Stvari, Laibach pa je že Stvar sama, se pravi njena čista pozitiviteta. Pankrti so bili slovenski Janez Krstnik. Oni hočejo spreobrnenje, vendar je Laibach tisto, ki mu je od Vsemogočnega že podeljena moč dati odvezo in punk je slutnja ideje, ki se imenuje Laibach. Pankrti so zahtevali svobodo, vendar daje svobodo šele Konsistenca, ki je zaradi svoje vročičnosti v kritiki politično-socialne entropije niso mogli doseči. Ta Konsistenca bazira na resnici, da sta Red in Zakon pozitivna, kar prizadevanje za socialno pravičnost in politično emancipacijo s sredstvi razbrzdanosti ne omogoča.«

Nekako dve leti si član, za marsikoga še vedno izredno skrivnostnega projekta Neue slowenische Kunst. V kolikšni meri ti uspeva zadrževati svoj lastni jaz pred sicer dokaj jasno razvidnimi pravili, ki vladajo znotraj NSK-ja?

»Sem samo pomočnik biričev, ki gonijo ljudstvo po brazdah nespremenljivih vrednot, sem eden tistih, ki podajajo šestila inženirjem ljudskih duš, sem ena od opek izvensvetnega principa.«

Znotraj NSK-ja vodiš oddelek za čisto in praktično filozofijo?

»NSK je organizem sestavljen iz oddelkov kot svojih organov. Ti organi so podrejeni celoti, ki jo preseva imanentno konsistentni duh, da je v svoji transcendentni veličini postavljen nad njo. Tak jo nadzira in hrani, neguje in resniči ter venomer pomlaja. Naloga oddelka za čisto in praktično filozofijo je, da v jeziku teorije slavi ravno to njegovo vsemogočno, svet v svoji bogati raznolikosti iz svojega uma stvarjajočo transcendentno bit, ter da se raduje, ko spoznava njegovo vsebino - Blaženost.«

Prenekatera misel je bila napisana na temo smisla življenja. V čem ga vidiš sam, ti ga uspeva uresničevati?

»Smisel življenja je delati dobro. Toda ali smisel sploh obstaja? Preden torej ugotovimo motiv svojega početja, moramo ugotoviti njegovo substanco. Smisla namreč takega, kot ga vidijo imanentistično-humanistični, aksiološko-eksistencialistični ali materialistično-pozitivistični filozofemi, enostavno ni. Če je treba na smisel enostavno pristati, vanj verovati ali ga sprejeti, je to enako kot vanj ne verjeti ali ga zanikati. Torej tako, kot je legitimna njegova afirmacija, je logično popolnoma veljavna tudi njegova negacija, zato je samo vprašavanje po njegovem pojmu pravzaprav nesmiselno. Smisel življenja je namreč treba iskati v neki instanci

izven samega pojma smisla, iskati ga je treba v neki nevtralni, presežni biti, kateri niti afirmacija niti negacija ne moreta do živega. Smisel življenja je treba iskati v instanci, ki je sam ta smisel kot Princip. In ta instanca, ki utemeljuje, postavlja, zagotavlja, nosi in varuje smisel življenja, je Bog. Smisel življenja je torej v tem, da poleg radosti v moralnem, ustvarjalnem, duševno polnem življenju ter njeni krhkosti, ko iz mračnih globin udari na dan groza zla, obstaja še neko vsepresegajoče, absolutno, neskončno Dobro, nasproti kateremu so še tako visoko razvite tostrane radosti majhne in nasproti kateremu zardeva še tako grozljivo peklensko zlo.«

Verjetno je vsaj določenemu krogu ljudi znano, da imaš do teologije vzpostavljen aktiven odnos. Gre skratka za področje, ki ima očitno posebno mesto v tvojem sprehodu skozi čas?

»Vse se začne in konča pri Bogu. Da je svet, mora ta imeti neko svojo formulo, neko svojo resnico, nek svoj zakon, ki pa ni on, svet sam, marveč je nekaj izven njega. Kakor pa se vse začne in konča pri Bogu, ki je absolut, tako je to, za kar nam gre absolutno, užitek. Tako se užitek istoveti z Bogom. Da pa ima torej vse neki svoj razlog biti mora tista substanca, tisti razlog same totalitete in njene biti, eksistence, užitek sam. Drugače povedano, da se uživa, je potrebna neka substanca, ki se manifestira kot užitek. In tudi to je Bog. Brez užitka kot nečesa substancializiranega ne bi bilo »zaznave« užitka in ne bi bilo razloga biti. Ali drugače povedano: Užitek je po svojem pojmu namen samemu sebi. Zato in ker je to popolno in absolutno, to popolno pa je tudi najvišje, je užitek v svojem bistvu pravzaprav tisto Dokončno in Dopolnjeno samo. To vse pa je spet Bog. Tako od užitka preidemo na božjo substanco, od psihoanalize kot biologije uživanja na transcendentizem kot teologijo uživanja.«

Pred leti si na simpoziju, ki je bil pripravljen v okviru Novega rocka v svojem nastopu posebej poudaril, da manjka Ljubljani, če resnično želi postati mesto, bordel. Kako lahko danes komentiraš izrečeno misel?

»Prava svečenica hrama ljubezni je tista ženska, ki naredi vse, zato blagor tistim, ki imajo hotnice za svoje žene.«

Če nadaljujeva v tem slogu [illegible] zanimivo slišati tvoje vredn[illegible] pojmov, kot so užitek, erotika, [illegible]nografija in, pri nas vedno zno[illegible]tualna, politika?

»Užitek je tisto prvo Pozitiv[illegible] spada v razred teološkega, ker [illegible] izmeren in ker je to, za kar se [illegible] edino gre.

Erotika je naslada gravitacije, [illegible]nografija je razgaljenje resnice [illegible]vanja - ponavljanje, in je mog[illegible] same Stvari seksualnega v ima[illegible]nem.

Politika pozna pravi in nepravi [illegible]tek. Prvi je užitek sle po obla[illegible] volja do moči, ki je emanacija [illegible] nega gona. Nepravo, »slabo« už[illegible] je zato, ker je ničenje lastnega [illegible] naslade, ki zahteva svojo večno[illegible] pa svoj pogin. Hkrati pa je [illegible] moči že užitek sam, kar pome[illegible] ni končni domet sreče moč, m[illegible] sam užitek. To pa spet ničí vre[illegible] in pomen politike. Če pa je po[illegible] skrb za blagor občestva in za [illegible] čno porazdelitev dobrin, je to [illegible] imperativa in kaj je drugega [illegible] kot tisti čisti zakon, neodvise[illegible] koristi in interesa, kot tisto po[illegible] samozadostno, kot tisti sam na[illegible] nanašajoči se smisel, ki dela [illegible] ker je to vsa njegova substanc[illegible] ma. Užitek je namreč že po sv[illegible] finiciji Zakon sam in to v sebi [illegible] konsistenten, trajen in absol[illegible] Tako je groba sila v bistvu ma[illegible] stacija impotence, etika pa [illegible] strastja omnipotence.«

Nahajamo se v nekih norih [illegible] eni kličejo k razumu, drugi rožlj[illegible] državljansko vojno. Manipulac[illegible] čustva so očitno preplavila z[illegible] logiko. Deluje vse to nate zastra[illegible] če?

»Kdor ve za obstoj Milosti, tem[illegible] ni ničesar bati. Enako velja za [illegible] ga, ki veruje v pravično sodbo i[illegible] zen. To, kar se danes dogaja v [illegible] slaviji, je pozitivno. Sodba bo [illegible] toda zato bodo pravično popl[illegible] bogato. Življenje bo našlo svoj i[illegible] da se še bolj polno razživi ravno [illegible] kjer se bodo trle kosti tistih, ki [illegible] za svoje sebične interese in nizk[illegible] nagone jemali drugim. Trpl[illegible] drugega je namreč vedno najma[illegible] merilna enota sreče vsakogar [illegible] smrtonosni virus orjaka. Kdor [illegible] zuje zgodovino, ve, da se stvari [illegible] čajo vedno tako, kot se morajo. [illegible] je slaba tolažba za tiste, ki ji[illegible] okus po krvi, češ da več kot živ[illegible] ne morejo izgubiti. Naj se p[illegible] pravica vedno najde svojo samo[illegible] ničitev, toda gorje tistemu na [illegible] protni strani tehtnice: tudi v p[illegible] ne uide kazni Najvišjega.«

---

nadaljevanje z 11. strani

Med bratstvom in različnostjo

tu so še druge kapitalne različnosti, ne nazadnje trije zelo različni kulturni sistemi: katoliški, pravoslavni in mohamedanski. Vsakršna jugoslovanska ureditev mora tako poleg enakopravnosti narodov zagotoviti tudi enakopravnost kultur. Vsaka politika, ki npr. ljudem iz srednjeevropskega katoliškega kulturnega prostora vsiljuje iz azijskega prostora in bizantinske tradicije prenesene vrednote in načine obnašanja, je nekulturna in navsezadnje doseže le to, da se razlike sprevržejo v sovraštva.

Religiozni vidik

1918: Slovensko versko življenje je v novem veku doživelo veliko sprememb. Po brezobzirnem zatrtju protestantske epizode v razkošju baročne protireformacije in mraku asketskega janzenizma, se je slednji ob zadnjem prelomu stoletja preobrazil v »veselo versko življenje«, ki je našlo svoj izraz v množičnih in razgibanih katoliških shodih (danes bi jim rekli mitingi). Novodobno slovensko cerkev označuje na eni strani težnja k sodobnosti, na drugi pa tradicionalna vpetost v bojeviti klerikalizem, ki se nekako ne more odreči »vmešavanju« na vsa področja družbenega življenja, še zlasti v kulturo in politiko.

Hrvaško versko življenje ni bilo tako rigorozno, asketsko in dogmatično, v njem je bilo manj papeštva in več cirilmetodijske širine in zato tudi manj klerikalizma. V kulturo in politiko je merodajno posegala le najvišja cerkvena hierarhija (J. J. Strossmayer), skratka: vera je bila bolj po meri vernega človeka. Slovenska verska dogmatičnost je bila posledica boja z razumsko naravnanim protestantizmom, pri Hrvatih pa tudi v veri prevladujeta čustvo in upanje. Katoliška politična stranka se pri njih ni nikoli uveljavila.

Srbsko versko življenje je bilo povsem drugačno od slovenskega in hrvaškega: tradicionalno, monotono in patriarhalno. Cerkev je bila povsem izključena iz politike, nikoli ní imela lastne politične stranke, intervencije v politiki so si lahko dovolili le najvišji predstavniki hierarhije osebno in zakulisno. Cerkev je bila ločena od države in tej tudi podrejena.

Estetski vidik

1918: Slovenci smo bili nekoč v vseh umetniških panogah tradicionalni zamudniki. Evropo smo ujeli šele v prejšnjem stoletju. Našo umetnost označujeta prevlada kvalitete nad kvantiteto ter lirskega občutja nad epskim; slednje pač ni našlo ustrezne dejanske podlage v slovenski zgodovini.

Hrvati so se v umetnosti oprli predvsem na lastno izročilo in manj na tuje vzore. Pokazali so več kvantitete kot kvalitete, več širine, več epike in manj zamudništva.

Srbi se lahko pohvalijo z veliko srednjeveško umetniško tradicijo, ki pa jo je zgodovina nasilno prekinila. Tako v 19. stoletju niso nadaljevali tam, kjer je obstal srednji vek, ampak so se tudi oni ozrli v zahodno Evropo. Posebej velja opozoriti še na dvoje. Najprej na to, da so kljub velikim zgodovinskim dejanjem relativno pozno dobili umetniške upodobitve le-teh (Crnjanski, Andrić, Selimović, D. Ćosić). In potem še na beograjski kulturni kompleks. Zagreb in Ljubljana sta namreč postali kulturni središči veliko pred Beogradom. Zato se je ta, ko je enkrat postal glavno mesto, nemalokrat posluževal nasilnega ravnanja tudi v prizadevanjih, da bi postal še kulturna metropola Jugoslavije.

1988: Kultura je ena redkih družbenih dejavnosti, ki ohranja in krepi jugoslovansko policentričnost in različnost. Enotne jugoslovanske kulture ni, kakor ni enotne jugoslovanske nacije, jezika, religije in še česa. Kulturni subjekti ostajajo posamezniki in njihove asociacije različnih nacionalnosti, ki lahko v tujini nastopajo tudi kot Jugoslovani. V incidentu, kakršen je nastal ob Plečnikovi razstavi v Parizu ob vprašanju ali je bil avtor »architecte slovene« ali »yougoslave«, je verjetno najboljša rešitev: »architecte slovene de Yougoslavie«.

Sicer pa je treba priznati, da so jugoslovanski umetniki vseh zvrsti v času obeh Jugoslavij enankovredno zastopali naše barve na svetovni umetniški sceni.

Razlike v narodnem značaju

Narodi, ki so se zedinili v skupno državo - Kraljevino SHS - so si bili po svojem značaju karseda različni. Enotnega jugoslovanskega nacionalnega značaja, katerega pomen in potrebo nekateri tako zelo izpostavljajo, ni bilo in ga pravzaprav tudi (še) ni.

1918: Videli smo, kako smo Slovenci vsled posebne kulturnopolitične vzgoje nagnjeni k dogmatizmu. Manjka nam smisla za relativnost. Skeptični smo in bližje razumu kot čustvu. Nismo dinamični, vse kar nas obdaja, nam je (žal vse manj) sveto in nedotakljivo, čeprav nas kot tako uokvirja in bremeni. »Zvestoba do groba« nas pogosto ovira in zavre. V našem značaju so tudi povsem nasprotujoče si črte: na eni strani ponižnost, na drugi tista »kmečka baharija«, za katero je Trdina zapisal, da »spada med prirojene grehe slovenskega človeka«. Pri čemer je priznal, da je tudi on sam »ni prost«. »Mi smo večidel ali strašni veseljaki, pijanci, razuzdanci, ali pa ravno tako hudi pusteži, skopuhi in odrtniki.« (7) Nekaj podobnega pove tudi znana formulacija o mehkem jedru v trdi skorji.

Hrvati so drugačni, zaneseni in čustveni, individualisti, ki slabo prenašajo tujo nadoblast. Zaradi te čustvene zanesenosti nemalokrat izgubijo smisel za realnost, kar jih zapelje v politične avanture in iz teh spet nazaj v politično monotonijo.

Srbi so spet čisto drug svet. Relativistom, kakršni so, jim nič ni sveto in stalno. So dinamični in polni optimizma. Oblastni so, brez oblasti ne morejo, pa se vendar ne prilagodijo nobeni obliki vladavine. Ker so bolj emocionalni kot racionalni, se v svojih odločitvah najraje ravnajo po intuiciji.

1988: Zdi se, da so se v sedemdesetih letih skupnega življenja nacionalne individualnosti še jasneje izoblikovale. In pojavile so se še nove: črnogorska, makedonska, »muslimanska«, albanska, nekateri se opredeljujejo celo za »jugoslovansko«. Vsaka ima svoj posebni značaj. »Jugoslovenarjem« pa taka nacionalna svojeglavost ne ustreza. Tako nam zdaj očitajo, da smo egoisti, da vidimo le sebe in svojo optimalno možno pot. Bratsko diagnosticiranje nam je že pred časom pripisalo posebni »slovenski sindrom«. Zato lahko vrnemo žogo nazaj in spregovorimo še o srbskem sindromu.

Srbski sindrom

Če spričo aktualnih dogajanj parafraziramo prej zapisane besede o srbskem nacionalnem značaju, bi lahko rekli, da so res relativisti, »brionska« ustava jim ni sveta, svoj optimizem in dinamizem pa izražajo na vedno novih mitingih. Bratsko nam ponujajo svojo oblast, legalno izvoljenim zveznim predsedstvom se ne podrejajo več. Da so bolj čustveni kot razumni, je iz mitinga v miting bolj očitno. Jih njihova nezmotljiva intuicija tudi tokrat ne bo pustila na cedilu? 27. marca 1941 jih je. Takrat so srbski generali, nezadovoljni s politiko, ki je dala določene koncesije Hrvatom po sporazumu Cvetković-Maček in po kapitulantskem pristopu te vlade k trojnemu paktu, izvedli puč, misleč, da bodo tako spet vzpostavili srbsko samovlado. V resnici pa so s tem dejanjem pahnili prvo Jugoslavijo v prepad, iz katerega je nato našla pot druga, prerojena in brez srbskega hegemonizma. Titu in Kardelju zdaj očitajo, da sta novo državo gradila po načelu »šibka Srbija, močna Jugoslavija«. Zato hočejo Srbijo okrepiti in nato spet nategniti vso državo na svoje kopito. Kdo in kako jim bo zdaj dopovedal, da smo Jugoslavijo po srbski meri že okusili in da je nočemo nikoli več?!

Kateri je torej skupek simptomov, značilen za srbsko »bolezen«? naj zapletem to »diagnosticiranje« še z osebno izkušnjo. Vojsko sem služil v Srbiji. Spoznal sem številne Srbe, na katere mi ostajajo najboljši spomini. Ob druženju z njimi se mi je nemalokrat povrnil optimizem po nekaterih mučnih kasarniških doživetjih. Med drugim po tistem, ki so nas desetarji več večerov zapored po deseti uri - torej proti »pravilu službe« - metali iz postelj in postrojevali na hodniku, ker eden od Albancev ni puščal nogavic na svojih škornjiih, kakor bi jih moral. Čeprav so vedeli, kdo je, so vedno znova maltretirali vse po vrsti, cel vod, potem samo še našo desetino. - In podobnih skušenj kaplarske pedagogike, za katero stojijo generalski recenzenti, je bilo še nekaj. Zadnje čase se mi nehote ponuja misel, da hočejo protagonisti srbskih dogajanj po istem »vzgojnem« modelu terorizirali vso Jugoslavijo.

Ko sem kasneje nekaj časa živel v tujini, sem našel najboljše »kompanjone« prav med Srbi, lažje kot med Slovenci. Zato me še toliko bolj preseneča in čudi vse to, kar se pri njih dogaja, vsa ta »srbska posla«.

Sindroma torej ne morem natančno opisati, čeprav je glavni simptom očiten: nestrpnost do drugačnega, težnja k poenotenju po meri, ki je »naša«, bratsko ukinjanje različnosti.

Zgodovinsko ozadje teh pojavov pa nam mogoče pomaga razkriti sam Friedrich Engels, ki v letu 1884 zapiše:

da je patriarhalna domača skupnost, kakršno najdemo še dandanes pri Srbih in Bolgarih z imenom »zadruga« ali »bratstvo«, v spremenjeni obliki pa pri orientalskih narodih, bila prehodna stopnja med materinskopravno družino, ki je nastala iz skupinskega zakona, in med posamično družino modernega sveta. Zdi se, da je to dokazano za kulturne narode starega sveta, za Arijce in Semite.

Južnoslovanska zadruga je najboljši še živi primer takšne družinske skupnosti. Obsega več generacij potomcev enega očeta z njihovimi ženami vred, ki vsi skupaj na isti do[illegible] skupno obdelujejo svoja p[illegible] se hranijo in oblačijo iz sku[illegible] zaloge in jim je skupen tudi [illegible] sežek pridelkov. Zadruga je [illegible] vrhovno upravo hišnega go[illegible] darja (domačina), ki jo zas[illegible] na zunaj, sme prodajati ma[illegible] predmete, vodi blagajno i[illegible] odgovoren zanjo kakor tudi [illegible] pravilno gospodarstvo. N[illegible] volijo in nikakor ni treba, d[illegible] bil najstarejši. Ženske in n[illegible] vo delo vodi hišna gospodi[illegible] (domačica), ki je navadno [illegible] mačinova žena. Ta ima tudi [illegible] žen, pogosto odločilen glas, [illegible] dar izbirajo dekletom m[illegible] Najvišjo oblast pa ima družin[illegible] svet, zbor vseh odraslih za[illegible] garjev, žena kakor mož. T[illegible] zboru daje domačin obra[illegible] zbor odločilno sklepa o vseh [illegible] devah, izvršuje sodstvo nad [illegible] ni, sklepa o pomembnih na[illegible] pih in prodajah, posebno z[illegible] ljišč itd.

Nas hoče »domačin« Milošč[illegible] na pragu 21. stoletja popel[illegible] nazaj v ta bratski patriarh[illegible] raj? Ne, hvala! Mi bi rajši več [illegible] sebne pobude v gospodars[illegible] več individualnih in skupins[illegible] svoboščin v politiki, v kulturi [illegible] naj cveti sto cvetov! Smo [illegible] bratstvo in različnost!

Sicer pa želim, da tega pisa[illegible] ne bi brali kot spodbudo k [illegible] večjemu razločevanju du[illegible] temveč kot prispevek k bo[illegible] mu medsebojnemu poznava[illegible] ki lahko pripomore k boljše[illegible] razumevanju in ne nazadnje [illegible] di k premoščanju razlik.

VIRI

1 Ivan Cankar, Slovenci in Jug[illegible] vani, 1913, navedenih po Izbr[illegible] delih v zbirki Naša beseda, I. [illegible] stran 322

2 Prim. Srečko Baraga, Odnos [illegible] vencev do Jugoslavije, Vredno[illegible] Buenos Aires, 1968, str. 37-136. [illegible] za izredno zanimivo razpravo [illegible] stopno npr. v Biblioteki SAZU), [illegible] teri so na straneh 38-42 tudi gro[illegible] »zadeto« skicirane temeljne ra[illegible] med državotvornimi narodi prve [illegible] goslavije: Srbi, Hrvati in Slove[illegible] Tako tudi v tej obravnavi ostaja[illegible] le pri njih, saj bi sicer vso stvar [illegible] še bolj zapletli.

3 Prav tam, str. 39

4 Ivan Hribar, Moji spomini, III, [illegible] 1932, str. 26

5 Prav tam, I, Lj. 1928, str. 422

6 Prim. Žirovski občasnik, štev. [illegible] str. 1-14

7 Janez Trdina, Spomini, 1867-68

8 Friedrich Engels, Izvor dru[illegible] privatne lastnine in države, MEIP, Lj. 1975, str. 260-261

...rticipacija - davek na zdravje

Zadnji krajcar za zdravje

...ravstvom je tako kot z vodo. Dokler je je dovolj in je poceni, jo razsipno trošimo, zaliva... vrtove, peremo avtomobile, jo pijemo, se kopamo. Šele ko nastopi suša, se zavemo njene ...ocenosti in svoje nezmernosti. Tudi zdravstvo je bilo še donedavna skoraj zastonj. Člo... si je lahko za najnedolžnejšo bolezen privoščil obisk pri zdravniku, zdravilo, celo spe...stični pregled, dokler je vse to plačeval zgolj kot simbolično "vodarino". Ko pa so nena... zdravstvene participacije dvignili prek razumnih meja, je tudi med ljudmi prevladal ..., da je zdravstvo drago in da se ga kaže "posluževati" bolj premišljeno. Žal julijski šok ...em ni le odprl oči, temveč jim je globoko segel v mošnjo, zaradi česar zdaj morebiti že ...o bolan človek pomišlja, ali bi iskali zdravniško pomoč. Sprenevedanje, da so visoke ...icipacije slednjič delovale vzgojno, kakršen je bil sprva tudi namen pacientovega dopla...nja, to pot ni na mestu. Vse namreč kaže, da gre za tiste vrste selekcijo pri uporabnikih ...avstvenih storitev, ko človek k zdravniku ne pride zato, ker tega gmotno ne zmore, ne pa ..., ker mu ni treba.

...vakrat zavrnjeni, nato pa 1. ... sprejeti ukrepi zdravstve... skupnosti za "uskladitev ...avstvenih izdatkov z gmotni... možnostmi" so ljudi šokirali ...astično višjo participacijo in ...ritvijo kroga zavezancev k ...emu plačevanju. Pričakova... da bo moč shirano zdrav... rešiti s to poživilno injekci... so bila očitno preoptimisti... Iz tega vira so, denimo, v ...avstvenih domovih poprej ... 4 odstotke vseh potrebnih ...stev. Poslej jih bodo zahva... prvojulijskim ukrepom ... 8 odstotkov, ocenjuje **Mi...o Demšar, direktor Osnov... zdravstva Gorenjske.** Zdaj, zdravstvo hlasta za vsakim ...nom, da bi preživelo, je tudi ...ja v morje dobrodošla, pač ...di likvidnosti zdravstvenih ...nizacij. Gledano z očmi lju...ki potrebujejo zdravstvo, pa ... času padanja življenjske ra...ta cena vendarle prevelika, ... njo plačajo z zdravjem. Za ...ega kroničnega bolnika, ...no odvisnega od zdravil, obi... pri zdravniku, uporabnika ...nic in zdravilišč je štiri, ...ratna podražitev doplačil ...ak poseg v mošnjo. Ljudje, ...ejši od 70 let, pa invalidi s ...odstotno telesno okvaro, ki ... 1. juliju nalepem plačniki, ...tegorija pa tudi najpogoste... ...oleva za raznimi kroničnimi ...enji, pa večinoma nimajo ... zajetnih denarnic.

...žni list za oprostitev ...lačila

...čudnega torej, če so zlasti ...dikati energično stopili v ... te strukture ljudi, pa seve... ...vojega številnega članstva, ... kot aktivno prebivalstvo za...no plačilu participacije, a si ...oveznosti spričo realno vse ...ših plač vedno teže privošči. ...delavec (ali upokojenec) ho...da ga odvežejo plačila parti...cije, mora na Center za soci...delo po potrdilo, da je z do...kom na člana družine pod ... tisočaki in s tem socialno ...ožen. Delavca je k vsemu do-

Milojko Demšar, direktor Osnovnega zdravstva Gorenjske: "Sodimo, da participacije ne bi imelo smisla docela ukiniti. Naj ljudje vedo, da zdravstvo ni zastonj. Vendar so zneski previsoki, krog uporabnikov pa preozek. Na Gorenjskem ponujena rešitev, da se krog plačnikov razširi in zneski znižajo, ne pomeni, da bi udarili tiste ljudi, ki jih do zdaj nismo (na primer otroke, borce in podobno), temveč breme enakomerneje solidarno porazdeliti med vse. Merilo naj bi bil izključno gmotni položaj družine, se pravi dohodek na člana."

...la še ta sramota, da mora ...ub polnemu delu in normal...nu doseganju norme za opro...ev participacije iskati "ubo... list", kot temu pravi **dr. Tone ...ir.**

Iz sindikalnih vrst so prihaja...ko pobude za radikalno opu...ev participacij kot predlogi ...njeno omilitev. Nazadnje so ...ali, da v zadnjem četrtletju ...bi izpeljali 10-odstotne valori...cije doplačil, da bi odpravili ...plačilo za bolnišnično zdra...enje in da bi ljudi, starejše od ... let in invalide z najmanj ...odstotno telesno okvaro spet ...rostili participacije. Žal v na...dnje sprejetih odločitvah te ...teve niso bile upoštevane.

Pravkar so zneske participa... povečali za desetino, to pa ...nda na osnovi avtomatizma. ...eski naj bi se valorizirali tri...letno, da ne bi bilo treba za ...ko posebej sklicevati zdrav...vene skupščine, kar je sila ...ugo. Žal, kot trdi Milojko ...mšar, utegne tako participa... v pol leta izgubiti današnji ...nančni pomen, saj takšno po...čanje ni ne prilagojeno cenam ...ravstvenih storitev (te so se v ...h mesecih povečale od 20 do ... odstotkov) ne rasti inflacije.

Iskanje ekonomske utemelje...osti doplačil v zdravstvu nas je ...neslo korak od bistva, social...h posledic julijskih ukrepov in negativnega učinka, ki ga utegnejo le-ti imeti na narodovo zdravje.

Ivan Krumpak: "Precej se zdravim z domačimi zdravili in ne hodim veliko k zdravniku, tudi zato, ker je drago. Toda če že grem, ne negodujem zaradi plačila. Za zdravje bi dal tudi zadnji krajcar. Toda zaradi visokih doplačil so mnogi prizadeti, delavci, upokojenci. Krivično je, da je oproščen nekdo, ki ima visoko, (na primer borčevsko) pokojnino. Tu bi morala veljati vsaj delna enakost."

Slike: G. Šinik

K zdravniku s pljučnico namesto s prehladom

"Podatkov za september še nimamo, zato je težko reči, koliko so povečane participacije vplivale na obisk v ambulantah," je dejal **dr. Tone Košir iz Osnovnega zdravstva Gorenjske.** "Če primerjamo lanska julij in avgust z letošnjima, pa je stanje takole: V Kranju je obisk padel za 10 odstotkov. Toda 9-odstoten padec beležimo tudi pri borcih, ki pa so doplačil oproščeni. V Škofji Loki je za 22 odstotkov manj obiska pri obojih, v Tržiču zanemarljivih 0,1 odstotek. V ortopedski ambulanti v Kranju beležimo celo 46-odstoten porast, v Škofji Loki kar 300 odstotkov, pri nevrologu pa 30 odstoten upad. Pri slednjih gre verjetno za stvar organiziranja in ne učinke participacije. Trdimo, da je dvomljivo, da se bo obisk v ambulantah spremenil zaradi denarja. Objektivnih dokazov za to nimamo, utegnejo pa se pojaviti na primer bolniki s pljučnico ali gnojenjem, ker se zaradi denarja niso prej pojavili pri zdravniku." Pozno ukrepanje potrebnost zdravstva kasneje poveča, ga podraži, utegne pa tudi usodno vplivati na zdravje.

Miro Harej, sindikalni aktivist in zdravstveni delavec: "Zdravstveni delavci odnosa do participacije, ki je že spočetka nismo odobravali, tudi zdaj nismo spremenili. Toda zdaj smo jo v imenu preživetja dolžni pobirati. Mislim, da brez osebnega prispevka v zdravstvu v prihodnje ne bo šlo, le dogovoriti se bo treba, kakšen naj ta prispevek bo, da bo motiviral skrb za lastno zdravje in ne bo prizadel kot zdaj participacija. Imeti pa je treba neka merila zanj, najprimerneje dohodek na glavo. Če pa ga ne bo več, bo treba iskati druge poti, morda več potreb po zdravstvu zadovoljiti z neposredno menjavo, morda drugače uveljavljati sistem zdravstvenega varstva."

Vika Hafner: "Eni si zdravstva zaradi visokih doplačil skorajda ne morejo več privoščiti, tisti z nizkimi plačami, ki morajo pogosto k zdravniku. Sin si je nedavno dal delat nove zobe, ki naj bi ga stali 17 milijonov, po novem pa je račun kar 55 starih milijonov. Najbrž bo moral prositi za socialno pomoč. Sama sem oproščena."

Participacija krči porabo zdravil

Če obiskov pri zdravnikih spričo podatkov, ki so na voljo, za zdaj ne gre dramatizirati, pa je pri zdravilih drugače. **Bernarda Burdych, direktorica Gorenjske lekarne,** pravi, da so letošnje tri mesece po uvedbi strožjih participacij prodali za desetino manj zdravil kot v enakem obdobju lani. Za recept je treba plačati kar petkrat več kot prej, zato bo marsikdo raje pretehtal, ali res potrebuje toliko zdravil, kot jih je vajen. V takih razmerah prihaja tudi do primerov, ko bolnik s tremi recepti pred lekarniškim okencem odloči, katera zdravila so zanj najnujnejša, kateri recept bodo "vnovčili". Tudi zdravniki v prid pacientom ubirajo razna pota pri pisanju receptov.

"Bolnik naj se z zdravnikom pomeni, ali res potrebuje toliko zdravil. Tri četrtine je namreč takih, ki sicer ne škodujejo, a je njihov učinek vprašljiv," sodi dr. Košir. "Dober zdravnik bo znal omejiti recepte, denimo zoper prehlad, če bo svetoval limono, čaj z medom, nekaj dni ležanja. Bolnik se bo pozdravil prav tako kot s petimi vrstami zdravil. Tudi pri količinah naj bi se zdravnik ravnal po pameti. Tako na primer kroničarjem, z ustreznimi navodili seveda, predpisujem za dva in pol do tri mesece zdravil namesto za nekaj tednov. S tem zmanjšam potrebo po ambulanti, napišem manj receptov in bolnik tudi manj plača. Resda je to zoper načela tako imenovanega samofinanciranja, vendar je bolj moralno prizadeti naš finančni sklad kot pa bolnika."

Na drugo plat medalje pa opozarja mag. Burdychova, češ da si ljudje doma še kar delajo zaloge zdravil, ob večji participaciji pa bo tudi takega ravnanja morda manj. Veliko je resda zdravil, ki za bolnika niso vitalna, mu pa večajo odpornost, zato naj se jim ne bi odrekel. Upad prodaje je dokaz, da tudi denar odloča o skrbi za lastno zdravje.

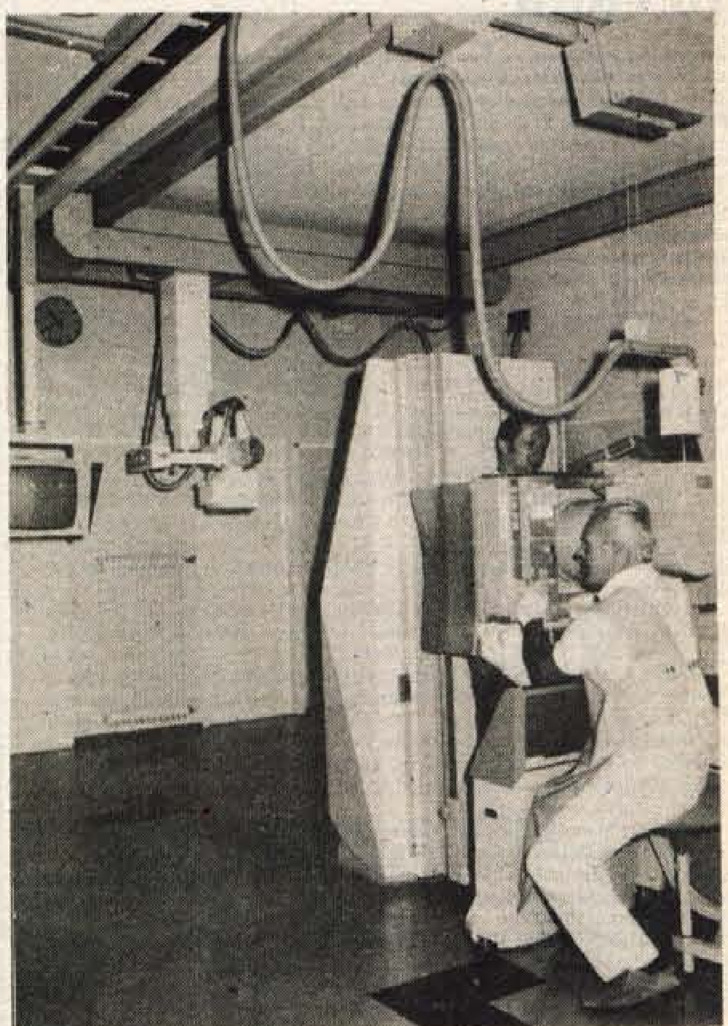

"Zdravila pomenijo 7,8 odstotka vseh sredstev v zdravstvu. S participacijo smo v polletju na Gorenjskem pobrali 144 milijonov, celotna realizacija pa je 4,37 milijona. Delež participacije je torej 3,2 odstoten, od 1. julija bo zanesljivo večji. Ta denar nam bo reševal tekočo likvidnost, siceršnji učinki pa so domala nični."

Participacije - korak nazaj v zobozdravstvu

Še večjo negativno selekcijo je pričakovati v zobozdravstvu, kjer so doplačila visoka, za nekatere storitve, denimo zobno protetiko, pa večji delež ekonomske cene sloni na pacientu.

Po besedah dr. Franca Porente, direktorja Zobne poliklinike v Kranju, so pacienti zaradi treh letošnjih novosti udarjeni po žepu. Participacija je eden od njih, druga dva pa spremembe indikacij in uporaba nestandardnih materialov. V prvem primeru mora pacient sam nositi stroške neindiciranih storitev (na primer izdelavo manjkajočega zoba), v drugem pa doplačati razliko v ceni materiala, če se je odločil za nestandardnega.

Če se zaradi denarja več ljudi odreče zdravljenju zob, to kratkoročno sicer pomeni krajše čakalne dobe. Bolj imoviti si bodo lahko privoščili lep nasmeh. Pri ostalih se bo subjektivna potreba po zdravljenju zob zmanjšala, dejanska pa bo ostala, če se ne bo stanje zob celo poslabšalo.

Dr. Porenta tudi pravi, da na obiske k zobozdravniku prihaja le kaka tretjina vabljenih, odkar so se gmotne razmere tako zaostrile, in da je celo v dežurni ambulanti, kamor res hodijo ljudje, ki so zaradi bolečin v to prisiljeni, obisk upadel za polovico. Pravi, da so razmišljali tudi o možnostih, kako bi ljudem olajšali ta materialni šok, od morebitnih kreditov na banki ali v zdravstveni organizaciji, v tovarniških ambulantah pa tako, da bi pacientom za participacijo obročno odtegovali od plače. To so za zdaj šele ideje, dotlej pa bodo pacienti pač dvigali "ubožne liste" in z njimi uveljavljali oprostitev plačila.

Jure Majce: "Na srečo zdravnika ne potrebujem veliko, če pa ga že, se ne sprašujem, koliko stane. Tudi v zdravstvu je za funkcioniranje potreben denar. Res pa je, da bi pri današnjih participacijah človek zlahka bankrotiral, če bi bila v družini dva bolna."

Bolnišnice so še kar polne

V bolnisnicah učinki povečanih participacij niso bili tolikšni kot v lekarnah in zobozdravstvu. **Slavko Osredkar, direktor Gorenjske bolnišnice,** je dejal, da so bile julija in avgusta sorazmerno polne, septembra pa je že čutiti rahel osip. Podatki, pravi, še niso na voljo, gre le za oceno. "Sicer pa se v bolnišnicah višje participacije nikoli ne bodo poznale v toliki meri kot v osnovnem zdravstvu, zlasti če gre za urgentne primere. Malo drugače je pri programiranih storitvah, kjer se bolnik (ali zdravnik) lahko odloči, da bo obisk bolnišnice odložil. Finančni učinek doplačil v bolnišnicah se bo po novem približal 3 odstotkom v strukturi celotnih sredstev, doslej je bil le 1 odstotek." Učinek tako kot drugje ni sorazmeren pričakovanemu, zlasti še, ker poraja vrsto socialnih, zdravstvenih in moralnih vprašanj.

Valerija Gros: "Trenutno sem participacije oproščena, slišim pa za visoke prispevke, ki jih plačujejo ljudje za zdravstvo. Zlasti starejši upokojenci, ki morajo zdaj plačevati, bi bili lahko tega oproščeni. Tudi s tem se ne strinjam, da bi s tem obremenili otroke."

Pravijo, da je participacija začasen ukrep, ki naj bi držal tja do novega leta, dokler ne razmislijo o nekem drugem viru denarja. Sredstev, ki se po 1. juliju gibljejo od 4 do 12 in več odstotkov v vsej zdravstveni vreči, pač ne bi mogli več pogrešati. Vendar bo potreben razmislek, ali s participacijo bolniku niso preveč oddaljili dostopnost zdravstva, ali niso skušali s participacijo rešiti zdravstvo finančnega zloma. Kajti rešitev ni v teh drobtinah, temveč v preustroju sistema financiranja zdravstva in še česa. Prav bi bilo, da tisti, ki snujejo zdravstveni sistem, do tega pridejo, še preden bo ljudstvo negativne učinke čutilo na lastni koži.

D. Z. Žlebir

Pred začetkom prve zvezne lige B v košarki za ženske

Trd boj za obstanek in prvaka

Kranj, 13. oktobra — Ženska košarkarska ekipa Sava Commerce se je vrnila s tedenskih priprav iz Poreča. V hotelu Diamant so imeli izredne skupne priprave za začetek v prvi zvezni ženski košarkarski ligi B, ki se začne 29. oktobra. Prvi start bodo košarkarice Sava Commerce imele v Rogaški, saj bodo gostje domači ekipi Kors Rogaška. Poleg teh dveh moštev bo tu igralo še deset ekip. Boj za prvaka bo trd. Enako zagrizen bo tudi boj za obstanek v ligi. Tega se zavedajo tudi pri Sava Commercu. Za novo sezono je ekipo pripravljal poklicni trener Anton Erlah, ki je zamenjal prejšnjega trenerja Braneta Lojka. Načrt ekipe je, da v tej ligi tudi ostanejo, ne samo eno prvenstveno sezono.

Šest košarkarskih sezon v drugi zvezni ženski košarkarski ligi je bilo potrebnih, da je ekipa Sava Commerca iz Kranja uspela in se uvrstila v višji rang tekmovanja, v prvo zvezno ligo B. Ta liga je nova, saj bodo v sezoni 1988-89 v njej ženske ekipe prvič igrale. V pretekli sezoni je košarkaricam Save uspelo, da so v drugi ligi zasedle mesto, ki jih je pripeljalo v novoustanovljeno prvo B zvezno ligo. Vseh šest let je žensko ekipo Save Commerca treniral in vodil Brane Lojk, v pomoč pa mu je bil tehnični vodja Rudi Hlebec. Tako treniranje in uvrstitev v višje ligaško tekmovanje je za vse skupaj uspeh. Enako tudi za trenerja in tehničnega vodja, kakor tudi za ves upravni odbor in seveda DO Savo, ki je finančno podprla ženski košarkarski klub. DO Sava je glavni pokrovitelj tega kluba.

Po uspehu celotne ženske članske ekipe v drugi ligi je prišlo do preobrata pri trenerjih. Braneta Lojka je nasledil mladi poklicni trener KK Sava Commerca Anton Erlah. Ni šlo vse tako, kot bi bilo treba, a na koncu je le zmagal razum. Anton Erlah je glavni trener članske ekipe, njegov pomočnik pa je Franci Podlipnik. Od kluba so odšle Olga Baligač, Joža Habjan in Polona Oblak. Ostale so mlade, saj je povprečna starost ekipe le osemnajst let. To so igralke, ki so izšle iz pionirskih, kadetskih in mladinskih savskih ekip. Med njimi so tudi igralke, ki so lani osvojile pionirski republiški košarkarski naslov.

V prvi zvezni ženski košarkarski ligi B bo igralo dvanajst ekip. To so Jugoplastika in Lavčević (obe iz Splita), Kors Rogaška iz Rogaške, Novi Zagreb, ki je iz ekipe Peščenica in Zagreba postal Novi Zagreb. Te ekipe se bodo borile za prvo mesto. Ostalih osem: Bečej, Kikinda, Partizan iz Novega Sada, Gradine iz Pule, Krajina Avto iz Banja Luke, Bosna iz Sarajeva in Sava Commerce, pa so ekipe, ki se bodo borile za obstanek. Iz lige namreč izpadejo štiri ekipe. Lahko pa tudi pet, če se iz prve A lige v skupino, v kateri igrajo ta moštva, vrne izpadla ekipa.

S pripravami za novo sezono v prvi B ženski košarkarski ligi so Kranjčanke začele 8. avgusta. Petkrat tedensko so dvakrat na dan vadile in nabirale kondicijo na stadionu Stanka Mlakarja. Prevzel jih je tudi trener atletov Triglava Vučkovič. Po prvih pripravah so se nato petkrat tedensko preselile v dvorano na Planini, od 2. do 8. oktobra pa je bilo šestnajst igralk na skupnih pripravah v Poreču. Tu so imele res naporne treninge. Pripravljale so se na vzdržljivosti, v sami igri in uigravanju posameznih mest v peterki.

Trener Anton Erlah:

»Cilj je seveda ta, da v ligi osvojimo tako mesto na lestvici, ki nas bo obdržal v tej ligi. V sami igri bo potrebna zbrana in agresivna igra.«

Naj še sam dodam, da bodo morala dekleta prav doma pokazati vse svoje znanje in se pri tem otresti pritiska, češ igramo doma, gledajo nas domači ljubitelji košarke in navijajo za nas. A prav tu so hibe Savčank, da doma ne znajo igrati tako, kot bi morale. Kako se da dobro igrati, so Savčanke že pokazale na kvalitetnih turnirjih v Rogaški, Mariboru in Kranju ter s prvoligašem Celovcem v Celovcu. Za še boljšo igro in tehnično podkovanost bodo do začetka lige odigrale še tri trening tekme z republiškimi ligašicami.

D. Humer

Žensko košarkarsko moštvo Sava Commerce. Od leve proti desni stoje: trener Anton Erlah, Barbara Kozina, Simona Čufer, Dika Hodžaj, Sabina Rakovec, Darja Gartner, Marjana Kump, pomočnik trenerja Franci Podlipnik, čepijo: Mojca Horvat, Janja Merlak, Marija Ljucovič, Mirjana Šoštarič, Alenka Podrekar, Andreja Rakovec, kapetan. Igrale bodo še: Polona Mohorič, Goranka Žnidar, Elizabeta Troha, Janja Benedik in Tjaša Urankar. — Foto: F. Perdan

Jeseniški kros uspel

Jesenice, 10. oktobra — V športnem parku Podmežakla so člani ZTKO Jesenice organizirali občinsko prvenstvo v krosu. Proga je bila različne kategorije dolga od 1000 do 5000 metrov, tehnično izvedbo krosa pa so tokrat zaupali Sankaškemu klubu Jesenice.

Med 176 udeleženci so bili predvsem učenci osnovnih šol iz jeseniške občine. Slaba je bila udeležba v mladinskih pa tudi članskih vrstah, kar je ponovni dokaz, da v telesno-kulturnih organizacijah odločno premalo pozornosti namenjajo tej športni zvrsti.

Ekipno so bili na letošnjem krosu najboljši učenci Osnovne šole Tone Čufar Jesenice, najboljši trije tekmovalci v posameznih kategorijah pa se bodo udeležili republiškega krosa za pokale Dela v Domžalah.

Rezultati: ml. pionirke letnik 1976: 1. Gašperin (OŠ Koroška Bela), 2. Kičin (OŠ Tone Čufar), 3. Čufar (OŠ Mojstrana); **ml. pionirji letnik 1976:** 1. Fabijan, 2. Mladenovič (oba OŠ Tone Čufar), 3. Robič (OŠ Kranjska gora); **ml. pionirke letnik 1975:** 1. Seferagič (OŠ Tone Čufar), 2. Brojan (OŠ Mojstrana), 3. Karlin (OŠ Tone Čufar); **ml. pionirji letnik 1975:** 1. Markež (OŠ Žirovnica), 2. Makuc (OŠ Mojstrana), 3. Lesnik (OŠ Žirovnica); **st. pionirke letnik 1974:** 1. Kobal (OŠ Žirovnica), 2. Pekol, 3. Brus (obe OŠ Koroška Bela); **st. pionirji letnik 1974:** 1. Bašelj (OŠ Kranjska gora), 2. Madon, 3. Koselj (oba OŠ Žirovnica); **st. pioniriji letnik 1973:** 1. Cvete (TSK Kranjska gora), 2. Ivanovič, 3. Rozman (oba CSUI Jesenice); **ml. mladinke:** 1. Veličkovič (OŠ Prežihov Voranc Jesenice); **ml. mladinci:** 1. Tufekčič (TSK Kranjska gora), 2. Klemenc (CSUI Jesenice); **st. mladinci:** 1. Drešček (TKS Kranjska gora); **člani:** 1. Franci Teraž, 2. Mirko Teraž, 3. Tone Djuričič (vsi Mojstrana); **ekipno:** 1. OŠ Tone Čufar, 2. OŠ Žirovnica, 3. OŠ Kranjska gora.

J. Rabič

uredništvo tel. 21860

Tri dni vrhunskega konjeništva v Komendi

Military, preizkus vzdržljivosti konja in jahača

Komenda, 11. oktobra — Najmanj 50 ljudi sodeluje pri organizaciji državnega prvenstva v zanimivi konjeniški disciplini, military, ki se začenja danes ob pol treh z dresuro, končano pa bo v nedeljo s tekmovanjem v preskakovanju zaprek. Temu bo sledilo še tekmovanje kasačev na hipodromu v Komendi, za katerega je prijavljenih skoraj 50 konj.

»Military je ena najstarejših konjeniških disciplin, žal pri nas še vedno v ozadju, čeprav je to disciplina, kjer rejci lahko preizkusijo celovito znanje in vzdržljivost svojih konj in jahačev,« pripoveduje **Miha Tabernik,** predsednik jahalne sekcije Konjeniškega kluba Komenda, ki je organizator tega tekmovanja. Sploh imajo v Komendi, kjer je konjeništvo vsa leta po vojni med najbolj priljubljenimi športi in tudi ljudem ni žal pomoči, s konjeništvom in militaryjem obetavne načrte. Priprave, ki jih imajo za organizacijo takega tekmovanja, vključno s stezo, to omogočajo. **»Tekmovanje obsega tri discipline,«** pojasnjuje Miha Tabernik.

»Danes (v petek) ob pol treh popoldne bo na hipodromu v Komendi tekmovanje v dresuri. V soboto ob desetih dopoldne bo na hipodromu začetek terenskega jahanja. Proga bo potekala tudi po nasovški gmajni ob cesti Kranj-Kamnik, kjer bodo jahače in konje čakale naravne ovire, od visokih ovir do jarkov in drugih pasti, ki jih morata človek in konj premagati. V nedeljo ob dveh popoldne pa bo v Komendi na hipodromu zadnja disciplina: preskakovanje zaprek. Tekmovalo bo 20 domačih in pet tujih konj in jahačev, vendar z udeležbo, čeprav je boljša kot na dosedanjih tekmovanjih, nismo zadovoljni. Marsikdo, ki uporablja konje pri svojih nalogah (policija, JLA) se vabilu ni odzval. Dobro udeležbo napovedujejo novosadski rejci, sodelovali bodo konji zaščitne enote milice, od domačinov pa bo tekmoval moj sin Tomaž, eden najboljših v tej disciplini v Jugoslaviji. Uradni prvak je sedaj Rajko Dokič iz Novega Sada in konju Silvija. Upamo, da se bodo Vojvodinci tega tekmovanja udeležili. Prijavljeni so.«

Na hipodromu v Komendi zgrade vsakič kaj novega. Tokrat so pod tribuno uredili sobe za tekmovalce, ki pridejo v Komendo.

Lojze Lah s svojim novim ameriškim konjem, triletnim Ada mom. — Slike: F. Perdan

Miha Tabernik, predsednik jahalne sekcije in glavni pri organizaciji tekmovanja v militaryju.

Seveda tudi to tekmovanje mineva brez prizadevnega predsednika Konjeniškega kluba Komenda **Alojza Laha.**

»Tridnevni konjeniški program bomo popestrili v nedeljo ob 15. uri s kakovostnimi dirkami kasačev. Prijavljenih je 50 konj, od dve do devetletne kasačev. Med njimi so tudi hitri konji kot Madaun, Carlo Frost, Talbot, Rom in konj Adam Adono, ki sem uvozil iz ZDA in s katerim muja moj sin Marko. Ada nas je že navadil in ima možnosti, da postane odl kasač. Vabljeni torej v Kom do, kjer bo mogoče videti kar je privlačnega v konj štvu. Vstopnice za prire prodajamo na hipodromu vsa tekmovanja pa velja 500 narjev.«

J. Koš

Tržiški Partizan vabi na rekreacijo

Tržič, 4. oktobra — Tržiški TVD Partizan organizira od 1. oktobra dalje redno vadbo v dvoranah in telovadnicah. **V ponedeljek** od 16. do 17. ure je vadba za predšolske otroke, od 17. ure do 18.30 za starejše ženske, od 18.30 do 20.30 za mlajše ženske (odbojka), od 20.30 do 22. ure vadba za ženske, **v torek,** od 18. do 20. ure je za ljubitelje namiznega tenisa od 20. do 22. ure pa za sankače, **v sredo** od 17. ure do 18.30 je rekreacija za starejše ženske, od 18.30 do 20. ure je ritmika (gimnastična sekcija), od 20. do 22. ure za ženske, **v četrtek** od 16. do 17. ure za predšolske otroke, od 18. do 20. ure za starejše moške in od 20. do 22. ure za mlajše ženske (odbojka), **v petek** od 18. do 22. ure je za ljubitelje tenisa (od 1. decembra dalje), **v soboto** dopoldan bo vadba za člane gimnastične sekcije.

Članarina je 5000 dinarjev za odrasle, 3000 dinarjev za upokojence in študente ter 2000 dinarjev za otroke.

J. Kikel

Informativni sestanek plavalnega kluba Triglava

Kranj, 12. oktobra — V sejni sobi kranjske občinske skupščine bo plavalni klub Triglav v ponedeljek ob 17. uri pripravil informativni sestanek s starši kranjskih plavalcev. Namen sestanka je staršem predstaviti delo v klubu in jih seznaniti s programom za letošnjo sezono, hkrati pa jih povabiti k sodelovanju. V klubu trenutno trenira več kot sto plavalcev različnih starosti, z njimi pa se ukvarja pet trenerjev (dva poklicno), novembra pa bo spet zaživela eksperimentalna šola. Glede na to, da so domala vsi plavalci dobili letos s pomočjo kluba nove trenirke in kopalne plašče in da je bila večina pomembnejših tekmovanj povezanih z dolgimi potmi (Zrenjanin, Obrenovac, Split, Sarajevo), je že zdaj jasno, da bo z denarjem za zimske priprave precej tesno, zato se mislijo predstavniki kluba na ponedeljkovem sestanku pogovoriti s starši za delovno akcijo, pri kateri naj bi sodelovali tako plavalci kot njihovi starši. Sicer pa, na ta sestanek lahko pridejo tudi vsi tisti, ki v klubu nimajo še nobenega člana, bi ga pa morda radi imeli ali pa jih plavanje tako ali drugače zanima.

I. B.

OD TEKME DO TEKME

Dober začetek radovljiških košarkarjev — Košarkarji Radovljice tekmujejo v drugi slovenski košarkarski ligi in so preteklo soboto odigrali prvo tekmo v novem krogu tekmovanja. Pod vodstvom novega trenerja Romana Dežmana in s pomlajeno ekipo so premagali Železarja iz Celja s 103 : 93 po podaljških. Jutri pa gostujejo Radovljičani v Laškem. — **J. Rolc**

Športniki za praznik Godešiča — Športna tekmovanja so že tradicionalna. Priredili so turnir v namiznem tenisu, v nedeljo ob 9. uri pa bo še nogometni turnir. V namiznem tenisu so najprej tekmovali pionirji. V A skupini do 10 let so bili najboljši Marko Starman, Rok Bertoncelj, Klemen Avguštin in Alenka Starman, v starejši skupini pa Matej Križaj, Matej Karlin in Boštjan Pintar. — **J. Starman**

Triglav zmagal — V 7. kolu druge slovenske nogometne lige je kranjski Triglav doma premagal Primorje z 2 : 0, Sava je z Biljami igrala neodločeno, Jeseničani so zgubili s Slavijo s 4 : 1, Naklo pa z Jadranom 2 : 0. Vodita Slavija in Jadran z 10 točkami, Naklo in Jesenice jih imata po 9, Triglav 8, Sava pa 6. — **D. Jošt**

Teniški turnir »Šport servisa Strel«

Škofja Loka, oktobra — Šport servis Strel je pretekli vikend pripravil na igriščih športne dvorane Poden v Škofji Loki rekreacijski teniški turnir. Triintrideset igralcev tenisa je na dvodnevnem tekmovanju z vso srčnostjo izbiralo najboljšega med vsemi. Prvo mesto je osvojil Ljubo Osovnikar, drugo Dušan Čarman, tretje pa Franc Primožič. Kot najboljši so prejeli pokale in praktične nagrade. V tolažilni skupini je zmagal Gorazd Kalan, drugi je bil Franc Gorček, tretji pa Jože Tušek. Na turnirju sta s prikazom tekmovalnega tenisa sodelovala medsebojnem srečanju igr kranjskega Triglava Gr Starman in Aleš Filipčič, k bila še posebej prijetna pop tev. Teniško tekmovanje v nizaciji Borisa Strela ima z tradicionalnosti s prehodni kalom. Tako tudi s tem na kdanji uspešni reprezenta alpskem smučanju ohranja s športom, kot rekreativni ški igralec in organizator. V kontinuitete pa že sedaj v vsem zainteresiranim na p no srečanje prihodnje leto.

Vabila, obvestila, prireditve

Rokometni spored — Jutri bo na sporedu 5. kolo v rep bliški rokometni ligi. Rokometaši Termopola igrajo ob 20. doma v dvorani Poden. Rokometaši Preddvora gostujejo v C nomlju, rokometašice Alplesa pa gostujejo jutri ob 18. uri Novem mestu. V drugi moški republiški ligi rokometaši Pek gostujejo pri ekipi Polja, Preddvorčanke pa pri Krimu. Mla dinci v skupini center igrajo 6. kolo. V nedeljo ob 10. uri bos srečanji Preddvor : Ponikve in Besnica : Inles Riko, Peko g stuje na Prulah, Termopol pa gre igrat z moštvom Krim Mladinke Save igrajo jutri ob 18. uri z Ratitovcem, v nedelj ob 10. uri bo tekma Duplje : Itas Kočevje, ob 11.15 pa Pre dvor : Peko. V gorenjski rokometni ligi pa je danes na spor du 9. kolo. Ob 16. uri bosta tekmi Radovljica : Gumar in Pre dvor : Alples, ob 19. uri pa tekme Krvavec : Storžič, Žabnica Besnica in Duplje : Veterani Kranj. — **J. Kuhar**

V nedeljo v Cerkljah teki Gorenjskega odreda — Športno društvo Krvavec iz Cerkelj bo v nedeljo, 16. oktobra, organiziralo prvi cerkljanski suhi tek Gorenjskega odreda. Progi bosta dolgi 10 in 21 kilometrov. Start teka bo ob pol desetih Cerkljah, prijave pa bodo sprejemali med 7. in 9. uro pri Z družnem domu v Cerkljah. Startnina je 2000 dinarjev. V nede ljo ob 10. uri bo tudi tek pionirjev po ulicah Cerkelj na 100 metrov (mlajši) in na 2000 metrov (starejši). Pionirjem ne treba plačati startnine. — **J. Kuhar**

Nogometni spored — V II. slovenski nogometni ligi bo najbolj vroče v nedeljo ob 10.30, kjer bo tekma med Naklo in vodilno Slavijo, ki ima na lestvici točko prednosti pred N klom in Jesenicami. Na Jesenicah bosta ob 14.45 igrala Jese nice in Sava, Triglav iz Kranja pa igra ob isti uri doma z Bilj mi. V primeru zmage bi se tudi Kranjčani približali vrhu. Mla dinci Save igrajo že jutri ob 14.30 doma z Ilirijo, mladin Britofa pa gostujejo v Ajdovščini. V gorenjski članski A bodo v soboto ob 15.15 igrali Alpina : Bitnje, LTH : Tržič, Za ca : Kokrica, Polet : Creina Primskovo in Mavčiče : Visoko. B ligi bodo, ob isti uri igrali Bohinj : Kondor, Trboje : Podbre je, Grintavec : Visoko, Podgorje : Hrastje in Šenčur : Alpe Kadeti bodo igrali redno kolo v soboto ob 10. uri, pionirji o 13.45, mladinci pa v nedeljo ob pol desetih (južna skupina) ob 10. uri (severna skupina). — **D. Jošt**

TEMA TEDNA

SPATI, SAMO SPATI, NIČ VEČ...

Pride mlaj, ko vsakega poštenega Zemljana malo rukne in se loti kakšne prismodarije. Mine polna Luna in spet je na obeh nogah: malo dela, malo zmerja in se priduša, vzgaja otroke, kolesari, se ozira za ženskami, ljubi odkrito in na skrivaj ali čaka na penzijo, ko se bo čisto zares lahko posvetil ljubljenemu konjičku. Živi normalno in z vzvišeno brezbrižnostjo zavrača vse družboslovce, ki mu frfotajo okoli ušes in se na vse pretege trudijo, da bi čimmanj spal.

Zdi pa se, da smo vso nezaslišano in nesprejemljivo politično opatičnost in abstinenco povprečnega Evropejca z veliko žlico in kot pokoro za vse grehe sveta " pokasirali" prav Jugoslovani.

Če druge Luna trka nekaj dni in imajo potem ljubi mir, **NAS** ne spusti, mi smo permanentno v patološkem neravnovesju.

Eni padajo kot zrele hruške, drugi se oblateni in osramočeni stiskajo v kot, tretje moralni samomor še čaka. Naš Lunin koledar je koledar politične fantastike, ki se v svojem zenitu pravkar izživlja v abstraktnem in verbalnem vojskovanju za mikrofoni. Mikrofonske monolektike bi bil srčno vesel njen pravi avtor in iznajditelj Džulišviga: kadar **jaz** govorim, ti molčiš, ko **jaz** molčim, ti v svojem govoru v nobenem primeru NE polemiziraš z menoj!

Le kam pa pridemo, če se bo vsak silil soditi tako, kot se silijo "opet ti Slovenci"! Potem se pa ja lahko rodi toliko nepremišljenih, napačno usmerjenih sodb, ki nekajkrat ponovljene dobe absolutno veljavo. Le kam pa gremo, če se bo naš večinski, čvrst in krepak enodimenzionalni delovni človeček in občanček navzel heretičnih, bogokletskih kvazi-demokratičnih idej teh slovenskih patronov! Delajo naj, če že po vsej sili hočejo, saj je navsezadnje res treba nekje dobiti tistih 2,5 milijard dinarjev, ki jih po Mikuličevih besedah namenja jugoslovansko gospodarstvo za razvoj Kosova **NA DAN!**

2,5 milijard **DNEVNO** plus nekaj drugih malenkosti res ni mačji kašelj, a kaj, ko vse bogastvo tega sveta ni nič proti iredenti. Logično: če že Slovenija ekonomsko (skupaj z drugimi, kajpak) podpira Kosovo, podpira tudi iredento. Pa pika. Pozor pred slovensko kolonizacijo Kosova ali: **ne verujte tem Ahajcem, četudi vam darove prinašajo!**

Naša monolitna ideologija brez primere je naša etika in estetika, naša trenutna moralna akustika ki se izkazuje v mikrofonarstvu in plemenitem brezdelju, ki je že porodilo nekaj finih duhovnih vrednot in momentov. **Mitingarji, recimo.** Le kreature, ki kaj dajo nase in MISLIJO, so zmožne noč in dan popotovati gor in dol, žrtvujoč dragoceni spanec. Z usodno neizpros nostjo so mitingarji vse prenesli, vse pretrpeli, se krivili pod črnogorskimi klofutkami, da bi se, ko so se vzdignili od pozemskih idealov, čez noč ukinili. Saj moraš, tudi kot neustrašni mitingar, enkrat malce kin- kniti, fronta pa se TAKO seli za mikrofone, kjer se veselo suspendira vsa demokracija, vulgalizira vsaka drugačnost in kjer se nezaslišani napuh roga vsemu tistemu, kar mu je neznano in tuje.

"Kraljestvo za konja!" je zavpil kralj.

"Šajkačo za nov plakat!" je kriknil mitingar.

"Funkcijo za spanec!" je zamrmral pošteni politik in se pogreznil v pozabo. In ko tudi sam, do grla sit teh kolektivnih neumnosti in laži, hočeš spat, se ti po nerodnosti prikotali s police zlovešči Dante, kot apokaliptično znamenje, saj je bil možakar nad svoj Pekel zapisal:

"Pustite upe vse, ki ste vstopili!"

D.Sedej

LUNINE SPREMEMBE

V torek, 18. oktobra, bo PRVI KRAJEC.

Nagradna križanka:

Rešitev prejšnje križanke
Vodoravno: Bistrica, aluminij, kup, atka, Jezersko, Marita, ars, Betlehem, Jan, IT, Evrazija, Arabija,Stana, nj, Raas, napev, Iko Otrin, ona, upadlost, SO, SA, amor, ser, Earl, Tzara, est, Pavone, Ivan, Hoover, rja, Jara gospoda, tat, ara, od, Ilok, aki.
Naša Klavdija je izžrebala naslednje reševalce:
1.nagrada: **Vera Jocif,** Mencingerjeva 1, Kranj
2. nagrada: **Ludvik Glavač,** Jama 19, Mavčiče
Tri tretje nagrade **Rezka Šunkar,** Predoslje 28, Kranj; **Metka Terziev,** Mencingerjeva 3, Kranj; Marjan Majes, Kropa 104, Kropa.

Za današnjo križanko razpisujemo naslednje nagrade:
1. nagrada: 8.000 dinarjev
2. nagrada: 6.000 dinarjev
Tri tretje nagrade po 3.000 dinarjev

Rešitve pošljite do srede, 19.oktobra, na naslov: Uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj (za nagradno križanko).

**Ljubljanska banka,
Temeljna banka Gorenjske Kranj**

je v združeni Ljubljani banki edina, ki nudi svojim varčevalcem posebno ugodnost:

NEZGODNO ZAVAROVANJE DINARSKIH VARČEVALCEV

Vsi, ki v času od 1. 10. 1988 do 31. 12. 1988, vežete sredstva nad 1.500.000 din za dobo daljšo od 6 mesecev boste avtomatično zavarovani pri Zavarovalni skupnosti Triglav Kranj, za primer nezgode.

Zavarovalna vsota je odvisna od stanja vloge oziroma depozita in znaša:

stanje vloge	nezgodna smrt	trajna invalidnost
1,5 — 5 mio	5.000.000 din	10.000.000 din
nad 5,5 mio	10.000.000 din	20.000.000 din

ljubljanska banka

Temeljna banka Gorenjske Kranj

Gorenjc in banka — formula prihranka

GLASBENA LESTVICA RADIA ŽIRI

Lestvico ureja Nataša Bešter

Lestvico lahko poslušate na Radiu Žiri, v sredo, 19. oktobra, od 16. do 19. ure. Gost oddaje bo **Toni Kapušin,** pevec popularnega ansambla Obvezna smer.

Domača lestvica

1. Stane Vidmar - Spi, moja mala deklica
2. Bojan Rakovec - Katarina
3. Majda Arh - Ne joči srce za njim
4. Meri Cetinič - Ne sudite mi nočas
5. Don Juan - Aj, aj, aj
6. Pop design - Katra
7. Agropop - Himna mladosti
8. Big ben - Mladi Jože
9. Helena Blagne - Jedna suza za nas dvoje
10. Magnet - Bodi srečna, moja Julija

Novi predlog:
Randes vous - Shopping in Graz

Tuja lestvica

1. Sabrina -Boys
2. George Michael - Monkey
3. Eddy Huntington - My day
4. Black - Wonderfull life
5. Whitney Houston - Where the broken hearts go
6. Glen Medeiras - Nothings gonna change my love for you
7. Pat Benatar - We belong
8. Rick Astley - When I fall in love
9. Bruce Springsteen - Taugher than the rest
10. Michael Jackson - Dirty Diana

Novi predlog:
Garbo - Perestroika

Glasovnico izrežite in jo na dopisnici v šestih dneh pošljite na naslov: Radio Žiri, Trg osvoboditve 1, 64226 Žiri.
Glasovalce čakajo lepe nagrade.
Danes smo izžrebali **IVANKO KOS,** Voklo 99, Šenčur.
Čestitamo!

KUPON

Domača pesem .....
Tuja pesem .....
Moj naslov .....
Novi predlog .....

VREMENSKI PREGOVORI ZA OKTOBER

Vinotoka če zmrzuje,
pa prosinca odnehuje.

Dan 18.
Sveti Luka
V roke huka

Če nerado pade listje raz drevesa,
bo pomlad kaj rada polna vsa mrčesa

LJUDSKA VERovanja

Sveti Luka

O svetem Luki na Slovenskem ni posebnih vraž, z njegovim godom pa so povezani številni vremenski pregovori. Oglejmo si jih: Če tega dne veter hladi, vino močno ni. Sveti Lukež, v roke hukež. Sveti Lukež, repni pukež. Sveti Luka repo puka.

PRIJAZEN gorenjski NASMEH

SLOVENIJA, PRIJAZNA DEŽELA NA SONČNI STRANI ALP? NE VEDNO

SUZANA KRALJ

Ko kupci vstopijo v trgovino Lesnine na Jesenicah, jih sprejmejo prijazni nasmehi prodajalcev in prodajalk. Med njimi je tudi prodajalka **Suzana Kralj,** ki je v Lesnini zaposlena že deseto leto. Vse kupce sprejme izredno prijazno in jih vedno vodi po trgovini.

"Veste," pravi Suzana, **"številni kupci se sploh ne znajdejo, ko kupujejo pohištvo. Pojasniti jim moramo, da lahko kupijo tudi posamezne elemente. Pri nas imamo vedno razstavljeno veliko število kuhinj, tu so še gospodinjski aparati, pralni in pomivalni stroji v konsignacijski prodaji, redno pa kupce vabimo tudi na naše razprodaje.**

V zadnjem času prodamo več pohištva, kajti tako kot drugod ponujamo kredite in obročno odplačevanje. Potrošniki prihajajo od vsepovsod, od Rateč pa tja do Kranja.

Zavedamo se, da prijazna beseda vedno lepo mesto najde. Na takem delovnem mestu je treba biti vljuden in ustrežljiv, če hočeš dobro prodajati in ohraniti ugled prodajalne. V časih, ko je za nakup dragega pohištva vedno manj denarja, je še posebno pomembno, da kupce obdržiš, "pravi Suzana, ki med tistimi, ki so kdaj obiskali jeseniško Lesnino, upravičeno velja za eno najbolj prijaznih in ustrežljivih prodajalk.

D.S.

Dahnili so da:

V Škofji Loki: Elizabeta **Berčič** in Marko **Proj iz Poljan nad Škofjo Loko**

V Kranju: Zdenka **Mesec** in Simon **Grilc** iz Šenčurja; Milena **Krt** in Janez **Kavčič** iz Škofje Loke; Maja **Jošt** in Marko **Arh** iz Naklega; Darja **Ajdovec** in Zvonko **Bajt** iz Srednje vasi pri Šenčurju; Zdenka **Štempihar** in Marjan **Dolenc** iz Kranja; Zdenka **Vidmar** in Tomaž **Strniša** iz Preddvora; Slavica **Mali** in Sead **Nezirević** iz Kranja.

Čestitamo!

JEŽ

Zdaj imamo, zdaj nimamo

Kupec iz Kranja je minuli petek klical jeseniški Univerzal, kjer prodajajo gradbeni material. Povprašal je, ali imajo na zalogi "klinker" plošče. Prijazen glas mu je odgovoril, da naj kar pride, da imajo na zalogi dovolj plošč.

Ko se je kupec oglasil na Jesenicah, je bilo stanje popolnoma drugačno.

V skladišču Univerzala so namreč ugotovili, da plošč že dolgo časa sploh nimajo. Na razburjeno intervencijo so naposled le ugotovili, da se je po telefonu oglasil neki drug skladiščnik, ki pač ni vedel, da plošč ni.

Pot na Jesenice je bila torej zaman, o zanesljivosti informacij pa ne bi govorili...

GORENJSKI GLAS	SLOV. DRAMSKA UMETNICA (MAJDA)	LESENO OGRODJE ZA TRTO	NABRE-KANJE	OBSEŽNO PROZNO DELO	NAŽIV	OTOČEK V PREKOPANS. JEZERU	GORENJSKI GLAS	2. JANŠA – POGOVOR O ČEBELNIH ROJIH
AM. FILM. IGRALKA SWANSON							SOVRAŽNI-CA ŽELEZA	
HRVAŠKO MOŠ. IME / LADIMIR BROLIH								ZNAČAJ
								ZELENICA V PUŠČAVI
					ZANIMANJE	REKA V FIRENCAH / DEŽMAN ANTON		
GORENJSKI GLAS	IZDELOVA-LEC SKODL	KALVINOV NAUK	KARL GOTT / IVAN SIVEC		SOL CIAN – VODIKOVE KISLINE (STRUP)			OČE / REKA V MARIBORU
OTROŠKO VOZILO					FR. FILM. IGRALEC (PHILIPPE)	KOPERNIK NIKOLAJ / 4. RIMSKI KRALJ		PROMETNI OBJEKT / ŽENSKI PEV. GLAS
VOJAŠNICA							JUGOSL. AEROTRA-NSPORT	SL. FILM. IGRALKA (ITA) / POMORŠČAK
OSKAR LANGE			ŽLAHTNI PLIN / REKA V ROMUNIJI				ŠPANSKA PRINCESA	GRŠKA BOGINJA LOVA / HRVAŠKI PESNIK (DINKO, 1536-1607)- / AVTOR KRIŽANKE R. NOČ
DUPLIKAT							ANTIČNA PRERO-KINJA / NABIRA-LEC TRAV / ATENINO SVETIŠČE	PLANŠAR
NEM. FILM IGRALKA DAGOVER			JANKO RUDOLF / IZOTOP TORIJA			SARAJEVO / POGONSKI STROJ		BEOGR. IGRALKA
NASPROT-NIK ŽIDOV								SPLIT / SRBSKA IGRALKA DJURIČIN / TRINITRO-TOLUOL / ŠPANSKI SLIKAR (SALVADOR)
RIJEKA			MESEC VAR-ČEVANJA / TROPSKA PAPIGA					DOMISLEK
GORENJSKI GLAS	PISATELJ GREY / MLINAR ZDRAVKO				PEVKA TURNER / TONE TOMŠIČ			ODPRTO OGNJIŠČE / OSKAR NEDBAL
PEVKA POPEVK ČETINIČ				ŠPANSKO MESTO OB REKI TAJO				OKENCE
SIMBOL LJUBLJANE				CESAR, KI JE NAJBOLJ POVEČAL RIM. IMPERIJ				REKA SKOZI MUNCHEN

ureja DARINKA SEDEJ

MERCATOR
TOZD PRESKRBA TRŽIČ

Na sejmu stanovanjske opreme v Kranju od 14. do 20.10.1988 v večnamenski dvorani razstavljamo in prodajamo:

POHIŠTVO
BELO TEHNIKO
AKUSTIKO
ELEKTRIČNO
ROČNO
ORODJE
OGREVALNO
TEHNIKO

UGODNOSTI:

- *prodaja na obroke*
- *popust za gotovinski nakup*
- *brezplačna dostava do 30 km*

ALPETOUR HOTEL **Transturist**

Ob dolgih sobotnih večerih se razvedrite ob dobri plesni glasbi v restavraciji hotela.

V soboto, 15. oktobra, vam bodo kuharji hotela pripravili

»VEČER GORENJSKIH KOLIN«

Če po plesu ne boste utrujeni, vas vabimo še v **»PLAVI BAR«** v pritličje hotela, ki je odprt do 3. ure zjutraj.

Ne pozabite na rezervacijo na tel.: 61-261

Mizarstvo in profiliranje lesa

OVSENIK ALOJZ K R A N J

Jezerska cesta 108/c
Tel.: 064-35-770

- vhodna in garažna vrata
- balkonske ograje
- opažne deske za oblaganje sten in stropov, ladijski pod
- kotne, zaključne in okrasne letve

Vse iz masivnega lesa.

Vse iz masivnega lesa. Obiščite nas na sejmu v Kranju.

LESNINA — LESNINA — LESNINA — LESNINA

lesnina pohištvo KRANJ

-- se predstavlja na sejmu stanovanjske opreme v Kranju od 14. do 22.10.1988 z najnovejšimi pohištvenimi programi: za dnevne sobe, otroške sobe, predsobe, spalnice, kopalnice in kuhinje.
— Novost so tudi svetila za opremo stanovanjskih prostorov, ki so zelo varčna, saj prihranijo več kot polovico dosedaj porabljene energije.
— tiste, ki bi radi kupili nove programe, ali o njih zvedeli kaj več, vabi LESNINA, da obiščejo njihov razstavni prostor.
— Za informacije in nasvete bo poskrbel dipl. arhitekt svetovalec. S seboj prinesite izmere oziroma tloris stanovanja, za ostalo pa bo poskrbel arhitekt LESNINE
— LESNINA nudi ugodne kreditne pogoje z obročnim odplačevanjem: 3 - 6 in 12 mesecev. Prevoz pohištva do 30 km je brezplačen.

LESNINA — LESNINA — LESNINA — LESNINA

metalka

BLAGOVNICA LJUBLJANA

Na sejmu stanovanjske opreme v Kranju Blagovnica Metalka iz Ljubljane razstavlja in prodaja:

— kopalniško pohištvo Javor in Novoles
— sanitarno keramiko in opremo za kopalnice (ogledala, kopalniške omarice, keramične ploščice)
— kopalne plašče, brisače
— kozmetične preparate in čistila
— pluto, kopalniške zavese
— mrežaste vozičke in košare

RAZPRODAJA KUHINJSKIH MIZ IN STOLOV JAVOR - IZJEMNE CENE!

- Kopalniško pohištvo Javor in Novoles - 20% POPUST PRI PLAČILU Z GOTOVINO ALI PLAČILO V 7 OBROKIH BREZ OBRESTI
- 10% POPUST PRI PLAČILU Z GOTOVINO
- BREZPLAČEN PREVOZ DO 20 KM IZ KRANJA PRI NAKUPU NAD 500.000 DIN
- darilna kartica pri nakupu nad 100.000 din, s katero lahko kupec do konca leta 1988 uveljavlja 5% popust v ljubljanski blagovnici (popust ne velja za nakup strojev)
- diskontna prodaja - DO 20% POPUST!

V paviljonu Metalke v večnamenski dvorani si lahko ogledate tudi specializirano razstavo naprav in pripomočkov za varovanje stanovanj in stanovanjskih hiš.
Ključavnice, varnostni ščiti, zvočna in svetlobna varovala, elektronske alarmne naprave, varnostne verižice, varnostni zapahi...

vrata vseh vrst na kredit

ODLIČNA KAKOVOST – ZELO UGODNI POGOJI

V svojih trgovinah na Bledu, v Murski Soboti in Zagrebu

- **6 OBROKOV BREZOBRESTNO**
- **DO 12 OBROKOV – PO ZNATNO ZNIŽANI OBRESTNI MERI**

VSE INFORMACIJE DOBITE NA TELEFON: BLED (064) 77-661, MURSKA SOBOTA (069) 22-941, ZAGREB (041) 523-066.

lip bled
lesna industrija
64260 bled
ljubljanska c.32 tel.: (064) 77-661

Obiščite nas na sejmu stanovanjske opreme v Kranju, od 14. do 20. oktobra 1988

GORENJSKI DNEVI PRI ŠPAROVCU

od. 26. septembra do 22. oktobra 1988

POSEBNA PONUDBA:

- riž z vedrom **49,50** Ats
- kava BRASIL 1 kg **54,90** Ats
- radio budilka ELIN specialna izvedba **249** Ats
- ženske žabe 3 kom **24,90** Ats
- mehčalec 4 l **24,90** Ats
- lak za lase SHAMTU **19,90** Ats
- kava GASTRO 1 kg **54,90** Ats

VELIKA IZBIRA KASETOFONOV IN AVTORADIJEV

Vsi, ki boste do 22. oktobra pri blagajni market oddali izpolnjen kupon z odgovorom na zastavljeno vprašanje, boste sodelovali v nagradnem žrebanju, ki bo 24. oktobra 1988.

Nagrade so:

1. enotedensko smučanje za dve osebi v Turrach - höhe
2. radiokasetofon
3. mikser MOLINEX
4. radio budilka
5. 10 litrov jedilnega olja

SPAR

KUPON

ŠPAROVEC Struga — Strau

Koliko kilometrov vožnje je od državne meje na Ljubelju do marketa Šparovec? ..... kilometrov.

Ime in priimek in naslov .....

ASTRA LJUBLJANA

Vabimo vas na sejem stanovanjske opreme v Kranju, kjer bo v soboto, 15. oktobra, DAN ASTRE.

Na razstavnem prostoru ASTRE Blagovnice Kranj bodo strokovnjaki od 10. do 13. ure predstavili:

- več vrst talnega ogrevanja
- termo in hidroizolacije
- polaganje tapet

ASTRA VAS PRIČAKUJE!

SLOVENIJALES LPI RADOMLJE

61235 RADOMLJE JUGOSLAVIJA

TELEFON: (061) 721-922

OBVEŠČAMO VAS, DA IMAMO OD 1. SEPTEMBRA V NAŠEM RAZSTAVNO-PRODAJNEM SALONU PODALJŠAN DELOVNI ČAS

SALON JE ODPRT VSAK DAN od 8. do 16. ure OB SOBOTAH od 8. do 12. ure

IZ NAŠEGA PROIZVODNEGA PROGRAMA VAM NUDIMO:

—stole in mize iz hrasta, bukve in bora
—usnjene sedežne garniture
—počivalnike, tapecirane v usnju in blagu

POSEBNA UGODNOST PRI PLAČILU Z GOTOVINO!

KOMPAS JUGOSLAVIJA — Hoteli

KOMPAS HOTEL RIBNO prireja za vas:

Od 14. oktobra do 23. oktobra pripravljamo dneve **kubanske kuhinje** z originalno glasbo in cocktaili.
Ob sobotah in nedeljah **družinska kosila** - 4 osebe 59.000. din.

Rezervacije po telefonu 78-340, 78-661 ali v recepciji hotela.

VLJUDNO VABLJENI

POGODBENA ORGANIZACIJA ZDRUŽENEGA DELA
omega
KRANJ, RUČIGAJEVA 31
TELEFON: (064) 21-873 – Telex 34691 INSPR yu

Komisija za delovna razmerja razpisuje dela in naloge:

RAČUNOVODJE
1 delavec za nedoločen čas

VZDRŽEVANJE RAČUNALNIŠKIH NAPRAV IN SISTEMOV
1 delavec za nedoločen čas

Pogoji:
— višja izobrazba ekonomske smeri in 3 leta delovnih izkušenj ali srednja izobrazba ekonomske smeri in 5 let delovnih izkušenj
— višješolska izobrazba elektro smeri šibki tok, aktivno znanje angleščine in 3 leta delovnih izkušenj ali srednješolska izobrazba elektro smeri šibki tok, aktivno znanje angleščine in 5 let delovnih izkušenj

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov: Komisija za delovna razmerja POZD OMEGA Kranj, Ručigajeva 31, Kranj.

Prijave sprejemamo 8 dni po objavi oglasa.

Kandidate bomo obvestili v 30 dneh po sprejemu sklepa.

V VELEBLAGOVNICI GLOBUS V KRANJU

„ŠTACUNA v ŠTACUNI"

OD VČERAJ DALJE MEBLOVI PROGRAMI:

Oblazinjeno pohištvo
Svetila
Sistemsko pohištvo
Spalnice
Vrtne in balkonske garniture
Laminirano sedežno pohištvo
Vzmetnice JOGI
Drobno kosovno pohištvo

9-mesečno brezobrestno potrošniško posojilo za celotni program MEBLA

Kokra

VZGOJNOVARSTVENA ORGANIZACIJA
64240 RADOVLJICA

Komisija za delovna razmerja in kadrovska vprašanja Vzgojnovarstvene organizacije Radovljica objavlja prosta dela in naloge

SNAŽILKE

V Vzgojnovarstveni enoti Bled s polnim delovnim časom za nedoločen čas s 6 tedenskim poskusnim delom.

POGOJI: po možnosti končana osnovna šola, opravljen tečaj za snažilke

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov:

Vzgojnovarstvena organizacija Radovljica, Kopališka 10.

O izbiri bomo kandidate pisno obvestili.

MERCATOR - KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT GORENJSKE, CESTA JLA 4, KRANJ
tel.: 21-276

KŽK TOZD KOMERCIALNI SERVIS K R A N J

OBJAVLJA LICITACIJO

- **poslovnega objekta - SKLADIŠČA (cca 476m²) in pripadajoče ograjeno asfaltirano dvorišče (cca 991m²) na lokaciji pod bivšo Opekarno v Stražišču**
- **izklicna cena je 276.267,472 din**
- **pravico udeležbe licitacije imajo tisti kupci, ki so plačali predhodno polog v višini 10% od izklicne cene (žiro račun: 51500-601-14237 pri SDK Kranj)**
- **licitacija bo v sredo, dne 2.11.1988, od 9. uri na omenjeni lokaciji, ki se prodaja**
- **vse informacije dobite na telefon 064-21-276 in 22-439.**

OSNOVNO ZDRAVSTVO GORENJSKE o.o.
TOZD ZDRAVSTVENI DOM ŠKOFJA LOKA b.o.
Stara cesta 10, 64220 ŠKOFJA LOKA

Razpisuje po sklepu delavskega sveta imenovanje

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA - temeljne organizacije

Kandidati morajo poleg z zakonom in družbenim dogovorom o uresničevanju kadrovske politike v občini Škofja Loka izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da je zdravstveni delavec z diplomo medicinske fakultete ali delavec z diplomo II. stopnje ekonomske ali pravne fakultete,
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj,
- da ima organzacijske in vodstvene sposobnosti.

Kandidati naj vloge s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev, pošljejo v roku 8 dni od dneva objave na naslov: OZG, o.o. - TOZD Zdravstveni dom Škofja Loka, Stara cesta št. 10, z oznako »razpis za IPO«.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 60 dni po poteku razpisnega roka.

RUDNIK URANA ŽIROVSKI VRH
v ustanavljanju
64224 GORENJA VAS - Todraž 1

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge za nedoločen čas s polnim delovnim časom:

1. SKLADIŠČNIK I - 1 delavec

2. KUHAR II - 1 delavec

Pogoji:

pod 1.: skladiščnik - IV. stopnja,
12 mesecev delovnih izkušenj
izmensko delo;

pod 2.: kuhar
12 mesecev delovnih izkušenj,
vozniški izpit B kategorije,
jamsko delo - delno (zaradi tega zaposlitev moškega),
troizmensko delo,
starost nad 21 let.

Poskusno delo po pravilniku. Pred sklenitvijo delovnega razmerja se zahteva pozitivno zdravniško spričevalo.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v roku 8 dni na gornji naslov. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 DNEH.

KOGP - TOZD OBRT, KRANJ
Mirka Vadnova 1

Razpisuje po sklepu DS

LICITACIJO OSNOVNIH SREDSTEV

1. Tovornjak OM-ZASTAVA tip 621 (v voznem stanju in registriran); izklicna cena	8.500.000 din
2. KOMBI-ZASTAVA 850 (karamboliran); izklicna cena	2.000.000 din
3. KOMBI ZASTAVA 850 AK; izklicna cena	2.500.000 din
4. Kompresor TRUDBENIK; izklicna cena	800.000 din
5. Kompresor ARA (uvozni); izklicna cena	800.000 din
6. Ventilator z elektromotorjem; izklicna cena	200.000 din

Licitacija bo v torek, 18.10.1988, ob 10. uri na sedežu DO. Vsak interesent mora pred začetkom licitacije vplačati 10% kavcijo.

ŽITO LJUBLJANA
TOZD PEKARNA KRANJ
NAKLO, Cesta na Okroglo 5

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

VODENJE TRGOVINE (na Planini) - 1 delavka
ZAHTEVNA PRODAJA BLAGA - 1 delavka

Delovno razmerje bo sklenjeno s polnim delovnim časom za nedoločen čas, s poskusnim delom 60 dni.

Za opravljanje navedenih del in nalog mora delavec poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- poklicna šola trgovske smeri, 6 - 12 mesecev delovnih izkušenj.

Kandidati za opravljanje navedenih del in nalog naj svoje prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov ŽITO LJUBLJANA, TOZD Pekarna Kranj, 64202 NAKLO, C. na Okroglo 5. Rok za prijave je 8 dni od objave. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po izteku objave.

PRILOŽNOST TUDI ZA VAS

VELIKI SEJEMSKI POPUST ZA NAKUP STAVBNEGA POHIŠTVA KLI LOGATEC:

- **30-40% POPUSTA ZA NAKUP VEZANIH IN ENOJNIH BALKONSKIH VRAT Z DVIŽNIM MEHANIZMOM**
- **30-40% POPUSTA ZA NAKUP OPUŠČENIH PROGRAMOV STAVBNEGA POHIŠTVA**

POPUST VELJA SAMO NA SEJMU STANOVANJSKE OPREME V KRANJU IN V INDUSTRIJSKI PRODAJALNI KLI LOGATEC tel.:061 741-711

TELEFON NA SEJMU 21-831

KLI okna LOGATEC

PRILOŽNOST TUDI ZA VAS

MERKUR KRANJ

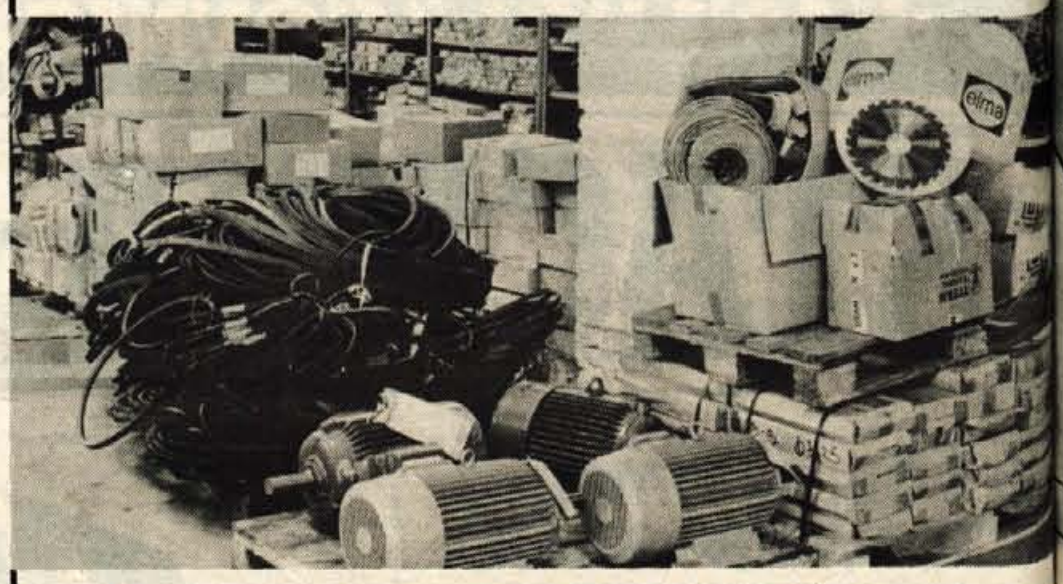

OBIŠČITE MERKURJEVO prodajalno ŽELEZNINA na Gorenjesavski cesti 5 v neposredni bližini Gorenjskega sejma Kranj.
Specializirana trgovina za prodajo ostankov repromateriala in tehnoloških viškov kot so: črna metalurgija, barvne kovine, vijačno blago, elektromaterial, razno orodje, ležaji, klinasti jermeni, razni deli elektronike in drugo.

POSEBNA UGODNOST

Velika izbira pohištvenih profilov v III. klasi po ceni 1.069 din za kg, kovinski podboji po ceni 20.872 din, razni žičniki po ceni 3.325 za kg. Cene blaga so nižje v povprečju za 50% . Prodajalna je odprta vsak dan od 8. do 16. ure, ob sobotah zaprto, tel.: 26-771 ali 21-469

Hotel „Grad Podvin"

64240 RADOVLJICA

Na podlagi sklepa delavskega sveta delovne organizacije HOTEL GRAD PODVIN objavljamo

JAVNO LICITACIJO

za prodajo teleprinterja TIP LO-133 Lorenz, letnik 1975.

Izklicna cena je 605.000 din.

Licitacija bo v ponedeljek, dne 20. oktobra 1988, ob 10. uri v kletnem prostoru hotela Grad Podvin. Ogled in plačilo kavcije 10% vrednosti izklicne cene bo eno uro pred licitacijo. V ceno ni vštet prometni davek, ki ga plača kupec. Kupnino je treba poravnati takoj.

Kupec prevzame kupljeno blago takoj oz. v petih dneh po licitaciji, sicer kavcija zapade. Pri prodaji velja načelo »videno-kupljeno«.

ALPETOUR

ALPETOUR - DO CREINA
Mirka Vadnova 8, Kranj
Obrat SERVIS Cerklje

OBJAVLJAMO PRODAJO

1 kos samohodni nakladač za razsuti tovor ali nakladanje hlodovine
3 kosi prikolice dvoosne - nos. 7 t - tip Vozila Gorica
1 kos viličar - elektro (1 t)
1 kos voziček Primat (nov)
1 kos viličar diesel INDOS 1,5 t

Stroji so v voznem stanju - ohranjeni

1 kos fotokopirni stroj - izpraven

Ogled in prodaja je mogoča vsak delavnik od 6. do 14. ure na servisu DO CREINA v Cerkljah, Ul. Toneta Majfarja 39.

Informacije po tel.: 064/42-164

CENTER ZA SOCIALNO DELO
Novi svet 22,
64220 ŠKOFJA LOKA

1. Svet Centra razpisuje prosta dela in naloge direktorja in sicer za dobo 4 let.
2. Za direktorja je lahko imenovan, kdor izpolnjuje naslednje pogoje:
   - da je državljan SFRJ in izpolnjuje pogoje določene z zakoni, samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori
   - da ima visoko strokovno izobrazbo socialne, pravne, sociološke, psihološke ali pedagoške smeri z najmanj tri leta delovnih izkušenj na področju socialnega dela
   - da ima višjo strokovno izobrazbo socialne, pravne, sociološke ali pedagoške smeri z najmanj pet let delovnih izkušenj na področju socialnega dela
   - da ima organizacijske in vodstvene sposobnosti
3. Kandidati naj pošljejo prijave na razpis z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 8 dneh po objavi razpisa na naslov:

   Center za socialno delo Škofja loka, Novi svet 22 - za razpisno komisijo.

   Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

Obrtnik ŠKOFJA LOKA

Blaževa ul. 3, 64220 ŠKOFJA LOKA

Komisija za razpis individualnega poslovodnega organa DO Obrtnik Škofja Loka, Blaževa ulica 3, skladno z družbenim dogovorom o uresničevanju kadrovske politike v občini Škofja Loka in 133. členom Statuta DO razpisuje prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA - DIREKTORJA DO

Mandatna doba 4 leta.

Za opravljanje teh del in nalog je imenovan, kdor izpolnjuje naslednje pogoje:

– da ima visoko ali višjo izobrazbo ekonomske, organizacijske ali tehnične smeri in najmanj 3 oz. 5 let delovnih izkušenj na vodilnih opravilih za VS oz. VŠ izobrazbo.

Interesenti naj oddajo svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni od dneva objave razpisa v zaprti kuverti z oznako »Komisija za razpis individualnega poslovodnega organa« pri DO Obrtnik, Blaževa ul. 3, Škofja Loka.

O rezultatih razpisa bodo interesenti obveščeni v roku 30 dni po objavi.

ABC POMURKA Gorenjka

hotelsko turistična
delovna organizacija n. sol. o.
prešernova 16
64270 JESENICE
telefon: 064/81 545

delovna skupnost za skupne zadeve

Odbor za medsebojna razmerja objavlja prosta dela in naloge

1. SAMOSTOJNEGA KOMERCIALISTA

VI. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske, komercialne, organizacijske ali turistične smeri
1 leto delovnih izkušenj
3 mesečno poskusno delo
delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom

2. ADMINISTRATORJA

Pogoji: III. stopnja strokovne izobrazbe administrativne smeri
6 mesecev delovnih izkušenj
delovno razmerje bo sklenjeno za določen čas s polnim delovnim časom (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu).

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v roku 8 dni po objavi na naslov: HTDO »GORENJKA« Jesenice, Prešernova 16, kadrovska služba.

MERCATOR KŽK GORENJSKE

Vse, ki želite naročiti aranžma za 1. november, obeščamo, da sprejemamo naročila v vseh naših cvetličarnah:

cvetličarna Stražišče, Rožmarin, Zlato polje in Vrtnarija Planina. Izdelovali bomo aranžmaje iz suhega in svežega cvetja. Se priporoča Vrtnarstvo Kranj!

MALI OGLASI
tel.: 27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

TV iskra, ekran 56, barvni, z daljinskim upravljanjem, star 4 leta, prodam. Zdravko Kovač, Prešernova 2/a, Radovljica, tel.: 73-432 15774

Rabljen pralni stroj gorenje bio, ugodno prodam. Tel.. 24-616, popoldan 15784

Prodam čno belo TV staro 2 leti, na daljinsko upravljanje. Tel.: 28-158 15824

Prodam barvni TV Gorenje, ekran 56. Tel.: 26-913 15827

Prodam novo PEČ FEROTERM 25 kW in rabljeno PEČ za etažno ogrevanje. Tel.: 40-347 15828

Prodam barvni TV gorenje seleck avtomatik. Tel.: 66-574 15842

KOMBAJN za krompir Hasija, prodam. Trboje 51, Kranj 15843

Barvni TV panasonic, ekran 37 cm, star 5 mesecev, ugodno prodam. Tel.: 38-165 15874

Prodam TRAKTOR FIAT 350, italijanski. Tel.: 65-089 15920

Ugodno prodam PUHALNIK tajfin, brez motorja. Tel.: 47-692 15927

Ugodno prodam ELEKTRO MOTORJA 3 KW, 1400 obratov in 1,4 KW 965 obratov ter 5 zavitkov strešne lepenke. Zupanova ul. 14, Šenčur, tel.: 34-132, po 21. uri 15932

Prodam stroj za tampontisk. Tel.: 22-783 15941

Prodam TV gorenje barvni in moško KOLO. Jurajič, Partizanska 44, Škofja Loka 15971

Prodam philipsov F[illegible]UNALNIK BG 8020 s programi. Heb[illegible]M. Finžgarjeva 4/a, Lesce 16005

Prodam črno-beli TV gorenje ET 108, na daljinsko vodenje. Robar, Dvorje 83, tel.: 42-108 16026

Prodam AVTORADIO in KALKULATOR. Tel.: 45-233 16027

POMIVALNI STROJ BAUKNECHT OBOD v garanciji, prodam 25 odstotkov ceneje. Tel.: 25-853 16039

Prodam STROJ z delom. Zavrl, Šutna 105, Žabnica 16043

Prodam barvni TV philips, ekran 54 cm. Tel.: 28-774 16044

Prodam SESALEC. Tel.: 37-132 16051

MOTOKULTIVATOR nov honda 420 s plugom za oranje, kultivatorjem in kosilnico, prodam. Jože Pretnar, Žiganja vas 28, Tržič, tel.: 51-038 16058

Prodam pralni STROJ CASTOR za rezervne dele. Pečnik, Bodovlje 1, Škofja Loka 16090

Barvni TV RIZ, prodam. Lesce, Na trati 9, tel.: 74-897 16111

Prodam dovredni pletilni stroj Singer. Tel.: 73-670 16122

Prodam barvni TV gorenje. Tel.: 61-961, int. 29 popoldan 16124

GRADBENI MATERIAL

Poceni prodam LESEN FASADNI ODER. Tel.: 27-256 15721

Ugodno prodam rabljeno kritino-betonski špičak. Tel.: 45-645 15773

Ugodno prodam ladijski pod 40 kvad. m. Skrbiš Jože, Šutna 30, Žabnica 15782

Prodam rabljen strešnik-špičak 1000 kosov. Tel.: 78-689 15793

Prodam elektro material (žice, cevi, doze). Gornik, Kokrica, Dolžanova 6 15806

Prodam 5 klasičnih trokrilnih oken in balkonska vrata z oknom-zastekljena z roletami. Tel.: 68-190 15813

Prodam 600 kosov modelarnega bloka in vhodna vrata Inles desna. Tel.: 78-424 15830

Prodam BANKINE, punte, plohe 5 kub. m, letve 5 x 4 100 kosov in eno paleto modularnega bloka. Ramlak Marko; Gubčeva 7, Kranj, tel.: 33-364 15833

Prodam bukove KLAFTRE, večjo količino. Naslov v oglasnem oddelku. 15856

Ugodno prodam dvoje oken, velk. 60x 90 cm in 120 x 120 cm. Ogled popoldan. Rajgelj, Vodopivčeva 16, Kranj 15868

Prodam kopališko PEČ laguna 90 litrov. Tel.: 67-192 15870

Prodam rabljeno fasadno OPEKO in strešno OPEKO. Tel.: 83-318 15873

Oddam večjo količino starejših zastekljenih okenskih kril. Vreček, Sr. Bohinje 1, Žabnica 15883

Ugodno prodam 5 kosov armaturnih mrež. Tel.: 51-009 15888

Prodam ladijski pod, debeline 24 mm, cena 34000 din kvad. m. Tel.: 77-040 15925

Prodam več malo rabljenih klasičnih RADIATORJEV in STIROPOR 5 cm. Boštic, Zg. Brnik 17, tel.: 42-712 15930

100 kvad. m suhega smrekovega opaža, prodam. Dolina 5, Zasip Bled 15961

SMREKOV OPAŽ II. kvalitete-dolžinsko spajan, prodam po 18000 kvad. m. Sagadin Jože, Šk. Loka, tel.: 62-849 16034

Prodam 41 kvad. m STIROPORA, 7 bal izolacijske VOLNE in strešno OKNO 120 x 110. Tel.: 60-896, po 20. uri 16038

Prodam 20 kvad. m OPAŽA, širine 9 cm, opleskanega št. 4. Britof 16, Kranj 16057

Ugodno prodam rabljeno betonsko strešno OPEKO (karo), 1700 kosov. Mesarič, Stražišarjeva 11, Jesenice, tel.: 82-144 16012

Poceni prodam rabljeno strešno OPEKO-kranjski zareznik, 1500 kosov. Mencingerjeva 6, Boh. Bistrica 16019

Prodam 3 tone CEMENTA in 3 tone APNA. Tel.: 75-918 16028

40 VREČ CEMENTA prodam 30 odstotkov ceneje, prevoz zagotovljen. Tel.: 28-321 16121

RAZNO PRODAM

Prodamo lepa obrana JABOLKA(voščenke) po 750 din. Selca, tel.: 66-177 15730

Prodam krmno peso, korenje, jedilno peso in drobni krompir. Sp. Bitnje 25 15750

Prodam zibelko in hojico. Zala Doria, Deteljica 3, Tržič, po 19. uri 15781

Prodam motor BT 50, jadralno desko Kleper, levo stranico za Z 101, po nižji ceni. Dežman, Mavčiče 106 15789

Poceni prodam MOPED in 90 kosov SALONITK. ŠUBIC, Suška 41, Škofja Loka, tel.: 60-188 15799

Jabolka, zimska neškropljena, prodam. Cena 800 din. Šilar, Zbilje 3, Medovde 15804

Prodam neškropljena JABOLKA. Štros, Kokrica, Dolžanova 5 15805

Prodam bukova DRVA. Jagodic, Lenart 5, Cerklje, tel.: 42-561 15808

Prodam Z 750, 2 kub. m colaric, peč za etažno centralno 20.000 Kcal in kombinirani bojler. Viljem Zrim, II. grupe odredov 16, Cerklje 15809

Prodam fižol, česen in več sort jabolk. Zg. Bitnje 30 15814

Prodam štedilnik, kuppersbusch za 300,000 in novo 80 litrsko kanto za smeti, cena 65.000. Strajnšak, Stara cesta 14, Kranj 15815

Prodam MAČEHE. Tupaliče 11, Predvor 15817

Prodam sobni kamin 4x2x4 s hermetičnimi vratci in električno kitaro kopija Fender. Tel.: 27-531 15819

Prodam bukova DRVA. Tel.: 81-075, zvečer 15820

Prodam otroško posteljico z jogijem, stajico in športni voziček Chicco-zložljiv. Tel.:(061) 611-478 15831

Prodam bukova DRVA. Tel.: 44-133 15835

Prodam nov črn zimski plašč Kroj Šk. Loka, št. 42, za 10 SM. Tel.: 89-052 15848

Prodam TOMOS AVTOMATIK izvozni model v garanciji in harmonika vrata 2 x 1 m. Tel.: 46-128 15861

Prodam ZELJE v glavah. Škofjeloška 33, Kranj 15865

Prodam semenski KROMPIR igor in drobnega za krmo. Tel.: 42-764 15871

Prodam plinski ŠTEDILNIK in "velo" za cirkular. Tel.: 74-035 15875

Prodam mizarsko delovno mizo. Tel.: 77-806 15880

Prodam okroglo raztegljivo mizo, šest stolov ter novo okno 100x140. Tel.: 26-684 15893

Prodam bukova DRVA v klaftrah. Štefanja gora 28, tel.: 42-467 15905

Prodam raznovrstna zimska JABOLKA. Rovte 12, Podnart 15907

Prodam ZELJE v glavah. Kuralt, Žabnica 39 15910

Prodam drobni KROMPIR. Sr. vas 51, Šenčur 15912

Prodam termoakumulacijsko PEČ 4,5 KW, nov MOPED avtomatik ter havbo in levi blatnik za Wartburga. Tel.: 61-211 15918

Prodam drobni KROMPIR. Vaše 18, Medvode, tel.: (061) 612-223 15919

Prodam lepa zimska JABOLKA, tudi jona gold, aida red in mačehe. Sr. Bela 6, tel.: 45-223 15923

Prodam velikocvetne MAČEHE. Marn Slavka, Barletova 8, Cerklje 15924

Cirkular za drva in avtoprikolico, prodam. Golniška c. 15, Kokrica 15928

Prodam drobni KROMPIR. Zvirče 25, Tržič 15936

Nove gume TG 505 145 SR 13, ugodno prodam. Tel.: 27-850 15940

Prodam semenski krompir desire, igor, jerla, rezi in krompir za krmo. Orehovlje 13, Kranj 15943

Prodam suha bukova DRVA. Tel.: 75-530 15951

Prodam po ugodni ceni neškropljena JABOLKA in dobro dolenjsko vino oz. mošt. Sr. Dobrava 14, Kropa 15956

Prodam 1000 kg SENA. Tel.: 64-150 15957

Prodam drobni KROMPIR za krmo. Predoslje 92 15960

Nove dvižne stopnice, ugodno prodam, lahko tudi na kredit. Tel.: 43-047, popoldan 15966

Prodam neškropljena JABOLKA za ozimnico in jabolčni mošt. Vrbnje 3, Radovljica 15967

Prodam suha bukova DRVA in ŠTEDILNIK-etažna centralna 30 SM. Lancovo 25, Radovljica 15972

Prodam JABOLKA za obiranje. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 15978

Kombiniran otroški voziček CHICCO, prodam. Tel.: 26-147 15979

Prodam 10 kub. m HRASTOVIH DRV. Gašperlin, Pipanova 34, Šenčur 15988

Prodam KROMPIR za krmo in GOLF diesel, prva reg. april 1985. Trboje 70 15991

Ugodno prodam JABOLKA za ozimnico. Štular, Srakovlje 4, Kranj 15994

Prodam starejši barvni TV, sesalec in pribor za akvarij. Tel.: 26-628 16002

Prodajamo zimska obrana JABOLKA. Vevar, Goriče 37, tel.: 46-513 16020

Prodam neškropljena JABOLKA. Kristan, Zg. Otok 14, Radovljica 16023

Prodam novo trajnožarečo peč Magma 7, 15 odstotkov ceneje in platišča za GOLFA X. Arhar, Vincarje 42, Šk. Loka, tel.: 60-259 16031

Prodam neškropljena štajerska JABOLKA: mošanke in zlati deliše po 900 din. Sobota in nedelja popoldan, v garaži St. Žagarja (za sodiščem). Tel.: 21-909 16033

Prodam drobni in semenski krompir Avrora. Olševek 3, tel.: 45-538 16059

Po zmernih cenah prodam: 4 kadi za namakanje po cca 500 litrov, 2 kosa hrastov sod 503 in 700 litrov, 4 kose omarice z roletami za okna 100 cm, 80 cm, 1 120 cm in komplet garnituro za kopalnico bele barve 1/2 ceneje. Kejžar, Begunje 5, tel.: 73-521 16062

Ugodno prodam obrana in neškropljena zimska JABOLKA. Porenta, Sv. Duh 48 16072

Prodam brezova DRVA. Tel.: 68-643 16093

Prodam semenski krompir IGOR. Luže 6, Šenčur 16098

Prodam domača obrana zimska JABOLKA, cena 800 din za kg. Roblek, Bašelj 20, tel.: 45-336 16115

Prodam kamp prikolico tip 380 z baldahinom in kamp opremo. Tel.: 81-356 ali 83-028 16126

Prodam brejo OVCO in jagnje in jesen raznih dimenzij, možno za kolarska dela ter manjšo količino macesna, deb. 30 mm, dol. 5 m. Tel.: 64-071 16128

STAN.OPREMA

Prodam regal, dva fotelja in preprogo. Tel.: 34-687 po 15. uri 15770

Prodam nov štedilnik kuppersbusch. Tel.: 61-305 15778

Prodam dobro ohranjeno KUHINJO dol. 2 m, izdelano po meri z(ali brez) vgradnega štedilnika, hladilnikom in koritom. Tel.: 66-383 15787

Prodam otroško posteljico z jogijem. Tel.: 37-618, popoldan 15790

Prodam spalnico in sedežno garnituro. Tel.: 39-226 ali 36-530 15796

Prodam trajnožarečo PEČ. Tel.: 60-054, od 8. do 12. ure 15801

Prodam termoakumulacijsko PEČ 4,5 KW. Milan Dimić, Staneta Rozmana 1, Kranj 15825

Prodam omaro, stensko omarico, regal, še zapakirano. Pristavec, Černivec 17, Brezje, tel.: 79-077 15834

Prodam generalno obnovljen pralni stroj Gorenje, 8 litrski bojler in pomivalno korito z omarico. Jezerska 72, Kranj 15867

Prodam dva GAŠPERČKA in trajnožarečo PEČ emo in 80 litrski bojler, rabljeno. Zorman Marjan, Zalog 72, Cerklje 15884

Prodam kavč, kuhinjski kot z mizo in dve postelji. Konc Janez, Zalog 5, Golnik 15917

OPTIKA
VERVEGA NEVENKA
Tavčarjeva 1, Kranj
tel.: 27-610
(nasproti Delikatese)

Vam nudi hitro in kvalitetno izdelavo vseh vrst očal z navadnimi in specialnimi lečami.

Izdelujemo na recept in brez njega

Prodam otroško posteljico z jogijem. Tel.: 22-926 15929

Prodam PEČ za kopalnico Feroterm in trajnožarečo PEČ Plamen Magma 7. Tel.: 66-669 15938

Prodam kombinirano peč za kopalnico, kad in radiatorje po ugodni ceni. Tel.: 61-058 15948

Prodam novo TUŠ KABINO komplet, 20 odstotkov ceneje. Tel.: 45-405 15955

Prodam štedilnik Gorenje na elektriko. Bubulj, Zupančičeva 33, Kranj 15973

Prodam termoakumulacijsko peč 3 KW. Studenčice 12, Lesce 15974

Poceni prodam novo termoakumulacijsko peč 3 KW. Partizanska pot 12/a, Kokrica 15995

Prodam nov ŠTEDILNIK kuppersbusch, po zelo ugodni ceni. Roblek, Bašelj 20, tel.: 45-774, popoldan 16003

Prodam kavč z jogijem in jedilni kot. Ogled, R. Papeža 32, st. 11, Kranj 16015

Nov kavč in oljni radiator 2 KW, zelo poceni prodam. Tel.: 23-430 16041

Prodam KUHINJO gorenje G 142 po ugodni ceni. Tel.: 39-371 16046

Prodam otroško POSTELJICO. Tel.: 78-337 16075

Prodam kombinirano omaro, kuppersbusch peč, termoakumulacijsko peč 3,5 KW in pralni stroj Gorenje. Tel.: 60-918 16080

Štedilnik (2 plin, 2 elek in plinsko bombo), ugodno prodam. Rekelj, Hraše 14/a, Lesce 16082

Prodam opremo za denvno SOBO in kuhinjo. Tel.: 78-259 16087

Prodam malo rabljeno trajnožarečo PEČ. Bogataj, C. JLA 60, Kranj. 16088

Ugodno prodam malo rabljeno trajnožarečo PEČ , kuppersbusch, termoakumulacijsko peč 4 KW ter novo peč za centralno kurjavo Optimal 32 in nov bojler Feroterm 125 litrski. Lukanc, Orehovlje 10, Kranj 16048

Prodam dva malo rabljena JOGIJA, dim.: 90 x 190 cm. Tel.: 57-417 16049

JOGI MEBLO TERMAL 180x190, dobro ohranjen, prodam za polovično ceno. Tel.: 62-940 16070

Prodam dvosed (šir. 160 cm). Tel.: 27-533 16074

Poceni prodam zakonsko posteljo z vložki in šivalni stroj. Tel:: 26-460 16089

Prodam nov vgradni kombinirani ŠTEDILNIK. Tel.: 40-053 16092

Prodam termoakumulacijsko PEČ 3 KW. Velesovska c. 9, Šenčur 16096

Peč kuppersbusch novo, prodam za 30 SM. Tel.: 81-441, int. 2013 16110

Prodam dva sončna KOLEKTORJA, trajnožarečo peč, 8 litrski in 30 litrski bojler. Jenko, Smlednik 46, Smlednik 16116

Prodam termoakumulacijsko peč, rabljeno, 3 KW. Tel.: 33-085, sobota dopoldan 16118

Prodam malo rabljen kuppersbusch. Pogačar Franc, Smokuč 16/a, tel.: 80-401 16127

Mercator — KŽK Kranj
TOZD Kmetijstvo prodaja v Preddvoru na plantaži **jabolka in hruške** vsak dan od 8. — 17. ure, v soboto pa do 12. ure.

Informacije dobite po telefonu št. 45—014

STANOVANJA

Dvosobno STANOVANJE (57 m²) v Bistrici pri Tržiču prodam. Cena po dogovoru. Informacije v večernih urah na tel.: 51-700

Zakonski par išče manjše STANOVANJE. Šifra: KRANJ-OKOLICA 15580

Ste razmišljali, da bi zamenjali vaše dvo ali trosobno stanovanje v Škofji Loki za manjše, varčnejše. Mi smo si prijetno uredili enosobno stanovanje z balkonom v stolpnici v Podlubniku. Če vam ustreza, nas pokličite na tel.: 60-830 15726

Mlajši ženski nudim sobo. Naslov v oglasnem oddelku. 15769

V najem vzamem stanovanje, lahko starejše v Loki ali okolici. Šifra: MLAD PAR 15800

Zamenjam enosobno stanovanje s centralno za dvosobno. Tel.: 35-705 15860

Novo enosobno stanovanje na Drulovki (40 kvad. m) zamenjam za dvosobno ali večje v Kranju. Tel.: 38-106, Andreja 16006

Enosobno komfortno stanovanje na Planini II, 37 kvad. m, 7. nad., balkon, centralna kurjava in opremljena kuhinja ODDAM. Predplačilo 14 mesecev. Šifra: PLANINA II 16040

V Radovljiški občini nujno iščem sobo s souporabo kopalnice. Tel.: 77-529, int. 204 ali 214, od 9. do 19. ure 16123

VOZILA

Prodam R-4 GTL, star 5 let in rabljen PRALNI STROJ. Tel.: 46-555

Prodam JUGO 45, letnik 1982, december. Florjanič, Cankarjeva 1, Tržič

Prodam ZASTAVA 101, letnik december 85. Kurnik, Žabnica 33

Prodam GOLF JX diesel, letnik 85/11. Silvo Štucin, Sv. Duh 67

Prodam Z 101, letnik 1976, registracija decembra. Gregorčičeva 9, Kranj, tel.: 23-317 15711

Prodam MZ 250 za 150 SM, letnik 1980. Tel.: 44-654 15749

ALFA ROMEO 33 1,3 S, letnik 1985, 52000 km, prodam 40 odstotkov ceneje. Tel.: 26-408 15771

Prodam Z 101, letnik 1977. Zg. Bitnje 158 15772

Prodam Z 750,letnik 1976. Tel.: 80-415 15776

Zastavo 750 SC, letnik 1979, karambolirano, v voznem stanju, prodam. Tel.: 25-506 15785

MOTOR BT 50, star 6 mesecev, ugodno prodam. Tel.: 37-473, po 15. uri 15786

Prodam VW 1200, letnik 1972. Ogled A. Travna 13, Jesenice Javornik 15788

GS, letnik 1980, obnovljen, registriran za eno leto, prodam. Tel.: 78-958 15792

Ugodno prodam R 4, letnik 1977, registriran do septembra 1989. Tel.: 74-373, popoldan 15794

Prodam Z 101, letnik 1976, registrirano za leto 1989. Stojanov Mirče, Savska 2, Javornik Jesenice 15795

Prodam odlično ohranjen GOLF, letnik 1978. Kličite vsak dan od 11. do 13. ure, tel.: 78-985 15797

Prodam Z 101, letnik 1983. Ratkovič, C. 1. maja 67, Kranj 15798

Ugodno prodam WARTBURG, letnik 1981. Jama 32, tel.: 40-156, zvečer 15802

Prodam GOLF bencin, star eno leto. Tel.: 36-045 15803

Prodam SIMCO 1100, celo ali po delih. Tel.: 44-679 15807

Prodam SPAČKA, cena 55 SM, vozen, neregistriran. Tel.: 27-612 15811

Prodam Z 101, letnik 1978, cena 390 SM. Ogled od 15. ure dalje. Miličevič, V.Vlahoviča 6, Planina 15818

Ugodno prodam nov R 4 GTL. DEBELAK Zdravko, Otoče 4, Podnart 15821

Prodam Z 101 GTL 65, letnik 1984. Tel.: 46-421 15822

Prodam avto ŠKODA, letnik 1981. Tel.: 45-689, PREDDVOR 15823

Prodam Z 101, letnik 1978, delno obnovljen, neregistriran, cena 200SM. Tel.: 39-123 15826

Prodam R 4, letnik 1977, registriran do septembra 1989. Tel.: 57-541 15829

Prodam JUGO 45, letnik 1985. Tel.: 69-030, v petek popoldan Danilo 15832

R 5 GTL, prva registracija 7/79, prodam. Tel.: 69-522 15837

Prodam SIMCO, letnik 1975. Nenad Golub, Finžgarjeva 8/a, Lesce 15839

GOLF, letnik 1978, obnovljen, prodam. Tel.: 62-026, popoldan 15840

Prodam Z 101, letnik 1980. Tel.: 78-101, popoldan 15841

Prodam JUGO/45A, letnik 1986. Habjan, Podlubnik 156, tel.: 62-448 15844

R 4, letnik 1986, garažiran, ugodno prodam. Tel. : 60-439 15845

R 18 GTS, letnik 1983, registriran do oktobra 1989, prodam za 17,5 Mio. Tel.: 76-109, od 15. ure dalje 15846

Ugodno prodam R 4, letnik 1980 in 20 odstotkov ceneje nov TV maraton ter termoakumulacijsko peč 4 KW, novo. Tel.: 73-344 15850

Zelo ugodno prodam Z 101, letnik 1980. Gorenjesavska 58, Kranj 15851

Prodam avto FIAT 750, kavč in šivalni STROJ. Čadovlje 16, Tržič 15853

Poceni prodam VW 1200, letnik 1958-polkabriolet. Tel.: 45-357 15854

Z 101 GTL 55, letnik 1986, prodam za 11 Mio. Tel.: 74-947 15855

Ugodno prodam Z 101 lux, letnik 1978, tehnično brezhibna, cena 350 SM. Horn, koroška c. 6, Rečica pri Bledu 15857

Prodam dobro ohranjeno Z 101, letnik 1984. Tel.: 45-204 15858

Prodam dobro ohranjen MOPED APN 6. Tel.: 74-761, od 15. ure dalje 15859

Prodam BT 50 in ATX 50 C. Lucija Frantar, Sebenje 51 15862

Prodam eno leto star APN 6. Sr. vas 14, Golnik 15863

Prodam Z 750, letnik 1984. Globočnik, Frankovo nas. 159, Škofja Loka 15864

Prodam odlično ohranjen BMW 316, december 1976, 78.000 km. Hafner, Sv. duh 164, Škofja Loka 15869

Poceni prodam starejšo ohranjeno in registrirano Z 101. Hafner, Huje 23/a, Kranj, ogled popoldan 15872

Za 275 SM prodam Z 750. Jezerska c. 94, Kranj, ogled popoldan 15878

Prodam OPEL KADETT, letnik 1970. Zevnik, Dvorje 75, tel.: 42-136 15881

Prodam Z 125 P, letnik 1978, registriran do avgusta 1989. Cena 350 SM. Tel.: 68-537 15882

Prodam JUGO 45, letnik 1981. Miodrag Zvizdalo, Šorlijeva 21, Kranj 15885

Prodam R 4, letnik 1978. Tel.: 48-056 15886

FIAT 750 LE, letnik 1984, prodam. Tel.: 36-445 15887

Prodam JUGO 45/AX, letnik 1987 november. Tel.: 78-161 15889

Prodam GOLF, letnik 1981. Tel.: 39-152 15890

Prodam VW KOMBI BUS 8+1. Jenšterle, Stara cesta 15, Kranj 15892

MOSKVIČ KARAVAN, letnik 1980, prodam za 350 SM. Kralj, Alpska 15, Bled, tel.: 78-997, popoldan 15896

Prodam Z 101, letnik 1975/76, registriran do marca 1989 za 230 SM. Ogled od 15. ure dalje. Plemelj, Selo pri Bledu 50/a 15897

FIČO oranžne barve, obnovljen, registriran do julija 1989 in obojne leve vrata za Z 101 po 50.000.-, ugodno prodam. Tel.: 24-072 15898

Prodam VW 1302, letnik 1970. Ogled v soboto. Koligar Barbara, Bazoviška 15, Radovljica 15899

Prodam GOLF diesel, letnik 1983. Tel.:60-357 15900

Prodam Z 101, letnik 1984. Planina 74, stan. 6 15901

R 18 TLJ, letnik 1983, prva registracija 9/86, 12000 km, ohranjen, kot nov, prodam. Miro Brovč, Podljublej 27, Tržič 15922

Prodam JUGO 45, 7/85, 23000 km, odličen, z dodatno opremo za 9,2 Mio. Tel.: 26-683 15934

Prodam dobro ohranjen R 4, letnik 1980, registriran do aprila in moped S 15. Tel.: 50-465 15935

Prodam VW, letnik 1970, v dobrem stanju. Tel.: 50-824 15937

Prodam Z 128, bele barve, letnik julija 1986. Tel.: 23-922 15939

Prodam JUGO 55. Peter Čimžar, Sp. Duplje 60 15945

JUGO 45, letnik 1982/10, 32000 km, prodam. Ogled dopoldan. Bartolac, Ročevnica 28, Tržič 15946

APN 6, letnik 1983, dobro ohranjen, ugodno prodam. Tel.: 57-120, od 14. do 16. ure 15947

vsak dan kaj novega
Od 17. - 22.10. na posebnem pultu PESTRA PONUDBA sveč in vaz.
Velika izbira oblačil za jesen zimo v veleblagovnici Nama Škofja Loka.
VELEBLAGOVNICA
nama
ŠKOFJA LOKA

Prodam Z 101, letnik 1982. Tel.: 34-

Prodam AMI 8, letnik 1970, regis do maja 1989. Sonja Kodrič, Ga 3, Kokrica

Prodam Z 101, 3 vrat, letnik 1986 34-394

Z 750, registrirano do junija ugodno prodam. Tel.: 82-146

Prodam LADO, starejši letnik Sajovic, Predoslje 80

Prodam Z 101 comfort, cena po voru. Kazič, C. v Rovte 5, Jesenice

Prodam LADO 1300 S, letnik 1983 ražirano, registrirano celo leto 46, Mavčiče

Prodam R 4, letnik 1979. Tel.: 37-2

Prodam WARTBURG, letnik 197 gistriran do konca junija 1989 36-701

Prodam ŠKODO 100 za rezervne Pušavec, Voglje 79, tel.: 49-086

Prodam registrirano ŠKODO 100 L tnik 1972 za cca 130 SM. Tel.: 37-

Prodam R 4, letnik 1977. Ziherl, V še 123, Škofja Loka

Prodam osebni avto OPEL COMO RS. Tel.: 77-166

FIAT 750, letnik 1978, eno leto reg ran, obnovljen, prodam. Dražgoše tel.: 66-414

Prodam Z 101, letnik 1975. Tel.: 27

Prodam GOLF, letnik 1980. Janez čič, Sorška c. 14, Škofja Loka

KAWASAKI 750 Z, motor od GPZ dam ali zamenjam za osebn Tel.: 57-417, vsak dan od 14. ure

VW 1200, letnik 1975, prodam. Sp Kovor 56, Tržič

Prodam Z 750 special, letnik 197 100 SM, registriran do februarja Lazarov, Svetinova 16, Jesenice Bela

AUDI 60 L, odlično ohranjen, br ben, poceni prodam. Pavlovič, hamska 1, Kranj

Prodam osebni avto OPEL KADE tnik 1971. Kovor 130, Tržič

Prodam osebni avto VW 1300, l 1971. Tel.: 50-602

Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1986 glje 125, Šenčur

Prodam VW 1200, letnik 1974. Zg nik 74, tel.: 42-726

Prodam GOLF JGL, letnik 1982, p ženih 55000 km, ali zamenjam z nejši avto. Levstikova 1, stan. 15,

JUGO 45, letnik 1984, prodam. J vič, Hafnerjevo nas. 119, Šk. Loka

Prodam R 4, letnik 1985. Tel.: 28-7

Prodam Z 101 S, letnik 1977 in Č ekran 44, nov. Ogled sobota in lja. Hegedič, Finžgarjeva 22, Lesce

Nujno prodam LADO 1300, letnik nekaj "gruša". Tel.: 34-185

Prodam karamboliran JUGO 55, zni model. Podbrezje 46

Poceni prodam R 4 TL, registriran septembra 1989. Tel.: 73-047

Prodam osebni avto GOLF diesel tnik 1985 marec, dobro ohranjen. Sr. vas 50, Šenčur

Prodam GOLF diesel, letnik 50.000 km, lepo ohranjen. Virje žič

Prodam motor ELEKTRONIC 90 man, Posavec 131, Podnart

Prodam R 4 TLS, letnik 1977, od ohranjen, PONY EXPRES, apno poreks. Tel.: 24-122

GOLF JGL diesel, letnik 1984, pro Igor Eržen, Okroglo 23

Prodam BT 50. Tel.: 75-391

SOZD MERCATOR-KIT
MERKATOR KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT GORENJSKE n.sol.o. KRANJ
TOK RADOVLJICA
Rožna dolina 50, Lesce

V našem nasadu »**Resje pri Podvinu,** vam za ozimnico nudimo **kvalitetna jabolka** različnih sort.
Cene smo znižali za **20 — 50 %.** Obiščete nas lahko vsak dan, tudi v nedeljo, od **7.** do **17.** ure. Vabljeni!

Prodam Z 750, letnik 1980. Tel.: 74-167 15999

AVTOMATIK, letnik 1987, kot nov, poceni prodam. Možnost plačila na obroke. Tel.: 28-436 16001

Prodam Z 750, letnik 1982. Zg. Bela 14, tel.: 45-754 16004

VW 1300, letnik 1971, nemški, obnovljen, ugodno prodam za 3,5 Mio. Tel.: 26-125 16007

Prodam R 4 TLS, letnik 1979, za 2,2 Mio. Tel.: 24-630 16008

Z 101, letnik 1975, karambolirana, nevozna, prodam. Tel.: 61-896, of 14. do 16. ure 16010

OPEL KADET, letnik 1974, vozen, neregistriran in Z 750, letnik 1979, registriran, prodam. Kalan, Virmaše 10, Škofja Loka 16011

Prodam CITROEN GS CLUB, letnik 1975, 88000 km, ohranjen, cena po dogovoru. Posavec 58, Podnart, tel.: 76-129, popoldan 16035

Poceni prodam Z 101 lux, letnik 1978, registrirana do julija 1989. Markovič, Zlato polje 3/d, Kranj 16036

Ugodno prodam Z 101, letnik 1977, registrirano do januarja 1989. Podbrezje 235 16037

R 4 GTL, letnik 1984, registriran do avgusta 1989, prodam. Tel.: 62-940 16042

Prodam 126 P, letnik 1984. Škofjeloška 20, Kranj 16045

Ugodno prodam Z 750, letnik 1979, vozen. Tel.: 42-826 16047

Prodam JUGO 55 L, september 1985. Anton Lavrič, Trboje 57 16050

Prodam Z 101, letnik 1980. Kolar, Gorenja vas 8, 4. nadst. Kranj 16052

Prodam dobro ohranjeno VISO RE 11, letnik 1985. Tel.: 25-346, popoldan 16056

Prodam Z 750, letnik 1974. Ropret, Zg. Bitnje 41 16060

Prodam ali zamenjam GOLF diesel, letnik 1986/87 za GOLFA GLD, letnik 1984/85, pod dobro ohranjenega z doplačilom. Tel.: 69-509 16061

Prodam ugodno ohranjenega WARTBURGA in DIANO vozno, neregistrirano. Tel.: 25-135 16063

Prodam GOLF diesel, star 4 leta. Predvor 6 16064

Prodam OPEL KADET, letnik 1967. Tel.: 51-392 16065

Poceni prodam R 4, starejši letnik, obnovljen, Angelca Kristanc, Partizanska 15, Bled 16066

Ugodno prodam Z 101, letnik 1972, registriran do septembra 1989. Erzar, C. 1. grupe odredov 20, Cerklje 16067

Prodam GOLF diesel, letnik 1983. Zatnik, Dorfarje 32, Žabnica 16068

Prodam LADO 120 L, letnik 1978 ter prikolico. Beleharjeva 11, Šenčur 16071

UNO 45, letnik 1984, odlično ohranjen, ugodno prodam. Tel.: 25-903, po 15. uri 16073

Prodam odlično ohranjen CX 2200, možnost dveh obrokov. Tel.: 25-448 16076

Prodam FIAT 125 P, popolnoma obnovljen, registriran do avgusta 1989, za DEM ali po dogovoru. Posavec 65, Podnart 16077

Zelo ugodno prodam TOMOS AVTOMATIK, letnik 1987 in stereo radio kasetofon. Janez Demšar, Vincarje 15, Šk. Loka, tel.: 60-986 16078

Poceni prodam 126 P, letnik december 1981. Darko Kuhn, Poljšica 53, Zg. Gorje 16079

Prodam JUGO 45, letnik 1984, sončna streha. Klavžar, Gradnikova 69, Radovljica 16081

Prodam VW 1200 J, december 1975. Tel.: 78-686 16085

Prodam GOLF, letnik 1982, 50.000 km. Tel.: 51-559 16086

Prodam R 5, letnik 1975 in 126 P, letnik 1975. Tel.: 78-478, popoldan 16091

Prodam GOLF JX, bencinar, letnik 1987. Tel.: 39-604 16095

Prodam Z 750, letnik 1981. Ogled popoldan. Bojanič, Ul. 1. avgusta 5, Kranj 16097

Prodam dele za NISSAN SUNY (pokrov prtljažnika, levi in desni zadnji blatnik ter pragi). Tel.: dopoldan 50-861 16099

Ugodno prodam Z 101, registriran do konca leta, letnik 1975. Ogled v petek popoldan in soboto dopoldan. Rošič, Finžgarjeva 8/a, Lesce 16103

Z 126 P, letnik 1980, dobro ohranjen prodam. Tel.: 40-149 16104

FORD ESCORT, letnik 1982, ugodno prodam. Kozinc Lili, Hraše 1/a, Lesce, tel.: 75-970, po 20. uri 16105

Z 101 GTL oktober 1984, prodam za 8,3 Mio. V nedeljo, 16. oktobra 1988. Bogataj, Župančičeva 41, Kranj 16108

Prodam GOLF, letnik 1980, prevoženih 90000 km. Jelič, Partizanska 42, ogled popoldan, tel.: dopoldan 60-605 16112

Prodam Z 750, letnik 1977, registrirano do 12. januarja 1989. Tel.: 61-861, int. 43, od 7. do 13. ure 16113

JUGO 45/A, letnik 1987, prevoženih 11.000 km, bele barve, prodam. Tel.: 46-037 16117

Prodam 125 P, Melihen, Reševa 1, Kranj, tel.: 25-066 16119

Školjko JUGO coral, poškodovano in vetrobransko steklo za JUGO, prodam. Tel.: 28-321 16120

OPEL KADET, letnik 1976, prodam. Tel.: dopoldan 75-010, int. 490, popoldan 80487, Svetina 16125

KUPIM

Bikca simentalca, starega od 2-6 tednov, kupim. Tel.: (061) 611-527, zvečer 15810

V Stari Fužini kupim vikend ali kmečko hišo primerno za adaptacijo. Tel.: 74-015 15879

Kupim manjšo hišico kjerkoli na Gorenjskem. Jožefa Volčanjk, Vrtec Kidričeva 7, Brežice 15895

Kupim knjigo Andre Van Lysebeth UČIM SE JOGE. Tel.: 26-475 15916

Palete lesene, rabljene kupim. Kavčič, Podbrezje 142, tel.: 70-154 15953

Kupim betonske stožnike. Tel.: 79-602 16100

Kupim smrekove PLOHE, deb. od 5 do 10 cm. Sp. Bitnje 31, Mlinar 16107

POSESTI

Prodam 1000 kvad. m GOZDA v Udinboršlu. Naslov v oglasnem oddelku. 15767

V Lescah oddam cca 100 kvad. m prostora za obrt. Tel.: 74-068 15847

Kupimo starejšo HIŠO v okolici Škofje Loke. Nudimo tudi delno pomoč starejši osebi. Šifra: NADOMESTNA GRADNJA 15908

KAVA BAR (montažni kiosk) v Ljubljani, stalna lokacija, prodam po ugodni ceni ali dam v najem. Šifra: SAMO RESNI KUPCI 16055

Hiša v Radovljici, Partizanska 4, naprodaj. Tel.: 75-723 16084

ŽIVALI

Prodam 10 dni starega BIKCA simentalca. Marjan Praprotnik, Ljubno 106, Podnart 15777

Prodam mlado KOZICO, srnaste pasme. Hlebce 16, Lesce 15780

IRSKI SETER, odličnih staršev, star 13 tednov, naprodaj. Tel.: 38-028 15812

Prodam BIKA, star 11 mesecev, simentalec. Tel.: 45-583 15836

Prodam 7 tednov starega BIKCA simentalca. Sp. Besnica 136 15838

Prodam dva tedna staro TELIČKO. Ržek, Gorenje brdo 12, tel.: 68-146, od 19. ure dalje 15849

Prodam PSA DOBERMANA, star eno leto. Olševek 43, Preddvor 15894

Prodam ŽREBE. Legat, Žirovnica 88 15914

Prodam PUJSKE 6 tednov stare. Mežnarec, Selo 22, Žirovnica 15931

Prodam 10 dni starega BIKCA simentalca. Suha 33, pri Predosljah 15968

Prodam enoletne KOKOŠI za zakol ali za nadaljno rejo. Oman, Zminec 12, Škofja Loka 15977

Prodam nemško OVČARKO z rodovnikom, staro tri leta. Tel.: 80-457 15982

Prodam KRAVO simentalko s prvim teletom. Tel.: 80-071, Toman, Breg 22, Žirovnica 16009

Prodam PRAŠIČA za zakol, pujske težke 35 kg in manjše. Sp. Brnik 60 16053

Prodam BIKA, starega 7 tednov. Sajovic, Mlakarjeva ul. 43, Šenčur 16054

Prodam enoletnega plemenskega belega KOZLA, komplet volan za pasquali 1975 letnik in male salonitke. Podhom 7, Zg. Gorje 16069

Prodam TELIČKE za rejo ali zakol. Posavec 123, Podnart 16094

Prodam BIKCA simentalca, starega en teden. Trilar, Okroglo 6, tel.: 47-764 16102

Prodam TELETA za nadaljno rejo ali zakol. Sp. Bitnje 31, Mlinar 16106

Prodam 7 mesecev brejo KRAVO simentalko tretja telitev. Božo Lotrič, Dražgoše 50, tel.: 66-416 16114

ZAPOSLITVE

Honorarno ali redno zaposlimo potnika ali potnico, na področju Slovenije. Šifra: LASTEN PREVOZ 15902

Iščem honorarno delo v popoldanskem času. Tel.: 40-221 15933

Za gradnjo skladišča iščem skupino. Orehovlje 13, Kranj, v nedeljo 15944

Če ste v denarnih težavah, se javi skupini, ki te bo naučila zaslužiti potreben denar. Šifra: ES 15964

Takoj zaposlim KV ali PKV natakarja v gostilni na Vidmu-Poljane. OD po dogovoru. Tel.: 68-522 15986

HONORARNO pogodbeno akviziterisko delo ob vikendih vam nudi: MLADINSKA KNJIGA, p.p. 12, 64202 Naklo 15996

Ste v finančni stiski in potrebujete dodatni zaslužek? Še imate čas, da se pridružite prodaji artikla za vsak dom. Pokličite, ne bo vam žal! Tel.: 82-557, vsak dan od 20. do 22. ure 16083

PRIREDITVE

Kegljaški klub Adergas prireja NAGRADNO KEGLJANJE za dirkalno kolo in še okoli petdeset ostalih nagrad v skupni vrednosti več kot 2 milijona dinarjev. Kegljanje bo na kegljišču Jance v Sr. vasi, dne 14. oktobra od 17. uri, 15. oktobra ob 16. uri in 16. oktobra ob 10. uri. Vabljeni vsi ljubitelji kegljanja! 15958

OBVESTILA

Izdelujem cementno strešno OPEKO format kikinda (15 kosov/kvad.m). Izdelana je z dodatkom uvoženih plastifikatorjev. Izdobava v nekaj dneh. Tel.: (061) 831-006 15085

ŽAGANJE drv hitro in poceni. Tel.: 38-273, od 21. do 22. ure 15693

Če potrebujete prevoz materiala, pohištva, glasbene opreme in podobno, pokličite: (064) 61-015 15743

Društvo "LET" organizira zmajarsko-padalske tečaje. Tel.: 38-273, od 21. do 22. ure 15746

Popravljam vse vrste mizarskih izdelkov, montaža vseh vrst pohištva, vrata, opaže, fabjone(jurček). Tel: 41-063, popoldan 15775

Hitro in po konkurenčnih cenah vam popravimo vaše vozilo. Odprto vsak dan, od 8. do 16. ure, sobota od 8. do 12. ure. AVTOMEHANIČNA DELAVNICA prostori AMD Podnart. SE PRIPOROČAMO! 15783

Opravljamo zidarsko-fasadna dela. Tel.: 35-265, zvečer 15876

Čiščenje in popravilo termoakumulacijskih peči. Kodrič, tel.: 40-684 15891

AMD CERKLJE organizira tečaj CPP za A in B kat. Prijave za tečaj sprejemajo v pisarni društva, vsak torek od 17. do 19. ure 15926

Kvalitetno ROČNO PLETEM modele po naročilu. Tel.: 23-984 16000

Montaža in popravilo TV anten. Tel.: 25-146 16018

OSTALO

Prostor za delavnico ter večji skladiščni prostor vzamem v najem na območju Medvod, Šk. Loka, Kranj. Tel.: (061) 573-719 15816

Poceni prodam dve leti postavljeno Jelovško montažno hišo 7,30 x 6,20, primerno za vikend ali skladišče. Tel.: 60-747, zvečer 15852

Inštruiram matematiko za srednje šole. Matjaž, tel.: 21-623 15904

Beznik Danijel, Gorjuše 61, PREKLICUJE izrečene besede o Boltarjevih. 15921

Če vas zanima področje radioestezije, vas vabimo k sodelovanju. Tel.: 39-580 15975

Poučujem klavirsko harmoniko. Tel.: 23-329, ponedeljek in četrtek od 16. do 18. ure 15987

Hišni sveti na Planini 2 in 3 najamem skupni prostor za poslovni prostor-ni strank. Ponudbe Hribar, R. Papeža 32, Kranj 16014

Uspešno inštruiram matematiko za osnovne in srednje šole. Tel.: 24-607 16017

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše mame

MARIJE KLEMENČIČ

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste našo mamo poslednjič obiskali na njenem domu, ji darovali cvetje ali denar v ta namen, ter jo spremili na njeni zadnji poti. Hvala sosedom in sovaščanom za vso pomoč. Iskreno se zahvaljujemo g. župniku za obiske na domu in lep pogrebni obred, zdravstvenemu osebju ZD Železniki za dolgoletno zdravstveno pomoč in oskrbo, in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali.

VSI NJENI OTROCI Z DRUŽINAMI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, brata, deda, pradeda in strica

JAKOBA BONCLJA

Jegličevega ata

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga obiskovali v času njegove bolezni, še posebno hvala dr. Krumpestarju za dolgoletno zdravljenje, sosedom za nesebično pomoč, GD Duplje in sosednjim društvom, sodelavcem Mercatorja tozd Preskrba Tržič, transportnim delavcem Termike — obrat Bodovlje, župniku za opravljen pogrebni obred in pevcem za zapete žalostinke. Hvala vsem, ki ste ga spoštovali in imeli radi.

SINOVI IN HČERKA Z DRUŽINAMI V IMENU VSEGA SORODSTVA

Duplje, Zadraga, Žiganja vas, Pristava

ZAHVALA

Ob nenadni smrti našega sina, brata in strica

ANTONA STRŽINARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem za izrečeno sožalje, sosedom za nesebično pomoč, g. župniku za lepo opravljen obred in pevcem za lepo petje, DO Termika-Bodovlje, trgovini Kašman in RUŽV ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: mama, teta Pavla, bratje in sestri z družinami.

Gorenja vas, 5. oktobra 1988

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je zapustila naša draga žena, mama, stara mama, sestra, teta in svakinja

MATILDA KURALT

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali in jo obiskovali v času njene hude bolezni. Zahvaljujemo se dr. Janši za lajšanje bolečin, vsem sorodnikom, sosedom in sodelavcem za izrečena ustna in pisna sožalja, za podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Iskrena hvala tudi g. župniku Kuraltu in g. župniku Godcu za lepo opravljen obred.

ŽALUJOČI VSI NJENI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, ata in strica

ALOJZA SKODLARJA

s Primskovega z Gorenj

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in darovano cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni UKC tozd Urologija za zdravljenje in lajšanje bolečin, gasilskemu društvu Kranj Primskovo, posebej govorniku ob odprtem grobu, pevcem za zapete žalostinke, kolektivu PTT Kranja, CP Kranj, Iskra Telematika Kranj, Tekstilindus Kranj in g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Iskrena hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti v tako velikem številu, še enkrat hvala.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

Za vedno se je poslovil najin

FRANKO CITTI

Hvala vsem, ki ste ga spremljali na zadnji poti in ki ste nama prijateljsko pomagali.

NJEGOVI LENKA IN MILENA

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega dragega atija, moža, brata in strica

MATEVŽA KALANA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, in znancem, za izkazano sočutje, darovano cvetje in udeležbo pri pogrebu. Iskrena hvala tudi njegovim sodelavcem tovarne Iskra-Stikala za izkazano pomoč, darovano cvetje in poslovilni nagovor ob odprtem grobu. Zahvala velja tudi g. duhovniku za lep pogrebni obred in pevcem za zapete žalostinke.

Žalujoči: žena Jožica, hči Mateja, brat Joža z družino, sestra Marjeta z družino in ostalo sorodstvo

Kranj, Tržič, Putrhof, 10. oktobra 1988

ZAHVALA

Ob tragični izgubi našega dragega sina, bratca, vnuka in nečaka

JURETA MESTINŠKA

učenca 7. c razreda osnovne šole A. T. Linharta iz Radovljice

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sošolcem, vaščanom in sodelavcem, ki so nam izrekli ustno ali pisno sožalje ter bili z nami v težkih trenutkih. Zahvaljujemo se dr. profersorju Vinku Dolencu in ostalemu zdravstvenemu osebju nevrološke klinike v Ljubljani, kateri so se borili za Juretovo življenje. Še posebej se zahvaljujemo sošolcem 7. c., tov. Vrečkovi, učiteljskemu zboru osn. šole A.T. Linharta, tov. Črnetu, KS Ljubno—Otoče, TVD Partizan Ljubno, sošolcem 2. SD. razreda šolskega centra Iskra in sodelavcem VV, RTI Sava Kranj. Hvala pevcem Gorenjci iz Nakla za zapete pesmi, Zalki in sošolcu Jerneju za tople poslovilne besede in gospodu župniku za opravljeni obred. Posebna zahvala velja sosedom družini Mubi—Berčič za nesebično pomoč v težkih trenutkih. Vsem še enkrat hvala, ki ste ga tako številno pospremili in zasuli njegov prerani grob s cvetjem.

ŽALUJOČI: mamica Poldka, ati Marjan, bratec Damjan, stari mami Pavla in Minka, teti Lina in Erna z družino.

Otoče, 12. oktobra 1988

GORENJSKA PODPIRA SLOVENSKO VODSTVO IN ZAHTEVA, DA SE USTAVNA DOPOLNILA SPREJMEJO PO DEMOKRATIČNI POTI

Občinsko komite ZKS Radovljica:

Zavračamo očitke, da bo Slovenija kriva za morebitno ustavno krizo

Radovljica, 10. oktobra — Vedno bolj zapleteni družbenopolitični odnosi v Jugoslaviji in vse močnejši pritiski razreševanja teh odnosov na ulici in s parolami nas zaskrbljujejo ter v nas, komunistih radovljiške občine, kopičijo sume, o sivih, nelegitimnih organizacijsko-oblastnih ukrepih za dosego zastavljenega cilja — unitarizacije Jugoslavije so med stališči zapisali člani občinskega komiteja ZKS Radovljica, ko so na torkovi seji obravnavali aktualne družbenopolitične razmere v Sloveniji in Jugoslaviji. Poleg kritičnih gospodarskih razmer, realnega zniževanja osebnih dohodkov in življenjske ravni prebivalstva občutimo tudi najhujši pritisk jugoslovanske družbenopolitične in ostale javnosti na Slovenijo, da bi v celoti sprejela predlagane ustavna dopolnila. Nerazumljivi in obsojanje vreden je nastop delegata na izredni seji pokrajinske konference ZK Vojvodine v Novem Sadu, na kateri je odkrito napadel Slovenijo in jo obdolžil, da bo kriva za nesprejetje ustavnih dopolnil. Obsojamo tudi del govora predsednika predsedstva SFRJ Raifa Dizdarevića na kongresu jugoslovanskih mest v Zagrebu, ki govori, o »eni državi«, eni zastavi, eni himni in brez notranjih meja«, saj ga razumemo kot izraz unitarističnih teženj. Zavračamo trditve, ki jih izražajo govorniki na jugoslovanskih zborovanjih, sejah ali so napisane na transparentih ali v sredstvih javnega obveščanja, da Slovenci iz egoističnih razlogov in parcialnih interesov zavračamo sprejem nekaterih ustavnih dopolnil. Zavračamo tudi očitke, da bo Slovenija zato, ker vztraja na svojih stališčih, kriva za blokado gospodarske in politične reforme. Za morebitno ustavno krizo so odgovorni tudi tisti, ki slovensko javnost postavljajo v takšen položaj. Slovenija je namreč v jugoslovanski skupnosti narodov in narodnosti vedno prispevala k skupnemu razvoju in izpolnjevanju vse svoje obveznosti, hkrati pa je v skladu z avnojskimi načeli ohranjala nacionalno identiteto in ima pravico jo še razvijati, ne da bi s tem ogrožala kogarkoli v skupni državi.

Občinski komite ZKS Radovljica in komunisti radovljiške občine odločno podpirajo slovensko skupščino, družbenopolitično in izvršilno vodstvo in zahtevajo od njega, da dosledno nadaljuje z reformo političnega in gospodarskega sistema ter zveze komunistov, odločneje pojasnjuje stališča Slovenije do nesprejemljivih ustavnih predlogov in da energično in konkretno obsodi vse napade in pritiske, ki so se na različnih ravneh in z različnimi metodami osredotočili na slovenski narod.

Radovljiški komunisti zahtevajo tudi večjo av... skupščinskega sistema ... konodaje, in takšne ra... da se bodo delegati ... skupščine lahko opred... brez občutka pritisko... vse bolj dvomijo o m... normalnega, neprisil... sprejemanja ustavnih ... nil, dajejo delegatom r... ške skupščine pobud... sprejmejo sklep o razp... referenduma za tista u... dopolnila, ki jih slov... ustavna komisija ocenj... nesprejemljive.

So razlogi samo gospodarski ali že tudi politični?

Ali so posledice zadnjih dogodkov v državi, predvsem vse večje nestrpnosti in zapletenosti v političnih odnosih, kažejo že tudi na gospodarskem področju, pri poslovanju slovenskih (gorenjskih) delovnih organizacij z gospodarstvom v ostalih delih Jugoslavije. **V tržiškem Peku** so nam, na primer, povedali, da se prodaja sicer zmanjšuje, vendar je težko natančno razmejiti razloge za to ali so zato krive razlike v cenah med slovenskimi in ostalimi izdelki, vse manjša kupna moč ljudmi ali pa gre pri tem tudi za politične razloge. **V Gorenjski predilnici v Škofji Loki** ocenjujejo, da je stanje za zdaj normalno in da je glavni problem pri poslovanju z »jugom« vse hujša nelikvidnost tamkajšnjega gospodarstva. Plačila je zelo težko izterjati, 90 odstotkov je menično poslovanja, med menicami pa so tudi takšne, ki jih ni mogoče vnovčiti in so jih primorani zavrniti. **V kranjskem Tekstilindusu** bodo popolno sliko imeli čez en teden, ko se bodo vrnili domov njihovi komercialisti, ki zdaj prodajajo izdelke iz nove kolekcije po Srbiji, Črni gori in Makedoniji. Tudi v v **leški Verigi** so podobno kot v ostalih organizacijah v dvomih, kaj vse so razlogi za manjše povpraševanje organizacij z »juga«— samo ekonomski ali morebiti tudi politični. Pri poslovanju je za zdaj glavni problem, kako dobiti plačilo za prodano blago. Še težje je za obresti, za te se praviloma tožujejo.

C. Z.

Služba družbenega knjigovodstva Kranj:

Slovenski politiki zastopajo mnenje naroda

Člani osnovne organizacije SDK Kranj so na seji, ki so se je udeležili tudi predstavniki delavskega sveta ter sindikalne in mladinske organizacije, soglasno ugotovili, da »metode raznih mitingov, pritiski ulice in uličnih linčev vodstev niso sprejemljive za razreševanje nakopičenih problemov« in da je pot iz krize mogoča le s soglasjem in sodelovanjem strpnih in napredno mislečih ljudi vseh narodov in narodnosti. V celoti podpirajo politiko Zveze komunistov Slovenije in Socialistične zveze in slovensko vodstvo, da še naprej vztraja na začrtani poti razvoja socializma — socializma po meri človeka in da ne popusti pri ustavnih dopolnilih. Ustava naj se sprejema po demokratični poti in s soglasjem vseh, kot je to zapisano v avnojskih načelih.

Delavci in družbenopolitične organizacije SDK so tudi ogorčeni nad grobimi napadi na slovensko vodstvo in na posamezne funkcionarje v zveznih organih, zavračajo zahtevo po ugotavljanju odgovornosti, ki prihajajo iz raznih delov Jugoslavije v zvezi s stališči in izjavami Kučana, Smoleta in Stanovnika. »Menimo, da v celoti in popolnoma zastopajo mnenje slovenskega naroda in zato uživajo naše popolno zaupanje,« so med drugim zapisali v pismo, ki so ga naslovili predsedstvu in skupščini SRS ter predsedstvu CK ZKS in RK SZDL.«

Podporo slovenskemu vodstvu in stališčem izražajo tudi v drugih delovnih kolektivih in organizacijah na Gorenjskem — V BPT Tržič, v kranjskem Tekstilindusu. V BPT so med drugim zapisali: »Mi delavci BPT vidimo pot iz težav samo v trdem delu, nikakor pa ne v mitingih in tem podobnih pouličnih zborovanjih.«

C. Zaplotnik

Primer Gorenjskih oblačil

Ko ime plašča postane sporno

Kranj, 11. oktobra — Gorenjska oblačila iz Kranja že ... kot desetletje poimenujejo svoje izdelke po rekah, gorah, ... žavah ter mestih Jugoslavije in sveta. Znana so njihova ob... čila z imenom Dunaj, London, Saporo, Belfast, Lizbona, ... blin, Lugano — in še bi lahko naštevali, zadnje čase pa je ... nekaterih delih države zbudil posebno pozornost ženski pl... z imenom Tirana (po glavnem mestu sosedne Albanije). V ... ostrenih gospodarskih in političnih razmerah, ko se poglab... nezaupanje med narodi in narodnostmi, med republikami ... pokrajinami, v razmerah, ko tudi na videz nepomemben do... dek (pojav) dobi neslutene politične razsežnosti in se na v... ko pretirava, je plašč Tirana postal namerno nastavljena ... cionalistična bomba, kot so to skušala prikazati nekat... sredstva javnega obveščanja v drugih delih države.

Nekaj je ob tem vendarle res: februarja, ko so Gorenjska oblačila že sklenila posel (tudi za plašč Tirana) z več kot p... desetimi trgovskimi organizacijami po vsej državi, je to in... bralo in pisalo najmanj tisoč ljudi, vendar na to ni nihče re... giral. V zaostrenih političnih razmerah, kakršne so zdaj, ... primer izrabil za podtikanja, hude obtožbe in podobno.

V Gorenjskih oblačilih, kjer se zdaj najbolj bojijo gosp... darskih posledic, morajo precej krivde sprejeti na svoja ra... na. Kakšno ime ima izdelek, ni nepomembno, še posebej ... nas ne. V »oblačilih« so bili očitno na to premalo pozorni. ... cer pa smo se že nekajkrat vprašali, ali niso domača ime... lepša od tujih. Če bi, denimo, odgovorni v Gorenjskih obla... lih pogledali samo skozi okno, bi že lahko dobili navdih za š... vilna, lepa imena, ob katera se bržčas ne bi nihče spotikal.

C. Zaplotn...

Planinski izlet v neznano

Po izteku aktivne planinske sezone bo planinska sekcija pri Društvu upokojencev Kranj pripredila izlet v neznano. Zbrali se bomo v četrtek, 20. oktobra, ob 7.30 na avtobusni postaji v Kranju, od koder se bomo peljali našemu cilju nasproti. Zmerne hoje je za okoli tri ure, ki jo bo vsak udeleženec zlahka premagal, saj bomo hodili po dokaj ravnem terenu, na koncu poti pa si odpočili v prijetnem domačem okolju, združenim s kmečkim turizmom. Prijave sprejemamo v pisarni društva na Tomšičevi 4, vsak ponedeljek, sredo in petek, od 8. do 12. ure.

Sejem stanovanjske opreme v Kranju

Nasveti in cenejši nakupi

Kranj, 14. oktobra - Prireditelj skupaj z razstavljalci, med katerimi so nekatere znane trgovske delovne organizacije, se je tokrat odločil, da bo poleg razstav glavni poudarek na svetovanju, strokovnih razlagah in tudi prikazu uporabnosti ter delovanju posamezih strojev in naprav. Sejem, ki bo trajal do 20. oktobra, bo danes dopoldne ob 10. uri odprl predsednik občinske skupščine Tržič Ivan Kapl.

Posebnost letošnjega 21. mednarodnega sejma stanovanjske opreme, kot so povedali na novinarski konferenci, naj bi bile predvsem razstave, strokovne razlage z nasveti in sejemski dnevi posameznih razstavljalcev. Seveda pa naj bi bilo razstavljeno na sejmu, kar bo moč v glavnem tudi kupiti, tudi nekaj ceneje kot v normalni prodaji. Poleg dekorativnih izdelkov, pohištva, gradbenega materiala, bele tehnike so posamezni razstavljalci še posebej napovedali pester izbor ogrevalnih naprav. V opremo stanovanja sodijo tudi izdelki domače obrti, prav tako pa bo tudi na tem sejmu nekaj kmetijske mehanizacije in različno blago za široko potrošnjo.

Obetavna je tudi napoved Centralnega zavoda za napredek gospodinjstva, ki se je letos preimenoval v Domus. Predstaviti nameravajo dve moderno opremljeni in urejeni kuhinji in hkrati na sejmu predstavljati delovanje posameznih strojev in naprav. Zanimivo razstavo in strokovno razlago pa so tudi tokrat obljubili člani Gobarske družine Kranj. Na ogled še posebej vabijo šolsko mladino, za katero bo vstop brezplačen. Živila Kranj pa so tokrat na sejmu poleg ozimnice poskrbela tudi za pokušnjo različnih vin in in nekaterih prehrambenih izdelkov.

Sejem bo odprt vsak dan od 9. do 19. ure, na njem pa tokrat sodeluje prek 200 domačih in tujih razstavljalcev. Vstopnice so po 4000 dinarjev.

A. Ž.

Nov Glasov izlet

Zopet se odpravljamo na izlet, tokrat vam smeri ne bomo vnaprej povedali - peljali se bomo v "neznano". Prve priprave so že stekle, za pomoč pa bomo zaprosili tudi tokrat naše najstarejše naročnike. Ker smo za zadnja dva izleta poiskali z žrebom izletnike med našimi najstarejšimi naročniki, se tokrat pomikamo po letih privrženosti našemu časopisu malo navzgor. Vabimo vse tiste, ki ste naročeni na Gorenjski glas od vključno leta 1952 do vključno leta 1955, da se nam javite z dopisnicami, na katerih nam sporočite, od kdaj ste naš naročnik/naročnica in poskusite v nekaj besedah opisati tudi, kaj vam je v Gorenjskem glasu všeč, kaj vam ni, kaj najraje preberete,česa bi si v časopisu želeli...

Vaše dopisnice pričakujemo na naslov Gorenjski glas (za Glasov izlet), Moša Pijadeja 1, 64000 Kranj do vključno petka, 21.oktobra 1988.

Jeseniški šolniki podprli slovensko vodstvo

Jesenice, 13.oktobra - Minuli torek so komunisti stalne akcijske konference Vzgojno izobraževalnega zavoda Jesenice sklicali posvet o problemih šolstva v jeseniški občini. Posveta se je udeležila tudi članica predsedstva CK ZKS Tina Tomlje, ki je pedagogom jeseniških srednjih in osnovnih šol spregovorila o aktualnih družbenopolitičnih razmerah v Sloveniji in v Jugoslaviji.

Med interesnimi skupnostmi družbenih dejavnosti sta v jeseniški občini v najtežjem položaju zdravstvo in šolstvo. V vzgojno izobraževalnem zavodu na Jesenicah že nekaj časa opozarjajo, da osebni dohodki nerazumljivo padajo, obenem pa se nesprejemljivo krčijo programi, v škodo šolskega programa in učencev.

Med drugim so na posvetu dejali, da bo treba več konkretnega dogovarjanja in ne le zgolj pavšalnih ocen in jadikovanja, ničesar pa se ne spremeni. Šolstvo izgublja preveč družbene moči in preveč očitno zaostaja, da bi lahko še odlašali. Predvsem bo treba najti skupni jezik z jeseniškim gospodarstvom.

Na seji so odločno podprli prizadevanja slovenskega političnega vodstva in zahtevali, da mora vztrajati na sprejetih stališčih in se dosledno za vzemati za demokratično pot.

D.S.

Tradicionalne kulturne vezi

Radovljica — Tradicionalno že več kot dve desetletji tr... sodelovanje Zveze kulturnih organizacij Radovljica z RKUD ... da VIS iz Varaždina se potrjuje iz leta v leto in to v različni... kah. Konec septembra so na primer radovljiški likovniki razst... v treh varaždinskih delovnih organizacijah in v tamkajšnji ... galeriji, prav v kratkem pa bo v LIP Bled odprta slikarska ra... članov likovne sekcije Slobode Vis iz Varaždina.

Likovno sodelovanje pa bodo že v ponedeljek, 17. oktob... polnili tudi s pevskim nastopom članov RKUD Slobode Vis, k... nastopili v sindikalnem domu v Kropi. Koncert bo pod pokro... stvom DO Plamen Kropa. Radovljičani pa bodo obisk vrnili s... cembra, ko bodo sodelovali v kulturnem programu ob dnevu d... organizacije Vis Varaždin.

Kubanska kuhi... v Ribnem

Ribno pri Bledu, 14. ok... —Kompasov hotel v Ribno... je v dobrem letu od otvor... pridobil sloves hotela, ki ... neča z različnimi kulinar... specialitetami, bo te dni ... tudi kubansko kuhinjo. ... do 23. oktobra namreč ... vljajo dnevne kubanske k... z originalno glasbo in coc... za katere je že sedaj veliko ... manja.

Dan amaterskega filma

Duplje — Kino klub Duplje prireja jutri, v soboto, 15. oktobra, ob 19. uri dan amaterskega filma v dvorani Gasilskega doma v Dupljah. Na ogled bodo najnovejši filmi, ki so jih posneli člani dupljanskega Kino kluba, projekcija diapozitivov, vse pa bo spremljal še bogat kulturno zabavni program.

NESREČE

Ustrelil psa

Železniki, 10. oktobra - ... čnik je na cesti pri Spodnj... ustrelil psa, za katerega ... mili, da je stekel. Domači ... so ustreljeno žival odš... sum pa bodo potrdili ali ov... virološkem laboratoriju v ... bljani.